

TERÜLET ÉS NÉPESSÉG

Ausztria idegenforgalma.¹⁾

Mouvement des étrangers en Autriche.¹⁾

Az osztrák köztársaság egyik főjöveldmi forrását az ország idegenforgalma alkotja; erről legújabbban nem a naptári évről, hanem a nagy idegenforgalmú téli évadot is egybefoglaló 1924. nov. 1.—1925. okt. 31.-iki időszakról állanak rendelkezésre a hivatalos statisztikai adatok. Az előző évekkal való összehasonlítást megnehezíti, hogy 1923-ról az egész évi, 1924-ről pedig csak az első tízhavi adatok állítattak össze. Pontos összehasonlítást tehát csak akkor tehetünk, hogyha az 1924. I. 1.—X. 31.-iki adatokkal az 1925. I. 1.—X. 31.-iki időszakra kiszámított adatokat vetjük össze. Eszerint Ausztria idegenforgalma az 1924. évi első tízhavi 2,807.691-ről 1925. első tíz hónapjában 2,958.360-ra — tehát 5%-kal — emelkedett; az idegenek számának emelkedésével szemben az eltöltött éjszakák száma csökkent.

Ausztria hivatalos statisztikája újabbban csak azoknak a helyeknek az adatait dolgozza fel, amelyekben 12 hónap alatt összesen legalább 500 idegent jelentettek be, illetve az ott eltöltött éjszakák száma meghaladta a 3000-et. 1924—25-ben 606 ilyen hely találtatott, amelyekben összesen 24.206 idegenforgalmi üzem²⁾ (ebből 5.126 szálloda) állott 183.701 ággyal (ebből 99.031 szállodai ágy) az idegenek rendelkezésére. 1924. nov. 1.—1925. okt. 31.-ig Ausztria e 606 községében összesen 3,248.653 idegen fordult meg, az idegenek által eltöltött éjszakák száma pedig 13,815.938 volt. A téli félévre (XI. 1.—IV. 30.) 918.674, a nyári

félévre (V. 1.—X. 31.) pedig 2,329.979 idegen jutott. Az 1924. XI. 1.—1925. X. 31.-i idegenforgalom szövetséges államok szerinti alakulását az I. sz. tábla mutatja be.

A Bécsben, Tirolban és Vorarlbergben megfordult idegeneknek több mint fele külföldről származott, Alsó- és Felsőausztriában azonban a külföldiek csak alig egyhatedét alkották az egész idegenforgalomnak.

Az idegenforgalom alakulását a származási hely szerint a II. sz. tábla mutatja be.

II. Ausztria idegenforgalma a belföld és a külföldi államok megkülönböztetésével.

Mouvement des étrangers en Autriche suivant les pays.

Állam neve P a y s	Idegenek száma Nombre des étrangers	Eltöltött éjszakák Nombre des nuits passées	
		összes au total	egy ide- genre jutó Il en re- vient à un étranger
		s z á m a	
I. Belföld össz. — Sont venus de l'intérieur . .	2044457	8631789	4·2
Ebből Bécs — Dont de Vienne	976022	5858978	6 0
II. Külföld: — De l'étranger:			
Németbirodalom — D'Allemagne	556514	2024903	3·6
Cseh-Szlovákia — De Tchéco-Slovaquie . . .	210769	826799	3·9
Magyarország — De Hongrie	181175	901531	5·0
Lengyelország, Oroszor- szág és határos államok De Pologne, de Russie, des Etats voisins . . .	45256	290374	6·4
Sz. H. Sz. állam és Bal- kánáll. — Du Royaume S. C. S. et des Etats balkaniques	74502	410226	5·5
Olaszország — D'Italie	39308	165708	4·2
Franciaország és Nagy- britannia — De France et de Grande-Bretagne	24477	144092	5·9
Európa többi államai — Des autr. Etats europ.	43860	209505	4·8
Amerika — D'Amérique	22343	161178	7·2
A többi földrészek — Des autres parties du monde	5992	49833	8·3
Külföld összesen — Etranger ensemble . .	1204196	5184149	4 3
Összesen — Total	3248653	13815938	4·3

I. Ausztria idegenforgalma.

Mouvement des étrangers en Autriche.

1924. XI. 1.—1925. X. 31.

Szövetséges állam <i>Territoires fédérés</i>	Idegenek száma <i>Nombre des étrangers</i>	Ebből — <i>Venus</i>	
		— belföldi <i>d'Aut- riche</i>	— külföldi <i>de l'étran- ger</i>
		%o-ban — <i>en %</i>	
Bécs	537.999	31·7	68·3
Alsóausztria	524.083	85·9	14·1
Felsőausztria	371.932	84·5	15·5
Salzburg	354.992	55·3	44·7
Stájerország	715.447	77·5	22·5
Karintia	164.290	72·9	27·1
Tirol	430.760	38·3	61·7
Vorarlberg	122.990	43·4	56·6
Burgenland	26.160	77·9	22·1
Összesen — <i>Total</i>	3,248.653	62·9	37·1

¹⁾ L. — Voir Statistische Nachrichten 1926. No 6.

²⁾ A magánlakásokkal együtt, melyekben nyaralók és átutazók részére szobák állottak rendelkezésre.

Ausztria idegenforgalmában jelentős szerepet játszik *Magyarország* is; magyarországi volt 1924 első tíz hónapjában 128.868, 1924 XI. 1.—1925 X. 31.-ig

III. Ausztria Magyarországból származó idegenforgalma szövetséges államok szerint.

Mouvement des étrangers venant de Hongrie en Autriche, suivant les territoires fédérés.

Szövetséges állam <i>Territoires fédérés</i>	A magyar- országiak száma <i>Nombre des Hongrois</i>	Eltöltött éjsz- kák — <i>Nuits passées</i>	
		összes <i>au total</i>	átlagos <i>en moy.</i>
		s z á m a	
Bécs	74982	303180	4.0
Alsóausztria	24871	286731	11.5
Felsőausztria	5998	41632	6.9
Salzburg	3917	26839	6.9
Stájerország	61326	164111	2.7
Karintia	3099	42890	13.8
Tirol	3042	18560	6.1
Vorarlberg	526	1395	2.7
Burgenland	3414	16193	4.7
Összesen — <i>Total</i>	181175	901531	5.0

(tehát 12 hónap alatt) pedig 181.175 Ausztriában bejelentett idegen (a külföldiek 15.0%-a). E 181.175 magyar szövetséges államok szerinti idegenforgalmát a III. sz. tábla közli.

Nagyszámban látogatja a magyarság Bécs városát, Alsóausztriát és Stájerországot; leghosszabb az átlagos otttartózkodás (legnagyobb az átlag eltöltött éjszakák száma) Karintiában és Alsóausztriában. Érdekes, de egyszersmind érthető jelenség, hogy az Ausztriához csatolt nyugatmagyarországi terület-sávon megfordult külföldiek 59.1%-a magyarországi; magas a magyarok ez arányszáma Stájerországban (38.1%), Alsóausztriában (33.6%) és Bécsben (20.4%) is.

Legnagyobb az idegenforgalom az osztrák köztársaság következő helyein: Bécs (537.999 idegen, 2.275.736 eltöltött éjszaka), Mariazell (224.340 idegen, 388.823 éjszaka), Salzburg (213.238 idegen, 416.441 éjszaka), Innsbruck (171.034 idegen, 434.531 éjszaka) stb. Aránylag kisebb (43.638) az idegenek száma, de rendkívül magas (614.000) az eltöltött éjszakáké Badenben.

Az olasz vándormozgalom.

Migration de la population italienne.

Olaszország vándorlási mozgalmában érdekes eltolódás állott be a világháború óta: a háború előtt a *kivándorlók* $\frac{2}{3}$ része *tengerentúlra* vándorolt, viszont a háború befejezése óta a *szárazföldi* vándormozgalom nagyobb a tengerentúlinál. A kivándorlók száma 1924-ben 408.606, 1925-ben 312.038 volt, tehát 23.6%-kal megfogyott. A munkaalkalmak csökkenő száma miatt erősen megapadt a Franciaországba irányuló vándormozgalom, azonban ennek ellenére még 1925-ben is a kivándorlók 56%-a Franciaország felé vette útját. Megesappant a tengerentúlra vándorlók száma is, amely 1924-ben még 137.517, 1925-ben csak 104.421 volt. A bevándorlást korlátozó rendelkezések szigorítása folytán 12.000-rel csökkent az Egyesült Államokba vándorló olaszok száma.

A *visszavándorlók* száma Olaszországban 1924-ről 1925-re 172.811-ről 182.581-re emelkedett. Az eddig igen kedvező francia munkaviszonyok lassú rosszab-

bodását a Franciaországból visszavándorló olaszok számának növekvése is igazolja. Az Egyesült-Államokból visszavándorlók száma megfogyott.

Az olasz vándormozgalom néhány fő adata a következő:

Ki-, illetve vissza- vándorlási ország	Kivándorlók		Visszavándorlók	
	s z á m a			
	1924	1925	1924	1925
Franciaország és Monaco	231.090	174.445	88.243	103.299
Argentina	69.365	53.331	16.040	19.621
Egyesült-Államok	44.568	32.400	42.746	34.247
Svájc	13.887	14.670	8.671	8.237
Brazília	11.792	8.151	4.652	4.681
Belgium és Hol- landia	10 219	3.753	4.057	3.784

A bevándorlás Palesztinába.

Immigration en Palestine.

A Palesztinába irányuló bevándorlás újabban a Cionista propaganda folytán nagyon megélénkült és az 1919—1925. években a következőképen alakult:

Év	Bevándorlók száma
1919	2.618
1920	7.129
1921	8.517
1922	9.481
1923	9.778

1924	17.373
1925	36.017

1926 első felében kb. 10.000 bevándorló érkezett Palesztinába. Az 1925. év nagyszámú bevándorlói közül 33.801 (93.8%) volt zsidó, akik közül 16.983 Lengyelországból, 6.718 Oroszországból és Ukrajnából, 2.166 Romániából, 1.747 Litvániából, 963 Németországból érkezett. A bevándorló zsidók közül 5.717 palesztinai lakosok hozzátartozója volt.

Munkanélküliség és munkapiac.

Chômage et marché du travail.

Résumé. En Hongrie il y avait 21.332 chômeurs en septembre 1926, ce qui équivaut à une diminution de 12·3% sur le mois précédent et de 19·8% sur l'époque correspondante de l'année dernière.

Parmi les sans-travail, il y avait 2.692 femmes (12·6%).

Pour toute la Hongrie, les Offices de placement ont enregistré 8.730 offres d'emploi, 13.526 demandes et 4.910 placements.

Sur 100 offres d'emploi, il y a eu 155 demandes et 56·2 placements.

A magyarországi szakszervezetek 1926. szeptember havában 21.332 munka nélkül maradt egyént mutatnak ki. A tavasz óta tartó lassú, de állandó javulás szeptemberre már olyan örvendetes irányt vett, hogy a megelőző hónapokban elért 4—5% helyett szeptemberben már 12·3%-ot tesz ki a munkanélküliek számának csökkenése az augusztusi adatokkal szemben. Ha pedig az előző év ugyanezen hónapját nézzük, úgy 19·8%-os apadást mutat a munka nélkül maradt munkások száma.

A téli hónapok fogják megmutatni, hogy ez az ugrásszerű javulás az idénymunkáknak tudható-e be csupán, vagy pedig az oly mohón várt gazdasági kibontakozás biztató jelét kereshetjük már benne.

Az összes munkanélküliek közül 2.692 volt nő s arányszámuk a munka nélkül maradt munkások összes számához viszonyítva változatlanul 12·6%-ot tesz ki.

A munkanélküli válság enyhülését elsősorban a vidéki munkapiac erőteljes javulása befolyásolta, hol 17·6%-kal csökkent szeptemberben a munkanélküliek száma az előző hónappal szemben, míg Budapesten csak 9·4%-ot tesz ki ugyanezen arányszám. Az összes munkanélküliek közül 14.486 (67·9%) tartózkodott a főváros területén és csak 32·1% volt vidéken.

Az egyes foglalkozási ágakat tekintve ismét a fa- és az élelmezési munkások körében észlelünk nagymértvű javulást. Az előbbieknél 46·1%-ot, az utóbbiaknál pedig 31·3%-ot mutat a munkanélküliek számának csökkenése az előző hónappal szemben. Az építőipari munkások számánál ezúttal csak 3·5%-os fogyást találunk s alig javult a vasipari munkások helyzete is, kik közül szeptemberben

6·4%-kal maradt kevesebb munka nélkül, mint augusztusban. Változatlanul nehéz a helyzetük azonban a szellemi munkásoknak, annyi módosulással, hogy az eddig tapasztalt minimális emelkedést szeptemberben minimális esés váltotta fel s az előző hónaphoz viszonyítva 1·8%-kal csökkent a munkanélküli szellemi munkások száma.

A hatósági munkaközvetítők az ország egész területén 1926 szeptember havában 8.730 munkahelyet, 13.526 munkakeresőt, végül 4.910 sikerült közvetítést tartottak nyilván.

Bár a munkakeresők száma is emelkedett a megelőző hónappal szemben, a hatósági munkaközvetítők adatai is határozott javulásra vallanak. A megnyílt munkaalkalmak száma szeptemberben 16·0%-kal, a közvetítéseké pedig 11·9%-kal emelkedett az augusztusi adatokkal szemben.

Kedvezően alakul a száz munkahelyre eső munkakeresők aránya is, amennyiben az előző havi 170-ről szeptemberben 155-re csökkent.

A száz munkahelyre eső közvetítések száma ismét romlott s a múlt havi 58·3-el szemben csak 56·2-et tesz ki, aminek egyrészt az a magyarázata, hogy a közvetítések abszolút száma nem emelkedett oly mértékben, mint a munkahelyeké; másrészt régi tapasztalat, hogy a munkapiac javulása esetén aránylag kevesebb munkaközvetítés sikerül, mert emelkedvén a munkaalkalmak száma, jobban megválogatják a munkások a felajánlott munkát és munkabért, míg a munkapiac leromlása esetén inkább megragadnak minden munkaalkalmat s ilyenkor a száz munkahelyre eső közvetítések arányszáma emelkedik. Ezért van az, hogy a legkedvezőbb volt ez az arányszám a folyó évben január (64·8) és február (62·3) havában, amikor a munkanélküliség kulminált s a megüresedett munkahelyek száma a legkevesebb volt.

Területi szempontból tekintve Sopronban és Miskolcon a legkedvezőtlenebb a helyzet s csak harmadik helyen következik a főváros. Sopronban száz munkahelyre 217 munkakereső esett, míg Miskolcon 175-öt, Budapesten 167-et, vidéken átlag pedig 137-et tesznek ki ugyanezen arányszámok.

A munkához jutott munkakeresők arányszáma a fővárosban 31·1%, a vidéken 45·6%

I. A magyarországi szociáldemokrata szakszervezetek által kimutatott munkanélküliek számának megoszlása foglalkozás szerint 1925 és 1926 szeptember havában.

I. Nombre et répartition par profession des chômeurs relevés par les syndicats professionnels socialistes-démocrates de Hongrie, en septembre 1925 et 1926.

Foglalkozás <i>Profession</i>	1925	1 9 2 6		
	szept. — sept.			
	Össz. <i>Total</i>	Férfi <i>Hommm.</i>	Nő <i>Femm.</i>	Össz. <i>Total</i>
Aranyműves <i>Orfèvres</i>	81	160	12	172
Borbély <i>Coiffeurs</i>	23	37	2	39
Bőrmunkás <i>Ouvriers en cuir . .</i>	41	64	86	150
Bőröndös <i>Faiseurs de malles .</i>	85	93	27	120
Cipész <i>Cordonniers</i>	870	534	52	586
Élelmezési munkás <i>Ouvr. d'alimentation</i>	687	306	2	308
Építőmunkás <i>Ouvr. en bâtiment .</i>	6060	2416	—	2416
Famunkás <i>Ouvriers en bois . .</i>	2792	1116	22	1138
Fényképész <i>Photographes . . .</i>	9	15	20	35
Grafikus <i>Ouvriers graphiques</i>	49	65	55	120
Húsipari munkás <i>Ouvr. d'ind. de la viande</i>	740	581	—	581
Kalapos <i>Chapeliers</i>	72	35	17	52
Kereskedelmi alk. <i>Empl. de commerce</i>	281	215	29	244
Keztyűs <i>Gantiers</i>	—	3	3	6
Könyvkötő <i>Relieurs</i>	316	116	231	347
Magántisztviselő <i>Employés privés . .</i>	1083	825	510	1335
Mintakészítő <i>Faiseurs de modèles</i>	132	76	—	76
Nyomdász <i>Typographes</i>	439	465	122	587
Pénzügyi tisztv. <i>Empl. d'établ. de crédit</i>	2906	1736	849	2585
Pénzügyi segédm. <i>Ouvr. auxil. d'établ. de crédit</i>	108	58	—	58
Segédmunkás <i>Ouvriers auxiliaires</i>	35	4	—	4
Szabó <i>Tailleurs</i>	268	285	75	360
Szállítási munkás <i>Ouvriers de transport</i>	134	156	—	156
Szállodai, éttermim. <i>Ouvr. d'hôtel et de restaur.</i>	597	417	193	610
Szobrász <i>Sculpteurs</i>	126	28	—	28
Textilmunkás <i>Ouvr. d'industr. textile</i>	17	22	25	47
Üveges <i>Vitriers</i>	34	21	—	21
Vasmunkás <i>Ouvriers en fer . .</i>	7311	7324	92	7416
Vegyész <i>Chimistes</i>	163	161	48	209
Zenész <i>Musiciens</i>	36	40	3	43
Összesen — Total:	25495	17374	2475	19849
Ebből Budapest Dont à Budapest:	16168	—	—	13003

II. A keresztényszocialista szakszervezetek országos szövetsége által kimutatott munkanélküliek száma foglalkozás szerint Budapesten 1925 és 1926 szeptember havában.

II. Nombre et répartition par profession des chômeurs de Budapest relevés, en septembre 1925 et 1926, par l'Association nationale des syndicats socialistes-chrétiens.

F o g l a l k o z á s P r o f e s s i o n	1925	1 9 2 6		
	szept. — sept.			
	Összesen Total	Férfi Hommes	Nő Femmes	Összesen Total
Cipészek és bőrmunkások — <i>Cordonniers et ouvriers en cuir</i>	18	12	2	14
Egészségügyi alkalmazottak — <i>Employés d'hygiène</i>	139	5	82	87
Élelmezési munkások — <i>Ouvriers d'alimentation</i>	25	14	—	14
Építőmunkások — <i>Ouvriers en bâtiment</i>	25	2	—	2
Éttermi alkalmazottak — <i>Employés de restaurant</i>	305	117	38	155
Famunkások — <i>Ouvr. en bois</i>	27	7	1	8
Festőmunkások — <i>Peintres en bâtiment</i>	2	1	—	1
Húsipari munkások — <i>Ouvriers d'industrie de la viande . .</i>	32	25	—	25
Kereskedelmi alkalmazottak — <i>Employés de commerce . . .</i>	57	79	19	98
Könyvkötőmunkások — <i>Ouvriers relieurs</i>	60	17	19	36
Magántisztv. — <i>Employés priv.</i>	173	79	39	118
Molnárak és malommunkások — <i>Meuniers et ouv. de moulin</i>	3	2	—	2
Pénzünt. altisztek — <i>Garçons de bureau d'établiss. de créd.</i>	—	505	—	505
Segédmunkások — <i>Ouvriers auxiliaires</i>	15	8	3	11
Szabómunk. — <i>Ouvr. tailleurs</i>	35	12	7	19
Textilmunkások — <i>Ouvriers d'industr. textile</i>	5	2	7	9
Vas- és fémmunkások — <i>Ouvr. en fer et en métaux</i>	195	379	—	379
Összesen — Total . .	1116	1266	217	1483

volt. Ezúttal Pécsen találjuk a legelőnyösebb állapotot, amennyiben száz munkahelyre 101 munkakereső jutott, míg Szombathelyen munkáshiány volt észlelhető és száz megnyílt munkaalkalommal csak 89 munkakereső állott szemben.

Az összes munkakeresők közül szeptemberben már 36,3 volt elhelyezhető, míg augusztusban még csak 34,4%.

A magyar munkaadók központjában tömörült vállalatok 1926. szeptember havában 157.028 munkást foglalkoztattak, 1,8%-kal többet, mint az előző hónapban. F. Z. dr.

Az országos állatvásárok forgalma.

Mouvement des foires aux bestiaux.

Résumé. Parmi les 3.475 communes (villes) de la Hongrie, il y en avait en 1924 529 et en 1925 592, contre 525 en 1923, ayant le droit de tenir des foires générales aux bestiaux. Ces communes (villes) ont tenu, au total, en 1924 2.003 et en 1925 2.178 foires contre 1.903 en 1923.

Pour les quatre espèces de bestiaux, qui constituent l'objet du relèvement statistique présentant le nombre total des bestiaux menés et vendus aux foires, on voit, au cours des deux années en question, une augmentation plus ou moins considérable par rapport à la quantité de 1923.

Le développement du mouvement des foires est en outre prouvé par le fait que le nombre des communes (villes) où la quantité des bestiaux menés aux foires aux bestiaux dépassait annuellement 20.000 têtes, s'est élevé en 1924 à 32 et en 1925 à 39, contre 23 en 1923. Enfin, en considérant la quantité des bestiaux vendus, on voit que tandis qu'en 1923 on ne vendit qu'à la foire de la ville de Debrecen une quantité dépassant 10.000 têtes, (15 239), cette quantité fut dépassée en 1924 par les foires de 3 communes et en 1925 par 6 communes.

Les données des tableaux ci-dessous, réparties par régions et comitats, donnent des renseignements entiers sur le nombre des foires aux bestiaux tenues en 1924 et en 1925, ainsi que sur le mouvement commercial et le temps qu'il faisait pendant les foires.

Magyarország 3475 községe (városa) közül — az 1923. évi 525-tel szemben — 1924-ben 529-nek és 1925-ben 592 községnek (városnak) volt országos állatvásártartási joga. E vásártartási joggal felruházott községek (városok) — az 1923. évi 1903 vásárral szemben — 1924-ben összesen 2003 és 1925-ben

2178 országos állatvásárt tartottak. S így, míg 1925-ben az országos állatvásártartásra jogosított községek (városok) száma az előző évhez képest 11,9%-kal nagyobbodott, a tartott állatvásárok száma csak 8,8%-kal emelkedett. A legkevesebb vásár (1924-ben 106—109 és 1925-ben 107—121) természetesen a téli hónapokra jutott.

Az egyes vásártartó községek (városok) közül a legtöbb országos állatvásárt tárgyalt években is a nyugati határszéli forgalomban nagyobb szerepet játszó Celldömölk nagyközségben rendezték, hol 1924-ben — miként 1923-ban is — 16 állatvásárt és 1925-ben 15 állatvásárt tartottak. Tíznel több vásárral utána következnek 1924-ben: Csenger nk. 13, Körmend nk. 11, 1925-ben pedig: Pécs tjt., Zalaegerszeg, Sátorajáújhely rtv.-ok és Csenger nk. 12—12, Körmend nk. 11, Kaposvár rtv. 10 megtartott országos állatvásárral.

A megtartott vásárok számából azonban igen helytelen lenne valamely község vásárai összforgalmának nagyságára következtetést levonni. Mert míg például a legtöbb állatvásárt rendező Celldömölk község állatvásárait 1924-ben 19.330 drb és 1925-ben 17.840 drb különféle állatot hajtottak fel mindössze, addig Debrecen tjt. 5 vásárjára 1924-ben 52.612 drb és 1925-ben 71.188 drb különféle állat volt az összfelhajítás, és az 1925-ben csak 3 állatvásárt tartott Jászberény rtv. vásárait is összesen 31.665 drb különféle állatot hajtottak eladásra.

A mellékelt táblázatok vármegyénként részletezett adatai tájékoztatással szolgálnak az 1924. és 1925. évben tartott országos állatvásárok számáról, a vásárok tartama alatti időjárásról és a vásárok forgalmáról, mindehhez szembeállítva az 1923. évi megfelelő adatokat. E táblázatok adatainak egybevetéséből alábbi következtetéseket és eredményeket szűrhetjük le.

Országos eredményben az adatgyűjtés tárgyát képező négy állatfaj mindegyikénél, és pedig mind a felhajtott, mind az eladott állatok számát tekintve, az előző évi mennyi-

ségekkel szemben, mind az 1924., mind az 1925. esztendőben több-kevesebb emelkedés állapítható meg.

Az egyes országrészek állatvásárainak forgalmánál is, az előző évvel szemben, csupán az Alföld vásárait 1924-ben és a Dunántúl vásárait 1925-ben felhajtott sertések, továbbá az Alföld vásárait 1924-ben eladott szarvasmarhák és sertések mennyiségénél észlelhető jelentéktelen csökkenés.

A vásárok forgalmának megerősödését tanúsítja egyébként, hogy azoknak a községeknek (városoknak) száma, melyeknek állat-

vásárait az évi összfelhajtás 20.000 drb-ot meghaladott, az 1923. évi 23-mal szemben 1924-ben 32-re és 1925-ben 39-re emelkedett. Ezek közül is a legjobban kivált 1924-ben Debrecen tjv. 52.612 drb, Mohács rtv. 48.123 drb, Pécs tjv. 43.123 drb és Füzesabony nk. 34.758 drb összesen vásárra hajtott különféle állattal; 1925-ben pedig: Debrecen tjv. 71.188 drb, Mohács nk. 67.562 drb, Dunaföldvár nk. 53.100 drb, Hódmezővásárhely tjv. 52.695 drb, Pécs tjv. 50.258 drb és Putnok nk. 36.281 drb-ot elérő összfelhajtással. Az eladott állatok mennyiségét tekintve viszont: míg 1923-

I. A vásárok száma és a vásárok tartama alatti időjárás.

Nombre des foires aux bestiaux et le temps qu'il faisait pendant les foires.

Országgrész, vármegye <i>Régions, comitats</i>	A vásárok száma <i>Nombre des foires</i>			A vásár tartama alatt az időjárás a vásár szempontjából <i>Pendant les foires le temps était, au point de vue de celles-ci,</i>								
				1923			1924			1925		
	1923	1924	1925	kedvező <i>favorable</i>	tűrhető <i>passable</i>	kedvezőtlen <i>défavorable</i>	kedvező <i>favorable</i>	tűrhető <i>passable</i>	kedvezőtlen <i>défavorable</i>	kedvező <i>favorable</i>	tűrhető <i>passable</i>	kedvezőtlen <i>défavorable</i>
a) Dunántúli dombosvidék — Transdanubie.												
Baranya	122	124	142	88	13	21	85	24	15	93	18	31
Fejér	88	95	96	68	5	15	68	13	14	70	11	15
Győr, Moson és Pozsony	43	44	46	34	2	7	28	9	7	40	2	4
Komárom és Esztergom	30	35	40	20	3	7	23	6	6	26	7	7
Somogy	208	216	230	150	29	29	152	31	33	168	22	40
Sopron	64	72	73	44	8	12	46	12	14	60	8	5
Tolna	90	97	109	61	12	17	72	16	9	83	14	12
Vas	128	122	130	79	23	26	88	19	15	101	14	15
Veszprém	85	86	94	62	16	7	65	14	7	67	7	20
Zala	160	167	205	117	17	26	106	31	30	157	19	29
Összesen — <i>Au total</i>	1.018	1.058	1.165	723	128	167	733	175	150	865	122	178
b) Északi dombosvidék — Nord.												
Abaúj-Torna	23	32	35	16	2	5	24	2	6	24	5	6
Borsod, Gömör és Kishont	63	66	69	47	4	12	46	11	9	51	8	10
Heves	54	55	67	37	6	11	37	9	9	47	8	12
Nógrád és Hont	57	63	71	37	6	14	41	9	13	57	7	7
Zemplén	53	52	55	35	4	14	36	8	8	44	2	9
Összesen — <i>Au total</i>	250	268	297	172	22	56	184	39	45	223	30	44
c) Alföld. — Grande plaine.												
Bács-Bodrog	15	16	25	8	2	5	12	1	3	19	4	2
Békés	43	43	47	32	4	7	31	6	6	30	8	9
Bihar	29	30	34	23	4	2	22	2	6	25	8	1
Csanád, Arad és Torontál	26	27	29	21	2	3	16	6	5	19	3	7
Csongrád	34	35	37	23	8	3	20	12	3	22	8	7
Hajdu	52	54	54	39	5	8	43	3	8	41	8	5
Jász-Nagykun-Szolnok	114	119	123	75	19	20	82	21	16	81	24	18
Pest-Pilis-Solt-Kiskun	203	214	227	140	32	31	154	26	34	161	34	32
Szabolcs és Ung	83	89	90	51	21	11	61	16	12	60	15	15
Szatmar és Bereg	36	50	50	21	7	8	32	12	6	30	14	6
Összesen — <i>Au total</i>	635	677	716	433	104	98	473	105	99	488	126	102
Mindössze — <i>Ensemble</i>	1.903	2.003	2.178	1.328	254	321	1.390	319	294	1.576	278	324

II. A felhajtott állatok száma.

Nombre des bestiaux menés aux foires.

Országgrész, vármegye <i>Régions, comitats</i>	Felhajtott, darabszám szerint — <i>Bestiaux menés aux foires :</i>											
	szarvasmarha <i>bêtes à cornes</i>			ló — <i>chevaux</i>			juh — <i>moutons</i>			sertés — <i>porcs</i>		
	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925
a) Dunántúli dombosvidék — <i>Transdanubie.</i>												
Baranya	63473	109277	120045	123957	153223	192140	5185	9435	11447	44503	77790	66140
Fejér	31293	38642	57583	23536	26510	34526	158	391	523	9783	11147	7670
Győr, Moson és Pozsony	13680	16816	20734	9652	9298	10559	93	40	145	9154	8555	10274
Komárom és Esztergom	21927	37030	40031	15238	23538	22759	—	65	114	785	1350	1201
Somogy	91068	132160	139922	113863	143577	170861	61	211	271	3523	5312	5241
Sopron	32740	37263	45485	14851	15653	18500	125	168	245	33827	33496	23934
Tolna	45239	84349	119176	66684	93336	129830	572	819	4177	14155	23197	39108
Vas	53120	81946	102314	12016	16621	18978	—	18	8	14897	14795	12421
Veszprém	70066	79063	101906	28556	30661	41169	15	531	652	9156	10975	13666
Zala	97183	132652	185396	30455	44184	57799	24	479	666	3574	4302	5951
Össz. — <i>Au total</i>	519789	749198	93259	438808	556601	697121	6233	12157	18248	143357	190919	185606
b) Északi dombosvidék — <i>Nord.</i>												
Abaúj-Torna . . .	10444	15072	20210	7224	8306	6272	1415	3036	3754	7567	10697	12495
Borsod, Gömör és Kishont	45829	49580	74654	47038	51032	61634	16155	10827	21097	21516	28388	41212
Heves	38852	53357	68890	42222	50339	58842	3450	7072	8143	21328	30874	47767
Nógrád és Hont . .	32151	35686	50595	17539	11780	15657	7259	9820	11925	13862	12805	15862
Zemplén	50719	48513	50504	20053	18078	16565	258	910	945	20213	21600	32427
Össz. — <i>Au total</i>	177995	202238	261853	134076	139535	158970	28537	31665	45864	84486	104364	149763
c) Alföld — <i>Grande plaine.</i>												
Bács-Bodrog . . .	6934	7609	28119	7937	7780	16144	2551	2395	6792	2863	3450	6843
Békés	37739	44172	53215	57705	58440	72455	15860	27358	23986	27124	25998	34933
Bihar	12134	7770	12191	11166	5929	11341	5035	8208	6626	14587	9346	8989
Csanád, Arad és Torontál	7704	6658	16024	13086	11317	16717	583	1023	1679	15772	8734	16138
Csongrád	33956	26092	52020	37540	36460	54063	7668	9642	14768	23106	22300	35352
Hajdu	41814	43793	54408	23796	28321	42556	18118	32903	39209	27452	23454	30967
Jász-Nagykun-Szolnok	87802	84397	116361	79303	83509	93132	39507	51044	67886	76201	74282	98274
Pest-Pilis Solt-Kk.	123815	132668	171131	124791	127237	155776	26211	39290	44627	86538	92370	130199
Szabolcs és Ung	60299	64980	59938	33620	35910	25655	5706	5010	5224	34525	40836	39086
Szatmár és Bereg	46603	72895	57878	10585	16652	19053	10	1693	2954	24698	26156	27471
Össz. — <i>Au total</i>	458800	491034	621285	399529	411555	506892	121249	178566	213751	332866	326926	428252
Mindössze — <i>Ensemble</i>	1156584	1442470	1818730	972413	1107691	1362983	156019	222388	277863	560709	622209	763621

ban 10.000 drb-on felüli együttes mennyiséget — 15.239 drb-ot — csak Debrecen tjv. állatvásárain értékesítettek. addig ezt a mértékmennyiséget 1924-ben 3, és 1925-ben már 6 község állatvásárai haladták túl.

Az egyes országrészek között — mint az a felhajtott és eladott állatok mennyiségi adataiból kiviláglik — az 1923. évvel szemben 1924-ben erősen növekedett a dunántúli dombosvidék országos állatvásárainak jelentősége.

Az 1925. esztendőben az egyes országrészeknek a forgalomban való részesedése

tekintetében az előző évihez képest már nem észlelhető oly nagymérvű eltolódás, mint az 1924. esztendőben.

Az egyes országrészeknek a felhajtásra, illetve eladásra került állatok mennyiségében való részesedése szempontjából említésreméltó változás csupán a sertések forgalmánál észlelhető: amennyiben a dunántúli vásárookra felhajtott sertésmennyiség az összfelhajtásnak 30.7%-áról 24.3%-ára, a Dunántúl eladott sertések aránya pedig az összeladásnak 28.1%-áról 23%-ára csökkent. E csökkenés — köz-

III. Az eladott állatok száma.

Nombre des bestiaux vendus.

Országgrész, vár- megye <i>Régions, comitats</i>	Eladatott, darabszám szerint — <i>Il a été vendu:</i>											
	szarvasmarha <i>bêtes à corne</i>			ló — <i>chevaux</i>			juh — <i>moutons</i>			sertés — <i>porcs</i>		
	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925
a) Dunántúli dombosvidék — <i>Transdanubie.</i>												
Baranya	19019	32252	31777	16084	17555	24156	1640	2736	3885	18393	19063	22786
Fejér	8849	13704	18580	5361	5038	7647	4	53	181	2576	3724	3821
Győr, Moson és Pozsony	3871	5737	5485	2224	2484	3057	61	11	95	3274	3603	3692
Komárom és Esztergom	3125	5950	9122	1375	1507	2087	—	5	24	224	410	349
Somogy	18328	33234	33671	15440	20409	24696	21	73	87	1101	1955	1948
Sopron	9543	9996	12423	4431	5130	4473	125	103	60	12789	12080	10311
Tolna	8690	18503	25778	10183	11414	14042	92	116	644	3884	5922	6044
Vas	15944	22115	31438	2729	3819	4511	—	3	3	5772	6517	5386
Veszprém	14579	19087	26230	5100	5559	7004	1	52	146	3285	3883	5191
Zala	22704	33866	48345	6131	9218	10631	5	164	132	1135	1194	1708
Összesen — <i>Total</i>	124652	194441	242849	69058	82133	102304	1949	3316	5257	52433	58351	61236
b) Északi dombosvidék — <i>Nord.</i>												
Abauj-Torna	3690	4703	6661	1057	1201	1527	356	1281	1378	2920	4250	4938
Borsod, Gömör és Kishont	11636	10354	16528	5887	7305	7514	4117	3662	4861	5797	10079	11915
Heves	10066	11674	18496	7409	8201	11311	931	1873	2229	5817	8534	15959
Nógrád és Hont	8798	12526	20111	2506	2027	3260	3063	5419	5909	5223	6760	7777
Zemplén	12844	11695	13718	3215	2900	3863	46	205	223	5708	6131	8220
Összesen — <i>Total</i>	47034	50952	75514	20074	21634	27475	8513	12440	14600	25465	35754	48809
c) Alföld — <i>Grande plaine.</i>												
Bács-Bodrog	1227	2029	2813	1588	1376	2050	454	781	1667	778	848	1709
Békés	11593	11873	15018	11904	11609	11318	3945	5946	8078	6163	6927	12000
Bihar	3053	2765	4289	2132	1625	2195	1103	1255	2128	4149	2955	2999
Csanád, Arad és Torontál	2568	2032	2672	2070	3814	3520	139	339	403	4175	3717	5445
Csongrád	11765	10555	19049	6866	7113	8705	3140	6104	5932	7972	7959	13238
Hajdu	11131	10844	13833	4793	4670	5910	6075	9205	11951	8699	9187	11909
Jász-Nagykun- Szolnok	23730	24409	35046	14766	18243	16845	10268	21499	23113	25064	27113	36416
Pest-P.-S.-Kk.	37773	37432	50550	22469	24385	25307	6793	10404	12112	34550	30609	45817
Szabolcs és Ung	18146	15158	15900	6902	6745	6043	1026	1024	2088	14939	12080	14690
Szatmár és Bereg	11985	15445	15511	2422	3394	3463	—	702	1347	10504	11857	11411
Összesen — <i>Total</i>	132971	132542	174681	75912	82974	85356	32943	57259	63819	116993	113252	155634
Mindössze — <i>Ensemble</i>	304657	377938	493014	165044	186741	215135	43405	73015	88676	194891	207357	265679

vetve — a sertésforgalom szabaddátételével, illetve az ennek következtében megszűnt exportvásárokkal hozható összefüggésbe.

Az egyes állatfajok kelendőségét illetőleg, mint azt a mellékelt IV. számú táblázatunk feltünteti, az 1924. esztendőben a magyarországi országos állatvásárookra felhajtott szarvasmarháknak és lovaknak — országos átlagban — körülbelül ugyanolyan hányada került eladásra (26·2%, illetve 16·9%) mint az előző esztendőben. A következő — 1925-ik — évben, míg a szarvasmarhák kelendősége 27·1%-ra

javult, a lovaké 15·8%-ra csökkent. Az eladott juhok hányada — országos átlagban — 1924-ben az előző évi 27·8%-ról 32·8%-ra emelkedett, míg 1925-ben 31·9%-ra hanyatlott. A felhajtott sertésekből pedig — az 1923. évi 34·8%-kal szemben — 1924-ben 33·3% és 1925-ben ismét 34·8% cserélt gazdát.

Országgrészenként vizsgálva a kínálat és kereslet viszonyait, arra az eredményre jutunk, hogy tárgyalt évek folyamán a kelendőség a legnagyobb az alföldi országos vásárokon volt.

A kelendőséggel kapcsolatban kell megemlékeznünk a vásárok tartama alatti időjárásról, mint a vásárok eredményességét lényegesen befolyásoló tényezőről. Országos átlagban, valamint az egyes országrészekre vonatkozólag is, az időjárás a tárgyalt években a vásárok szempontjából kedvezőbb volt, mint az 1923. esztendőben. Normális viszonyok között ennek megfelelőleg kellett volna az országos állatvásárookra felhajtott állatok kelendőségének is javulnia. Ez azonban, mint azt a közölt adatok tanúsítják, nem igen kö-

vetkezett be. A javulás elmaradásának okát a kiviteli lehetőségek kedvezőtlen alakulásában, a belföldi fogyasztás csökkenésében és általában a megromlott gazdasági viszonyokban kell keresnünk.

Az egyes állatfajok közül 1924-ben a legtöbb szarvasmarha Vásárosnamény (24.963 darab) és Fehérgyarmat (23.600), 1925-ben pedig Debrecen (20.369) és Zalaszentgrót (20.850) országos állatvásárain került felhajtásra.

A legtöbb lovat úgy 1924-ben, mint 1925-

IV. Az eladott állatok arányszáma a felhajtás százalékában.

Nombre proportionnel des bestiaux vendus en % de ceux menés aux foires.

Országgrész, vár- megye <i>Régions, comitats</i>	A szarvasmarhánál <i>Bêtes à cornes</i>			A lónál — <i>Chevaux</i>			A juhnál — <i>Moutons</i>			A sertésnél — <i>Porcs</i>		
	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925	1923	1924	1925
	%											
a) Dunántúli dombosvidék. — <i>Transdanubie.</i>												
Baranya	30.0	29.5	26.5	13.0	11.5	12.6	31.6	29.0	33.9	41.3	24.5	34.5
Fejér	28.3	35.4	32.3	22.8	19.0	22.1	15.3	13.6	34.6	26.3	33.4	49.8
Győr, Moson és Pozsony	28.4	34.1	26.5	23.0	26.7	29.0	65.6	27.5	65.5	35.8	42.1	35.9
Komárom és Esz- tergom	14.3	16.1	22.8	9.0	6.4	9.2	—	7.7	21.1	28.5	30.4	29.1
Somogy	20.1	25.1	24.1	13.6	14.2	14.5	34.4	34.6	32.1	31.3	36.8	37.2
Sopron	29.1	26.8	27.3	29.8	32.8	24.2	100.0	61.3	24.5	37.8	36.1	43.1
Tolna	19.2	21.9	21.6	15.3	12.2	10.8	16.1	14.2	15.4	27.4	25.5	15.5
Vas	30.0	27.0	30.7	22.7	23.0	23.8	—	16.7	37.5	38.7	44.0	43.4
Veszprém	20.8	24.1	25.7	17.9	18.1	17.0	6.7	9.8	22.4	35.9	35.4	38.0
Zala	23.4	25.5	26.1	20.1	20.9	18.4	20.8	34.2	19.8	31.8	27.8	28.7
Össz. — <i>Au total</i>	24.0	26.0	26.0	15.7	14.8	14.7	31.3	27.3	28.8	36.6	30.6	33.0
b) Északi dombosvidék. — <i>Nord.</i>												
Abaúj-Torna	35.3	31.2	33.0	14.6	14.5	24.3	25.2	42.2	36.7	38.6	39.7	39.5
Borsod, Gömör és Kishont	25.4	20.9	22.1	12.5	14.3	12.2	25.5	33.8	23.0	26.9	35.5	28.9
Heves	25.9	21.9	26.8	17.5	16.3	19.2	27.0	26.5	27.4	27.3	27.6	33.4
Nógrád és Hont	27.4	35.1	39.7	14.3	17.2	20.8	42.2	55.2	49.6	37.7	52.8	49.0
Zemplén	25.3	24.1	27.2	16.0	16.0	23.3	17.8	22.5	23.6	28.2	28.4	25.3
Össz. — <i>Au total</i>	26.4	25.2	28.5	15.0	15.5	17.3	29.8	39.3	31.8	30.1	34.3	32.6
c) Alföld. — <i>Grande plaine.</i>												
Bács-Bodrog	17.7	26.7	10.0	20.0	17.7	12.7	17.8	32.6	24.5	27.2	24.6	25.0
Békés	30.7	20.6	28.2	20.6	19.9	15.6	24.9	21.7	33.7	22.7	26.6	34.4
Bihar	25.2	35.9	35.2	19.1	27.4	19.4	21.9	15.3	32.1	28.4	31.6	33.4
Csanád, Arad és Torontál	33.3	30.5	16.7	15.8	33.7	21.1	23.8	33.1	24.0	26.5	42.6	33.7
Csongrád	34.6	40.5	36.6	18.3	19.5	16.1	40.9	63.3	40.2	34.5	35.7	37.4
Hajdu	26.6	24.8	25.4	20.1	16.5	13.9	33.5	28.0	30.5	31.7	39.2	38.5
Jász-Nagykun- Szolnok	27.0	28.9	30.1	18.6	21.8	18.1	26.0	42.1	34.0	32.9	36.5	37.1
Pest-P.-S.-Kk.	30.5	28.2	29.5	18.0	19.2	16.2	25.9	26.5	27.1	39.9	33.1	35.2
Szabolcs és Ung. Szatmár és Bereg	30.1	23.3	26.5	20.5	18.8	23.1	18.0	20.4	40.0	43.3	29.6	37.6
Össz. — <i>Au total</i>	29.0	27.0	28.1	19.0	20.2	16.8	27.2	32.1	32.2	35.1	34.6	36.3
Mindössze — <i>En- semble</i>	26.3	26.2	27.1	17.0	16.9	15.8	27.8	32.8	31.9	34.8	33.3	34.8

ben Pécs (20.542, illetve 27.981 drb) és Mohács (19.776, illetve 30.472 drb) állatvásárait akartak értékesíteni.

Legnagyobb mennyiségű juh mindkét esztendőben Karcag (17.050, illetve 14.300) és Debrecen (16.571, illetve 20.256) vásárait került felhajtásra.

A sertésekre vonatkozólag 1924-ben a felhajtás szempontjából első helyen Mohács piaca

(19.634) s utána Sellye (11.920) áll, 1925-ben pedig kiemelkedik Dunaföldvár (20.050).

Budapesten, miként az előző években is, csupán országos lóvásárok tartattak. Ezeken a felhajtás 1924-ben 3.847 drb és 1925-ben 4.985 drb volt. Egyébként az állatok heti és időszaki vásárokon kerültek piacra.

Darvas Gyula dr.

Az 1926. évi termés.

La récolte de 1926.

Magyarország — Hongrie.

Résumé. D'après le récent rapport, publié le 9 octobre, du ministère roy. hongr. de l'Agriculture, la température sèche et changeante, mais plutôt douce, qui régna en septembre, a favorisé la rentrée de la récolte et la maturation des produits sur pied. Cependant les travaux de labourage et de semailles ne s'avancent que lentement, la sécheresse ayant durci le sol.

On voit par les tableaux ci-dessous que dans les grandes et les petites exploitations, les sept produits principaux sont cultivés dans d'assez différentes proportions. Des résultats de rendements il ressort que la production est plus intensive dans les grandes exploitations que dans les petites, les rendements moyens des sept produits principaux y étant plus favorables que la production par arpent cad. des petites propriétés. Cela ressort surtout pour l'avoine, où 51.49% de la production reviennent aux grandes exploitations, quoiqu'elles n'aient que 48.51% de la superficie récoltée d'avoine.

Le poids de qualité moyen des céréales est, par hectolitre, le suivant: froment, 75.46 kilos (77.89 en 1925); seigle, 69.94 (71.40 en 1925); orge, 63.06 (64.19 en 1925); avoine, 44.96 (44.85 en 1925); donc, sauf l'avoine, leur qualité reste au-dessous de celle de l'année dernière.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium folyó évi október hó 9-én tette közzé a mezőgazdasági termelés eredményeiről s a vetések állásáról szóló legutóbbi jelentését, amely a hét főtermény folyó évi termésére vonatkozólag utoljára tartalmaz számszerű adatokat. A jelentés szerint szeptember közepétől a változó hőmérsékletű és túlnyomóan száraz időjárás a még lábon álló termények fejlődését és beérését nagyon elősegítette és a termés

betakarításának is általában kedvezett. Az őszi szántás-vetési munkálatok ellenben a nagy szárazság folytán a föld keménysége miatt nehezen és lassan haladtak előre s nagyobb erővel tulajdonképpen csak a szeptember végén bekövetkezett esők után indultak meg.

A szántás-vetésen kívül a tengeritörés és szárvágás, burgonya- és répaszedés, dohánytörés, sarjúgyűjtés és behordás, trágyahordás és teregetés, magtárköri munkálatok és a szüretelés vannak ezidőszertint folyamatban.

A m. kir. központi statisztikai hivatal által összeállított *ideiglenes* adatok szerint, amint az I. sz. kimutatásnak (100 k. holdon felüli) nagy- és (100 k. holdon aluli) kisgazdaságok szerint részletezett adataiból megállapítható, a kalászosok *learatott területe* a zab kivételével az 1925. évi területhez viszonyítva a folyó évben megnövekedett, a kapások területe ellenben csökkenést mutat.

Legnagyobb a területnövekedés a legfontosabb terményünkénél, a búzánál, legkevesebb pedig a rozsnál. A csökkenés viszont leginkább az utóbbi években erősen tért hódító tengeri-termelésnél mutatkozott. A cukorrépa területe fogyott meg még legkevesebbé.

A hét főterményt a nagy- és a kisgazdaságokban különböző arányokban termelik. A cukorrépa tipikusan a nagygazdaságok terménye, a többi hat főterményt ellenben már a kisgazdaságok termelik nagyobb területen, amit az alábbi összeállítás is igazol.

	Nagygazdaságban % ban	Kisgazdaságban % -ban
Búza	30.76	69.24
Rozs	31.14	68.86
Árpa	34.18	65.82
Zab	48.51	51.49
Tengeri	29.46	70.54
Burgonya	29.03	70.97
Cukorrépa	89.11	10.89

I. A hét főtermény valószínű terméshozama.

Rendement probable des sept produits principaux.

Termény — Produits	1926	1925	1926	1925	1926	1925
	Leáratott terület kat. holdakban — <i>Superficie récoltée en arp. cad.</i>		Kat. holdankinti átlag- termés métermázsában <i>Rendement moyen par arp. cad., q</i>		Összes termés méter- mázsában — <i>Rendement total, q</i>	
Búza. — Froment.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	791.982	759.997	8.06	8.64	6,379.662	6,568.183
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	1,782.457	1,717.751	6.99	7.53	12,453.761	12,938.698
Együtt — <i>Ensemble</i>	2,574.439	2,477.748	7.32	7.87	18,833.423	19,506.881
Rozs. — Seigle.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	374.835	378.752	6.91	7.73	2,589.960	2,925.576
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	828.682	816.632	6.08	6.54	5,034.222	5,336.086
Együtt — <i>Ensemble</i>	1,203.517	1,195.384	6.34	6.91	7,624.182	8,261.662
Árpa. — Orge.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	249.980	243.541	7.46	8.63	1,863.634	2,101.523
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	481.312	473.139	6.38	7.26	3,068.801	3,435.297
Együtt — <i>Ensemble</i>	731.292	716.680	6.75	7.73	4,932.435	5,536.820
Zab. — Avoine.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	235.172	247.392	7.60	7.83	1,787.461	1,937.743
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	249.588	256.888	6.76	6.88	1,686.051	1,768.188
Együtt — <i>Ensemble</i>	484.760	504.280	7.17	7.40	3,473.512	3,705.931
Szemes tengeri. — Maïs à grains.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	544.573	559.150	11.78	12.22	6,412.737	6,832.534
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	1,303.836	1,307.911	10.44	11.86	13,610.152	15,512.947
Együtt — <i>Ensemble</i>	1,848.409	1,867.061	10.83	11.97	20,022.889	22,345.481
Burgonya. — Pomme de terre.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	126.907	132.403	47.06	53.91	5,972.362	7,138.258
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	310.240	320.704	39.81	49.75	12,352.046	15,956.799
Együtt — <i>Ensemble</i>	437.147	453.107	41.92	50.97	18,324.408	23,095.057
Cukorrépa. — Betterave à sucre.						
Nagygazdaságban — <i>Grandes exploi- tations</i>	97.787	102.283	126.47	134.69	12,366.890	13,776.663
Kisgazdaságban — <i>Petites exploitations</i>	11.949	12.229	109.16	122.45	1,304.335	1,497.445
Együtt — <i>Ensemble</i>	109.736	114.512	124.58	133.39	13,671.225	15,274.108

A terméseredmények adatai azt mutatják, hogy a nagygazdaságok katasztrális holdankinti terméshozama mind a hét főterménynél nagyobb, mint a kisgazdaságokban elért termésátlagok.

Ennekfolytán a nagygazdaságok — miként a következő adatokból kiűnik — a termés-mennyiségekben nagyobb arányban részesednek, mint a területben.

	Nagygaz- daságban %-ban	Kisgazda- ságban %-ban
Búza	34.0	66.0
Rozs	34.0	66.0
Árpa	38.0	62.0
Zab	51.5	48.5
Tengeri	32.0	68.0
Burgonya	32.5	67.5
Cukorrépa	90.0	10.0

Leginkább szembeötlik ez a zabnál. A zab learatott területének ugyanis csak 48·51%-a tartozik nagygazdasághoz, 51·49%-a felett pedig a kisgazdaságok rendelkeznek; a termésnek ezzel szemben 51·5%-a a nagygazdaságokban termett, a kisgazdaságokból pedig a zabtermésnek csak 48·5%-a került ki.

A kalászos termények hektoliterenkinti minőségi súlya országos átlagban a következőképen alakult: búza 75·46, (1925-ben 77·89), rozs 69·94 (71·40), árpa 63·06 (64·19), zab 44·96 (44·85). A zab kivételével tehát a kalászosok minősége gyengébb, mint a múlt esztendőben volt.

A többi termények jelzőszámait a II. sz. táblázatban adjuk.

II. A terméskilátások jelzőszámai 1926 okt. 5-én.

Prévisions agricoles au 5 octobre 1926, en chiffres.

(1 = kitűnő, 2 = jó, 3 = közepes, 4 = gyenge, 5 = rossz.)

(1 = excellent, 2 = bon, 3 = moyen, 4 = faible, 5 = mauvais.)

Takarmányrépa — <i>Betterave fourragère</i>	2·16
Repce (új vetés) — <i>Colza (nouv. semilles)</i>	2·82
Kerti vetemények — <i>Plantes potagères</i>	2·22
Paprika — <i>Piment</i>	2·15
Vöröshagyma — <i>Oignon</i>	2·18
Bab — <i>Haricot</i>	2·19
Egyéb hüvelyesek — <i>Autres légumineuses</i>	2·25
Káposzta — <i>Chou</i>	2·19
Komló — <i>Houblon</i>	2·50
Köles — <i>Millet</i>	2·49
Tatárka — <i>Sarrasin</i>	2·38
Cirok — <i>Sorgho</i>	2·28
Kender — <i>Chanvre</i>	2·22
Len — <i>Lin</i>	2·34
Dohány — <i>Tabac</i>	2·20
Lóhere — <i>Trèfle</i>	2·05
Lucerna — <i>Luzerne</i>	2·14
Egyéb mesterséges takarmány — <i>Autres fourrages artific.</i>	2·20
Rét — <i>Prairies</i>	2·38
Legelő — <i>Pâturages</i>	2·76
Szilva — <i>Prune</i>	2·78
Alma — <i>Pomme</i>	2·70
Körte — <i>Poire</i>	2·73
Őszibarack — <i>Pêche</i>	3·09
Dió — <i>Noix</i>	3·26

E termények közül a takarmányrépa általában egészséges és jó termést ígér. Kiszédését megkezdték. Az őszi repcevetés a szárazságot megsínylette, hiányosan kelt és he-

lyenkint ki kell szántani. A kerti vetemények közül a gyökértelék vannak csak kint, a többi már jó hozammal betakarították. A paprikahüvelyek elég fejlettek és egészségesek. A vöröshagymát már kiszedték, jó termést adott. A babot kicsépezték, általában elég jó hozamot adott. A lencsét, borsót szintén jó eredménnyel betakarították. A káposztafejek nem éppen nagyok, de tömöttek és kemények. A komló gyenge termést adott. A kölest legnagyobb részben learatták és elcsépezték. Hozama vidékenként változó. A cirok érésben van, több vidéken elég jó hozammal vágják. A kender és len magtermése közepes, a szál-(rost-)termés azonban többnyire jó hozamot ad. A dohány törése folyamatban van. A levelek szép nagyok és világosak, jó termést ad. A mesterséges takarmányok magtermése kevés volt, a takarmánytermés ellenben mennyiség és minőség tekintetében is kielégítő. A rétek túlnyomóan jó sarjúhozamát a kedvező időjárásban kevés kivétellel betakarították. Most jó legelőül szolgálnak az állatoknak. A legelők fűnővését a szeptember végén jött esők kedvezően befolyásolták.

A szüretet sok helyen megkezdték. A mustermés igen változó s kat. holdankint 1—15 hl. között mozog. A must cukortartalma a klosterneuburgi mustmérő szerint 14—23 fokot mutat.

Külföld — *Etranger.*

Az északi félgömb idei gabonatermésadatai, illetve a gabonatermésre vonatkozó becslések már legnagyobb részben ismeretesek, kivéve Oroszország adatait. Az árpára vonatkozólag az egész világtermés 85%-át jelentő adatok, a zabra vonatkozólag 95%-nyi teljességű adatok állnak rendelkezésre.

A fő gabonaneműek terméséről táblázatunk tájékoztat.

A világ búzatermése előreláthatóan a tavalyi kitűnő termést eléri. Bár Európában a termés rosszabb lesz a tavalyinál, Amerika rekordszerű búzatermése az Európában mutatkozó hiányt ki fogja egyenlíteni.

A rozstermés gyengébb, mint az előző gazdasági évben, de azért közepesnek mondható.

Árpa szintén kevesebb lesz, mint 1925-ben, de az utolsó 10 év átlagát meghaladó termés biztosítva van.

A zabtermés kielégítő, kevéssel az 1925-ös termés alatt marad, de az átlagosnál sokkal jobb.

I. A világ gabonatermése.
Production mondiale du blé.

Termény — Produits Állam, világrész — Pays, partie du monde	Moyenne de		1925	1926
	1909 1913	1920— 1924		
	évi átlag			
	millió q-ban — millions de q			
B ú z a — Froment.				
Európa — Europe (25 ál- lam — pays)	367·9	298·2	377·7	339·5
Kanada és Északamerikai Egyes.-Államok — Ca- nada et Etats-Unis	241·5	319·8	293·4	337·2
Ázsia — Asie (5 állam — pays)	104·5	106·3	103·0	102·2
Afrika — Afrique (5 ál- lam — pays)	25·6	23·6	28·6	24·6
Összes — Total (37 ál- lam — pays)	739·5	747·9	802·7	803·5
R o z s — Seigle.				
Európa — Europe (23 ál- lam — pays)	246·6	180·7	235·2	201·1
Kanada és Északamerikai Egyes.-Államok — Ca- nada et Etats-Unis	9·7	23·1	15·8	14·0
Összes — Total (25 ál- lam — pays)	256·3	203·8	251·0	215·1
Á r p a — Orge.				
Európa — Europe (25 ál- lam — pays)	145·6	125·1	140·4	142·8
Kanada és Északamerikai Egyes.-Államok — Ca- nada et Etats-Unis	50·1	55·0	71·9	67·2
Ázsia — Asie (4 állam — pays)	25·5	27·4	29·9	26·8
Afrika — Afrique (4 ál- lam — pays)	21·3	16·1	21·0	13·0
Összes — Total (35 ál- lam — pays)	242·5	223·6	263·2	249·8
Z a b — Avoine.				
Európa — Europe (24 ál- lam — pays)	258·6	210·7	235·2	261·2
Kanada és Északamerikai Egyes.-Államok — Ca- nada et Etats-Unis	220·2	266·7	298·6	257·0
Ázsia és Afrika — Asie et Afrique (5 állam — pays)	2·7	2·2	2·9	1·9
Összes — Total (31 ál- lam — pays)	481·5	479·6	536·7	520·1

A kukoricatermés (I. II. sz. tábla) gyengébb mint 1925-ben s az utolsó 10 év átlagát sem éri el. Az északi félgömb adataiból — figyelmen kívül hagyva Oroszországot — mintegy 88% ismeretes. Hiányoznak az Sz H. Sz. állam s néhány kisebb jelentőségű ország adatai.

II. A világ kukoricatermése.
Production mondiale du maïs.

Állam, világrész <i>Pays, partie du monde</i>	<i>Moyenne de</i>		1925	1926
	1909— 1913	1920— 1924		
	évi átlag			
	millió q-ban — <i>millions de q</i>			
Európa — <i>Europe</i> (7 állam — <i>pays</i>) .	110 9	81 3	106·3	112·7
Kanada és Északam. Egy.-Államok — <i>Ca- nada et Etats-Unis</i>	693·4	742·6	740 6	683·1
Összes — <i>Total</i> (9 állam — <i>pays</i>) . .	804·3	823·9	846·9	795 8

A búza, rozs, árpa, zab és kukorica 1926. évi világtermésének az 1925. év és az utolsó két quinquennium adataival való összehasonlítását a III. sz. táblázat jelzőszámai mutatják.

III. A gabona- és kukoricatermés viszonyszámai.
Nombres proportionnels de la production du blé et du maïs.

Termény — Produits	Az 1926. év termése Prod. de 1926 en % de		
	1909— 1913	1920— 1924	1925
	% -ában		
Búza — Froment (37 állam — pays)	108·7	107·4	100·1
Rosz — Seigle (25 " ")	83·9	105·6	85·7
Árpa — Orge (35 " ")	103·0	111·7	94·9
Zab — Avoine (31 " ")	108·0	103·4	96·9
Tengeri — Maïs (9 " ")	98·9	96·6	94·0

A déli félgömbön a termés kilátások kedvezőek, így Argentínában és különösen Ausztráliában, ahol a legjobb éveket is felülmúló gabonatermés várható.

A világ burgonyatermésére vonatkozó ada-

IV. A világ burgonyatermése.

Production mondiale des pommes de terre.

Állam, világrész <i>Pays, partie du monde</i>	<i>Moyenne de</i>		1925	1926
	1909— 1913	1920— 1924		
	évi átlag			
	millió q-ban — <i>millions de q</i>			
Európa — <i>Europe</i> (17 állam — <i>pays</i>) .	500·0	517·0	583·7	497·6
Kanada és Északam. Egy.-Államok — <i>Ca- nada et Etats-Unis</i>	118·6	140·5	107·9	115·2
Összes — <i>Total</i> (19 állam — <i>pays</i>) . .	618·6	657·5	691·6	612·8

tok még csak mintegy felerészben ismeretek. Az eddig ismert s a IV. sz. táblázatban közölt eredmények azt mutatják, hogy a termés jóval gyengébb lesz, mint a tavalyi gaz-

dasági év rendkívül kedvező termése, sőt az utolsó öt év átlagát sem fogja elérni.

Cukorrépából kevesebb termés várható, mint az előző évben, úgyszintén szőlőből is.

© I P A R ©

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek villamos energia-termelése és a termelt energia elosztása.

Production d'énergie électrique des Usines Electriques Municipales de Budapest et répartition de l'énergie produite.

Év, hónap <i>Année, mois</i>	Termelés kilowatt-óránban <i>Production en kilowatt heures</i>	Energie électrique distribuée				A fogyasztók száma <i>Nombre des consommateurs</i>
		Köz- <i>p. l'éclairage publ.</i>	Magán- <i>p. l'éclairage privé</i>	Motorikus célra <i>p. action- ner des moteurs</i>	Az összes <i>au total</i> ●	
		világítási célra				
		elosztott villamosenergia mennyisége a termelés %-ában <i>en % de la production</i>				
1926. I.	16,520.732	3 01	46.22	27.08	76.31	166.970
" II.	14,090.301	2.93	51.25	30.72	84.90	167.890
" III.	14,513.002	2.76	43.08	30.05	75.89	168.734
" IV.	12,417.639	2.73	44.42	40.47	87.62	169.483
" V.	11,951.260	2.35	38.03	40.69	81.07	169.975
" VI.	11,514.822	2.13	34.54	42.44	79.11	170.693
" VII.	11,575.060	2.35	27.20	45.03	74.58	171.198
" VIII.	11,836.567	2.84	25.64	47.74	76.22	171.650
" IX.	13,285.428	3.00	28.26	41.07	72.33	172.663

A táblázatban közölt adatok szerint a székesfővárosi elektromos művek folyó évi áramtermelése a maximális januári 16.5 millió kilowattórával szemben a nyári hónapokban állandóan 11 és 12 millió kilowattóra között mozgott. A csökkenést elsősorban az okozza, hogy a magánvilágítás, mely a téli hónapok áramfogyasztásának főtétele (maximum januárban és februárban, az egész termelésből 46.22, illetve 51.25%), a nyári hónapokban igen lecsökken (minimum az augusztusi 25.65%). Így januárban 7.6, februárban 7.2 millió kilowattórát tett ki a magánvilágítási célra felhasznált energiamennyiség, míg augusztusban nem sokkal haladta meg a 3 millió kilowattórát. A világítás okozta csökkenést csak

kismértékben ellensúlyozta a motorikus célra történt felhasználás emelkedése. Ez az egész áramfelhasználásnak januárban 27.08%-át tette ki s augusztusig fokozatosan 47.74%-ra emelkedett, ami azt jelenti, hogy motorikus célra januárban — s általában az év első negyedében havonta — kb. 4.4 millió kilowattóra, augusztusban és szeptemberben pedig 5.7—5.5 millió kilowattóra használtatott fel. A villamos áramnak motorikus célokra fokozódó mértékben történő igénybevétele amellettszól, hogy a fővárosban a villamosárammal dolgozó ipari termelés az utolsó hónapok folyamán némi lendületet kapott. A fogyasztók számának lassú, de állandó növekedése szintén kedvező jelenség.

© KERESKEDELEM ÉS KÖZLEKEDÉS ©

Magyarország külkereskedelme 1926. augusztus havában.

Commerce extérieur de la Hongrie en août 1926.

Résumé. La valeur des importations ayant été de 68 millions de couronnes-or en août, et celle des exportations de 70·4 millions, la balance du commerce extérieur s'est soldée par un excédent d'exportation de 2·4 millions-or.

En janvier—août 1926, l'excédent d'importation montait à 82·6 millions de couronnes-or, contre 55 millions à l'époque correspondante de l'année dernière.

C'est l'importation du bois et du charbon qui s'accrut le plus par rapport à août 1925; celle du bois augmenta de près de 2 millions; celle du charbon, de 1·2 million.

En outre, on voit une progression presque à tous les principaux articles d'importation, mais celle des tissus de laine a fort diminué (de 1 million de couronnes).

Dans l'exportation d'août, c'est le froment qui occupait la première place, avec 705.000 q représentant une valeur de 19 millions de couronnes-or et dépassant de 7 millions la valeur du froment exporté au mois correspondant de 1925. L'exportation de la volaille, du saindoux, de la viande et de la laine augmenta aussi considérablement. Par contre, l'exportation de la farine, ainsi que celle des machines et des appareils ont fort diminué (de plus de 1 million à chacune de ces deux catégories). Et bien que l'exportation du seigle se soit accrue, montant à 291.000 q contre 258.000 en août 1925, la valeur en a diminué de 1·2 million de couronnes-or par suite de la baisse du seigle.

Enfin, on voit une légère dégression à l'exportation de l'oeuf, des plumes et des animaux de boucherie et de trait.

Augusztus havában a behozott árúk értéke 68, a kivitt árúk értéke 70·4 millió aranykoronát tett, a külkereskedelmi mérleg tehát 2·4 millió aranykorona kiviteli többlettel zárult.

Az 1926. év január—augusztus hónapjaiban a behozatali többlet 82·6 millió aranykoronát tett ki, a múlt év ugyanezen időszakára eső 55 millió aranykoronával szemben.

A folyó évi augusztus havi behozatalban a fa- és szénimport mutat legnagyobb emelkedést a múlt évi augusztusi behozatalhoz képest. A fa közel 2 millió aranykoronával, a szén 1·2 millió aranykoronával emelkedett. Ezeken kívül a legfontosabb behozatali árúk majd mindegyike emelkedett, nagy visszaesést látunk azonban a gyapjuszöveteknél, amiknek behozatala egy millió aranykoronával csökkent.

Kiviteliünkben ebben a hónapban első helyen áll a búza, amelyből 705 ezer métermázsát exportáltunk 19 millió aranykorona értékben. Az e havi búzakivitel 7 millió aranykoronával mulja felül a múlt év ugyanezen hónapjában kivitt búza értékét. Lényegesebb emelkedés volt még a baromfinál, a disznózsírnál, a húsnál és gyapjúnál.

A kivitelben nagymértékben visszaestek, egyenkint több mint egy millió aranykoronával a liszt, rozs és az iparcikkek közül a gépek és készülékek csoportja. A rozs kivitele tulajdonképpen emelkedett, amennyiben a múlt évi 258 ezer métermázsával szemben az idén augusztus havában 291 ezer métermázsát vittünk ki, a rozs árának esése folytán azonban az értékcsökkenés 1·2 millió aranykoronát tett ki.

Ezúttal a vágó- és igásállatoknál, a tojásnál és tollnál is kisebb visszaesés állott be.

M. E. dr.

Magyarország külkereskedelmi forgalma 1926. év augusztus havában.

Commerce extérieur de la Hongrie au mois d'août 1926.

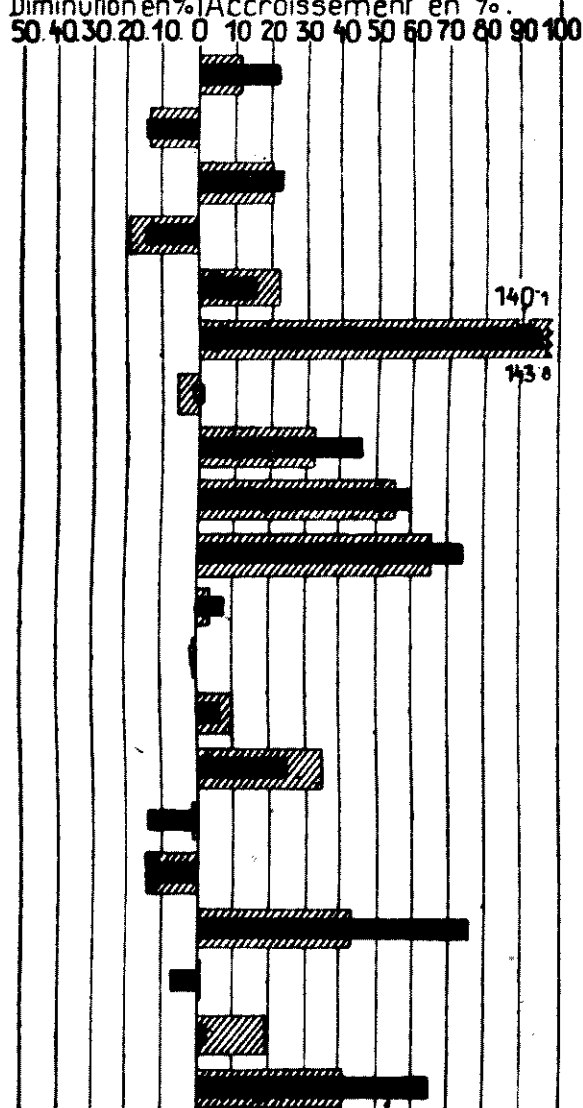
Az áruk, illetőleg árucsoportok megnevezése <i>Désignation des marchandises, respectivement des groupes de marchandises</i>	1925	1926	1925	1926	Az érték 1926 aug. havában több (+), v. kevesebb (-) ezer ar.-k. Excedent (+) ou dimi- nution (-) de la valeur en août 1926, en milliers de cour.-or	Az 1926. évi aug. havi össz- érték %-ában — En % de la valeur totale du mois d'août 1926.	
	augusztus hónapjában — au mois d'août						
	Mennyiség méter- mázsákban <i>Quantité en quin- taux métr.</i>	Érték ezer arany- koronákban <i>Valeur en milliers de couronnes-or</i>					
A) Behozatal. — A) Importation.							
Nyers és megmunkált fa — <i>Bois brut et ouvré</i>	1,947.558	2,179.619	6.288.7	8.188.9	+ 1.900.2	12.04	
Pamutszövet — <i>Tissus de coton</i>	8.850	8.530	6.401.8	6.441.1	+ 39.3	9.47	
Gyapjuszövet — <i>Tissus de laine</i>	4.172	3.338	6.135.8	5.068.3	- 1.067.5	7.45	
Szén — <i>Charbon</i>	851.123	1,105.392	3.514.1	4.734.4	+ 1.220.3	6.96	
Gépek és készülékek — <i>Machines et appareils</i>	18.128	11.691	3.204.3	2.654.9	- 549.4	3.90	
Papiros és papirosárúk — <i>Papier et art. en pap.</i>	41.975	51.176	1.936.0	2.523.4	+ 587.4	3.71	
Nyersfémek — <i>Métaux bruts</i>	11.332	17.287	1.445.5	2.317.5	+ 872.0	3.41	
Pamutfonal és -céna — <i>Fils de coton et fils retors</i>	4.308	4.760	2.264.1	1.991.5	- 272.6	2.93	
Ásványolaj — <i>Huiles minérales</i>	103.400	111.218	1.172.4	1.888.3	+ 715.9	2.78	
Kikészített bőr — <i>Cuir préparés</i>	1.741	1.727	1.760.3	1.809.8	+ 49.5	2.66	
Gyapjúfonal — <i>Fils de laine</i>	2.799	3.055	1.650.7	1.780.6	+ 129.9	2.62	
Vasárúk — <i>Ouvrages en fer</i>	7.801	8.967	1.106.5	1.311.7	+ 205.2	1.93	
Selyem- és félselyemszövetek — <i>Tissus de soie et de mi-soie</i>	87	130	555.9	967.1	+ 411.2	1.42	
Gaze, kreppszövet, tiszta selyemből — <i>Gazes, tissus de soie façon crêpe</i>	43	114	424.6	959.6	+ 535.0	1.41	
Nyers pamut — <i>Coton brut</i>	3.352	4.008	882.0	902.2	+ 20.2	1.33	
Nyers bőrök — <i>Peaux brutes</i>	1.431	4.415	457.6	820.6	+ 363.0	1.21	
Egyéb áruk — <i>Autres marchandises</i>	db — pièce	60.371	56.297	24.189.0	23.647.7	- 541.3	34.77
	pár — paire	37.469	53.170				
	q — q	734.774	1,212.501				
Behozatal összesen — <i>Import. totale</i>	db — pièce	60.371	56.297	63.389.3	68.007.6	+ 4.618.3	100.00
	pár — paire	37.469	53.170				
	q — q	3,742.874	4,727.928				
B) Kivitel. — B) Exportation.							
Búza — <i>Froment</i>	401.575	704.654	12.047.3	19.111.5	+ 7.064.2	27.14	
Liszt — <i>Farines</i>	181.922	178.194	9.207.2	7.908.9	- 1.298.3	11.23	
Vágó- és igásáll. — <i>Anim. de boucherie et de trait¹⁾</i>	27.618	29.323	6.727.8	6.461.4	- 266.4	9.17	
Ebből — <i>Dont: Szarvasmarha — Bêtes à corne¹⁾</i>	8.720	6.274	2.958.7	2.836.5	- 122.2	4.03	
	Sertés — <i>Porcs¹⁾</i>	15.376	18.503	3.020.1	3.022.3	+ 2.2	4.29
	Ló — <i>Chevaux¹⁾</i>	2.683	1.658	723.0	501.4	- 221.6	0.71
Rozs — <i>Seigle</i>	257.952	290.813	6.448.8	5.234.7	- 1.214.1	7.43	
Disznózsír, szalonna — <i>Saindoux, lard</i>	7.371	11.982	1.520.2	2.116.5	+ 596.3	3.01	
Friss és elkészített hús, kolbász — <i>Viande fraîche et préparée, saucisses</i>	8.960	12.640	1.635.2	2.004.4	+ 369.2	2.85	
Gyapjú — <i>Laine</i>	6.256	7.440	1.508.4	1.838.2	+ 329.8	2.61	
Friss gyümölcs — <i>Fruits frais</i>	100.563	68.539	1.682.2	1.809.2	+ 127.0	2.57	
Friss főzelék — <i>Légumes frais</i>	94.671	127.431	1.295.8	1.671.2	+ 375.4	2.37	
Olajos magvak — <i>Graines oléagineuses</i>	43.524	39.699	1.757.9	1.625.2	- 132.7	2.31	
Baromfi — <i>Volaille</i>	²⁾ 6.344	³⁾ 7.853	1.117.9	1.583.6	+ 465.7	2.25	
Ebből — <i>Dont: Élő baromfi — Volaille vivante</i>	²⁾ 3.653	³⁾ 4.053	617.8	828.2	+ 210.4	1.18	
	²⁾ 2.691	³⁾ 3.800	500.1	755.4	+ 255.3	1.07	
	Leölt baromfi — <i>Volaille morte</i>						
Tojás — <i>Oeufs</i>	10.784	10.877	1.725.4	1.414.0	- 311.4	2.01	
Toll — <i>Plumes</i>	2.162	2.290	1.517.8	1.382.7	- 135.1	1.96	
Kőszén — <i>Houille</i>	249.190	303.053	897.1	1.091.0	+ 193.9	1.55	
Gépek és készülékek — <i>Machines et appareils</i>	14.377	5.705	1.960.7	946.8	- 1.013.9	1.34	
Villamosgépek és készül. — <i>Mach. et appar. électr.</i>	2.057	1.682	718.3	894.9	+ 176.6	1.27	
Vasárúk — <i>Ouvrages en fer</i>	12.844	11.988	813.4	718.3	- 95.1	1.02	
Egyéb áruk — <i>Autres marchandises</i>	db — pièce	167	1.575	18.425.3	12.613.9	- 5.811.4	17.91
	pár — paire	4.250	2.620				
	q — q	928.990	752.263				
Kivitel össz. — <i>Exportation totale</i>	db — pièce	27.785	30.898	71.006.7	70.426.4	- 580.3	100.00
	pár — paire	4.250	2.620				
	q — q	2,329.542	2,537.103				

¹⁾ A mennyiség darabokban van kimutatva — *La quantité est indiquée en têtes.* — ²⁾ Az 1925. év augusztus hónapjában az élő baromfi 352.200 drb, a leölt baromfi 121.966 drb, összesen 474.166 drb. — *En août 1925 on a exporté 352.200 volailles vivantes et 121.966 volailles tuées; au total, 474.166.* — ³⁾ Az 1926. év aug. hónapjában az élő baromfi 384.566 drb, a leölt baromfi 222.504 drb, összesen 607.070 drb. — *En août 1926 on a exporté 384.566 volailles vivantes et 222.504 volailles tuées; au total, 607.070.*

MAGYARORSZÁG KÜLKERESKEDELMI FORGALMA.

Mouvement du commerce extérieur de la Hongrie.

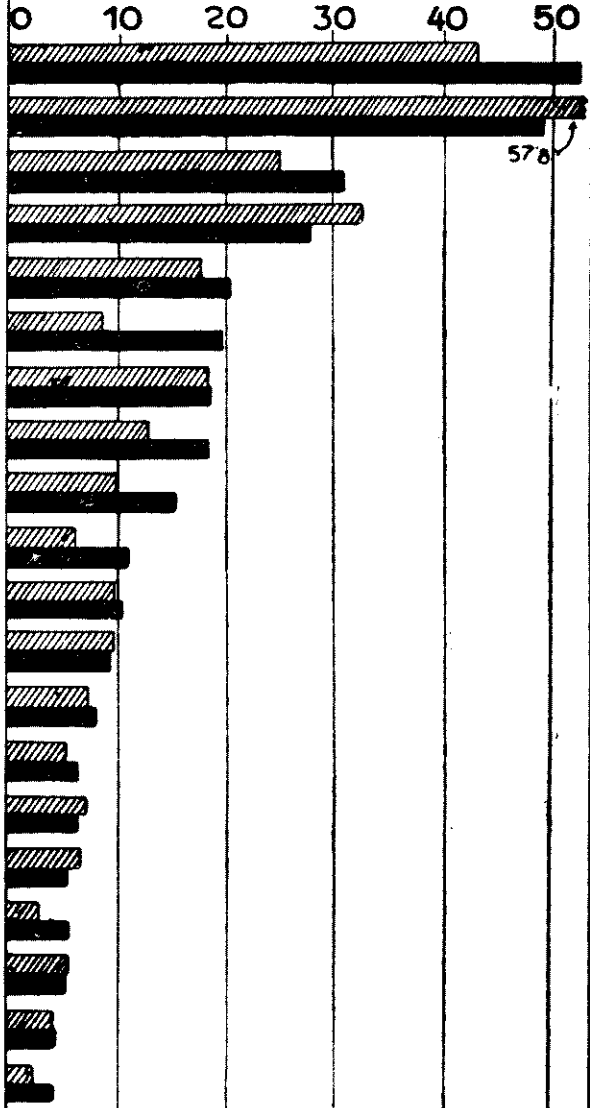
Csökkenés - emelkedés százalékban.
Diminution en % - Accroissement en %.

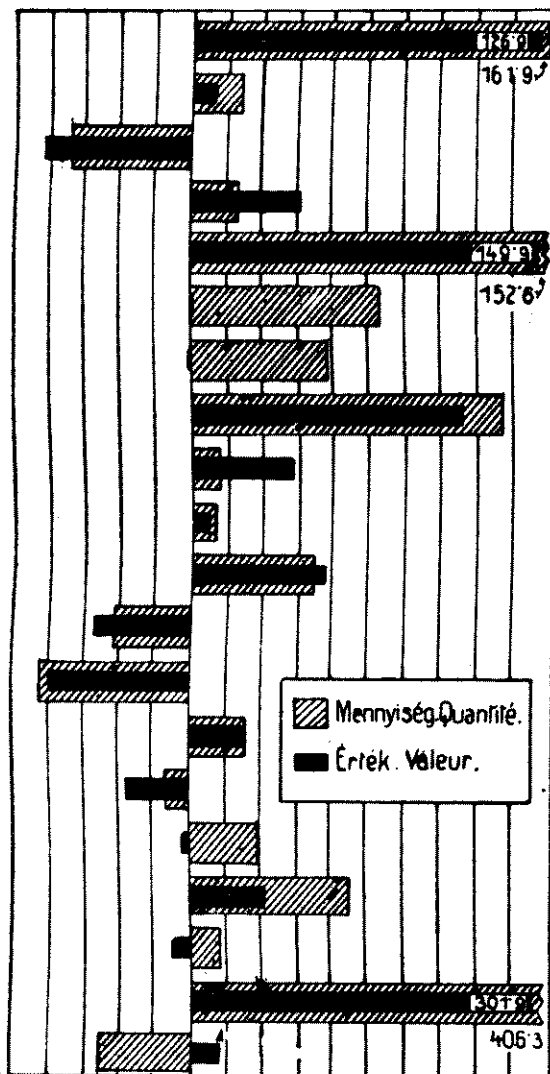
Behozatal. Import.

Fa — Bois
Pamutszövet — Tissus de coton
Szén — Charbon
Gyapjuszövet — Tissus de laine
Pamutfonal — Fils de coton
Nyersdohány — Tabac brut
Gépek — Machines
Papiros — Papier
Nyersfémek — Métaux bruts
Ásvánvolaj — Huile minérale
Kikészített bőr — Cuir préparé
Vasárúk — Articles en fer
Gyapjúfonal — Fils de laine
Selyemszövet — Tissus de soie
Nyerspamut — Coton brut
Köt. pamutárúk — Articl. tric. en cot.
Villamosgépek — Machines électr.
Üvegárúk — Verreries
Nyers kávé — Café brut
Nyers rizs — Riz brut

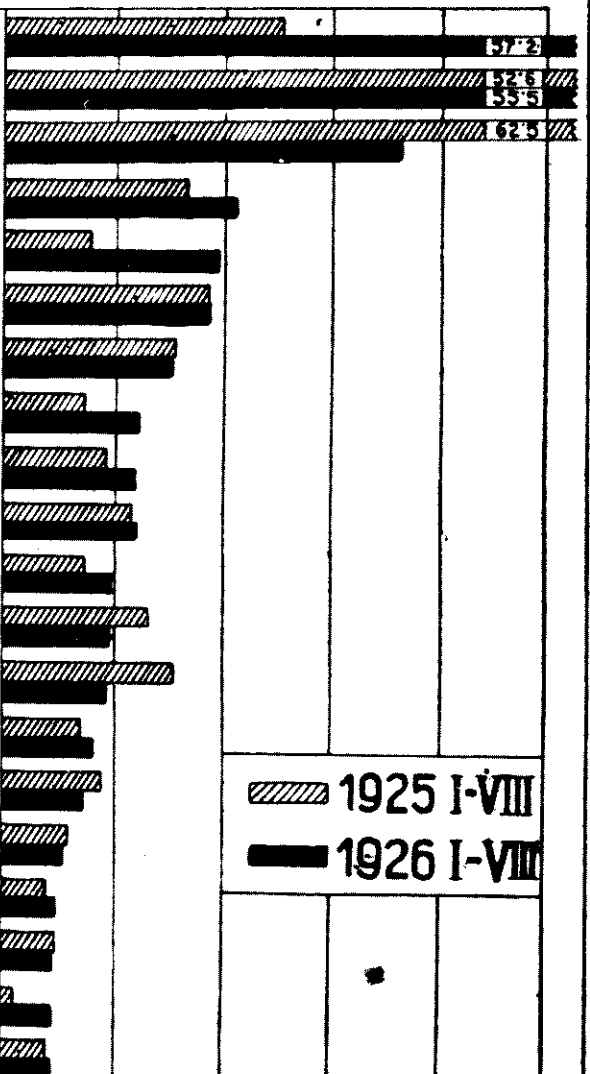
Millió koronában. En millions de couronnes.

Kivitel. Export.

Búza — Froment
Vágó- és igásáll. — Animaux de bouch. et de trait
Liszt — Farine
Tojás — Oeuf
Zsír, szalonna — Graisse, lard
Rozs — Seigle
Tengeri — Maïs
Hús, kolbász — Viande, saucisse
Baromfi — Volaille
Gyapjú — Laine
Villamosgépek — Machines électr.
Cukor — Sucre
Gépek — Machines
Kőszén — Charbon
Toll — Plumes
Vasárúk — Articles en fer
Friss főzelék — Légumes frais
Vasfélgyártm. — Art. mi-fabr. en fer.
Zab — Avoine
Friss gyümölcs — Fruit frais

M. St. Sz. 1926.

Az utolsó félszázad világkereskedelme.

Le commerce mondial du dernier demi-siècle.

A Magyar Statisztikai Szemle folyó évi januári számában a Népszövetség adatai alapján közöltük a háború előtti és utáni világkereskedelem összehasonlító adatait. Eme adatokat 1870-ig visszamenően egészítik ki J. J. F. Pennink holland magántudós kutatásai, aki az 1870-től 1906-ig terjedő időszak világkereskedelméről gyűjtött és dolgozott fel igen érdekes anyagot. Pennink adatainak a Népszövetség adataival való összehasonlításánál figyelembe veendő, hogy Pennink adatai nyers adatok, míg a Népszövetség az árviszonyok változása s az egyes országok adatgyűjtési módszereinek különbözősége folytán keletkezett hibaforrások lehető kiküszöbölésére törekedett. De Penninknek az említett három és fél évtizedes időszakra vonatkozó adatainál is mérlegelni kell, hogy kezdetben csak 78 ország külkereskedelmi adatait tette vizsgálat tárgyává, míg az utolsó év összesítősei már a világ 106 országának adatait ölelik fel. Mindazáltal az adatok összehasonlítását lényegesen ez a körülmény sem akadályozza, mint-hogy a megfigyelésből eleinte kimaradt államok külkereskedelme a multban nem volt számottevő.

A világ külkereskedelmi forgalma — a behozatal és kivitel összege — a vizsgált 7 ötéves időszakban I. sz. táblázatunk szerint alakult.

I. A világkereskedelem 1871—1905-ben.

Commerce mondial en 1871—1905.

Év Année	A behozatal és kivitel értékeinek összege millió pengőben — Valeur des importat., et des exportat., en millions de pengős	Index Indice	Az aralaktulás alapján javított index — Indice amélioré sur la base de la formation de prix
Moy. 1871—75 átl.	67.477	100	100
" 1876—80 "	78.600	108	125
" 1881—85 "	85.293	122	155
" 1886—90 "	86.191	126	170
" 1891—95 "	90.425	131	190
" 1896—900 "	105.697	155	230
" 1901—905 "	129.964	190	265

Eszerint a világkereskedelem fokozatosan növekedett s aránylag még a 80-as és 90-es években mutatott lanyhább fejlődést.

A világrészek részesedését a külkereskedelemben a II. számú táblázat tünteti fel.

II. A világrészek részesedése a külkeresk.-ben. *Participation des parties du monde au comm. extérieur.*

Év Année	Európa Europe	Amerika Amérique	Ázsia Asie	Afrika Afrique	Ausztrália Australie	Összesen Total
Moy. 1871—75 átl.	69.5	17.5	7.9	2.3	2.6	100
" 1876—80 "	70.8	15.7	8.4	2.2	2.9	100
" 1881—85 "	67.5	17.2	9.6	2.3	3.4	100
" 1886—90 "	65.9	17.7	10.5	2.4	3.5	100
" 1891—95 "	65.0	19.0	9.7	3.0	3.3	100
" 1896—900 "	65.4	17.7	10.0	3.5	3.4	100
" 1901—905 "	63.2	18.6	11.2	4.2	2.8	100
1913 ¹⁾	66.1	21.8	7.5	2.1	2.5	100
1924 ¹⁾	56.6	27.7	10.1	2.3	3.3	100

¹⁾ A Népszövetség adata — Donnée de la Société des Nations.

III. A főbb kereskedő államok külkereskedelme a népesség számához viszonyítva s részesedése a világkereskedelemben.

Commerce extérieur des principaux pays commerçants rapporté au nombre de la population et leur participation au commerce mondial.

Ország Pays	Év Année	A külkeresk. értéke millió pengőben — Valeur du commerce ext. en millions de pengős	Lélekszám millióban — Population en millions	A külkeresk. értéke 100 000 lélekre millió pengőben — Valeur du comm. ext. pour 100 000 habitants en millions de pengős	A világkereskedelemben való részesedés % — Participation au comm. mondial en %
Nagybritannia Gr.-Bretagne ¹⁾	1875	14.477	32.9	44.0	20.8
	1885	14.179	36.2	39.2	18.0
	1895	15.731	39.3	40.0	17.4
	1905	22.034	44.0	50.1	17.5
Franciaország France	1875	8.065	36.7	22.0	11.6
	1885	7.813	38.2	20.5	9.9
	1895	7.723	38.5	20.1	8.5
	1905	10.264	39.3	26.1	7.2
Németország Allemagne	1875	8.147	42.2	19.3	11.7
	1885	7.849	46.2	17.0	9.9
	1895	10.058	52.2	19.3	11.1
	1905	17.377	60.6	28.7	12.2
Am. Egy.-Áll. Etats-Unis d'Amérique	1875	5.757	43.0	13.4	8.3
	1885	7.289	56.1	13.0	9.2
	1895	8.548	68.9	12.4	9.4
	1905	14.759	83.1	17.8	10.3
Japán Japon	1875	238	42.0	0.6	0.3
	1885	325	44.0	0.7	0.4
	1895	751	46.4	1.6	0.8
	1905	2.288	49	4.6	1.6

¹⁾ Az európai birtokokat is beleértve. — Y compris les possessions d'Europe.

IV. A világkereskedelem (behozatal és kivitel összege) értéke 1875-től 1924-ig millió pengőben.

Valeur du commerce mondial (importat. et exportat.) de 1875 à 1924, en millions de pengős.

Atlanti-csoport — Groupe Atlantique	1875	1885	1895	1905	1918	1924
Nagybritannia — Grande-Bretagne	14.477	14.179	15.731	22.034	32.952	48.917
Franciaország — France	8.065	7.813	7.723	10.264	16.862	24.365
Németország — Allemagne	8.147	7.849	10.058	17.377	28.355	21.293
Hollandia — Pays-Bas	2.805	4.496	5.993	10.429	15.994	8.799
Svédország — Suède	708	889	997	1.509	2.547	4.071
Norvégia — Norvège	426	364	520	680	1.410	2.044
Dánia — Danemark	555	548	816	1.285	2.164	3.974
Olaszország — Italie	2.427	2.624	2.422	4.117	6.789	8.388
Belgium — Belgique	2.622	2.773	3.337	5.517	9.119	8.331
Spanyolország — Espagne	1.008	1.552	1.334	1.548	2.604	6.224
Argentina — Argentine	600	949	1.160	2.846	5.596	8.240
Brazília — Brésil	1.107	1.199	1.343	1.999	3.672	4.145
Kuba — Cuba	351	591	568	1.159	1.736	4.140
	43.298	45.826	52.002	80.764	129.800	152.931
Újvilág és Csendes-Oceán csoport.						
<i>Nouveau monde et groupe d'Océan Pacifique.</i>						
Amerikai Egyesült-Államok — Etats-Unis d'Amérique	5.757	7.289	8.548	14.759	24.113	46.131
Kanada — Canada	1.188	1.113	1.225	2.601	6.001	10.615
Japán — Japon	238	325	751	2.288	3.871	9.838
Kína — Chine	1.136	1.099	1.372	2.407	4.054	8.280
Ausztrália — Australie	1.798	2.441	2.233	2.205	4.311	7.257
Új-Zeeland — Nouvelle-Zélande	323	353	362	698	1.165	2.518
Chile — Chili	380	456	717	925	1.542	1.753
Peru — Pérou	348	73	73	275	417	1.005
	11.168	13.149	15.281	26.158	45.474	87.397

A háborút megelőző négy évtizedben a világrészeknek a külkereskedelemben való szerepe meglehetősen állandóságot mutat fel, a háború után már tapasztalható Amerika térhódítása Európa rovására.

Érdekesek Penninknek számításai arra vonatkozóan, hogy a főbb kereskedő országok kereskedelme népességük számához viszonyítva minő volt és az országok milyen intenzíven vettek részt időről időre a világ külkereskedelmében.

Mint a III. számú táblázatból látható, a fontosabb kereskedő országokban a külkereskedelem — a vizsgált időszak elején mutatkozó kivételektől eltekintve — általában nagyobb mértékben növekedett, mint a lakosság száma. Ellenben megállapítható, hogy

Anglia és Franciaország a világ egész kereskedelmében való részvételüket tekintve, fokozatosan kisebbedő szerepet játszottak; Németországnak, az Egyesült-Államoknak és Japánnak az egész világkereskedelemben való jelentősége pedig fokozódott. A Népszövetség adatai szerint a szóbanforgó országoknak részesedési %-ai 1913-ban és 1924-ben a következők: Anglia 15·3 és 16·5, Franciaország 7·8 és 8·2, Németország 13·1, és 7·2, Egyesült-Államok 11·2 és 15·6, Japán 1·8 és 3·3.

Végül a világkereskedelemnek országok szerinti megoszlását a IV. számú táblázatban szemléltetjük, amely egyben további mutatója az európai kontinens hanyatló szerepének az Újvilággal szemben.

Magyarország gépjárműállománya.

Effectif d'automobiles en Hongrie.

Résumé. En septembre 1926, en Hongrie on a mis en circulation 380 automobiles et on en a retiré 91, de sorte que l'accroissement était de 289 (2·7%). Cet accroissement a été d'une bien moindre proportion que celui du mois précédent (4·2%). Dans l'augmentation de septembre, il y avait 212 automobiles et 77 motocyclettes.

Az 1926. év szeptember hó folyamán 380 gépjárművet helyeztek forgalomba, míg a forgalomból kivont járművek száma 91 volt. Az ország motoros járműveinek állománya tehát a hó folyamán 289 darabbal — 2·7%-kal — növekedett. A gyarapodás jóval kisebb arányú volt az előző havinál, amikor az állományszaporulat 4·2%-ot tett ki. Az e havi növekedésben az autók 212 darabbal, a motorkerékpárok pedig 77 darabbal szerepeltek. Különösen a motorkerékpárok állományának növekedése maradt mögötte az előző havinak, amennyiben az augusztus havi

6·4%-os gyarapodással szemben szeptemberben csak 2·9%-os emelkedést látunk.

A szeptember havi állományszaporulatot az ország egyes területeirészei szerint tekintve, feltűnő ebben a hónapban a vidék erős részesedése. Az állománynövekedésből a főváros 50·5%-os (augusztusban 60·8%-os) aránya mellett a járművek csaknem ugyanannyi, 49·5% (augusztusban 39·2%) került a vidéken forgalomba.

A szeptember havi változások után az ország gépjárműállományának területi megoszlásánál ebben a hónapban is folytatódott a vidék hónapok óta tartó előrenyomulása, melyet az alábbi, az egyes hónapok első napjára vonatkozó adataink szemléltetnek:

	A Budapesten forgalomban lévő gépjárművek aránya	A vidéken %-ban
június	68·1	31·9
július	67·6	32·4
augusztus	66·4	33·6
szeptember	66·2	33·8
október	65·7	34·3

Magyarország gépjárműállománya.

L'effectif d'automobiles en Hongrie.

Állomány Effectif	A személykocsik — à personnes	A teherkocsik — camions	Az autóbuszok — autobus	A bérautók — de louage	Az egyéb gépkoc- sik — autres	A gépkocsik ösz- szes — automo- biles au total	Motocyclettes		A gépjármű- vek összes — Nombre total des automobiles
	száma — nombre des automobiles ci-dessus						A mellék- üléssel — de 2 sièges	A mellék- ülés nél- küli — de 1 siège	
							motorkerékpárok		
Állomány — Effectif IX. 1.	5.298	1.718	159	737	358	8.270	211	2.418	10.899
Forgalomba került — Mis en circulation	182	61	10	16	11	280	21	79	380
Forgalomból kikerült — Retirés de la circulation	48	14	3	—	3	68	1	22	91
Állomány — Effectif X. 1.	5.432	1.765	166	753	366	8.482	231	2.475	11.188
Ebből Budapest — Dont à Budapest X. 1.	3.445	1.140	65	602	298	5.550	141	1.665	7.356

A rádió elterjedése a különböző államokban.

Extension du radio dans les différents pays.

A technika vívmányainak történetében alig találunk példát oly rohamos terjedésre és népszerűsítésre, mint amilyen a rádió terén a rádiótelefon tökéletesítése óta bekövetkezett.

Az adóállomások (broadcasting) száma ma már megközelíti az ezeret s az épülőben lévő vagy tervbevetett adók száma is kb. ugyanennyi. A működésben lévő vevőkészülékek számát 12—15 millióra becsülik s ez a szám napról napra jelentékenyen növekszik. Bár az egyes országokban használatban lévő adók és vevők számáról s a rádióiparról és kereskedelemről pontos hivatalos adatok nem mindenütt állnak rendelkezésre, mégsem lesz érdektelen, ha az ismert, többnyire becslésszerű adatok felsorakoztatásával egy szempillantást vetünk a kultúrállamok rádióügyének fejlettségére. Meg kell jegyeznünk, hogy a legtöbb országban a rádióvevő használata engedélyhez lévén kötve, az engedélyesek számát tartják nyilván. Azonban nagyon sok vevőkészülék van üzemben engedély nélkül is s így az ú. n. rádiókalózok (Schwarzhörer) jelentékenyen növelik a rádiózók számát.

Amerikai Egyesült-Államok. Ez az ország a rádió igazi hazája. A világ összes adóállomásainak több, mint fele az Egyesült-Államokban működik. Az ország 25 millió lakása közül 4 $\frac{1}{2}$ millió fel van szerelve vevőkészülékkel. Ezt az óriási fogyasztóközöniséget 500 (más adat szerint 650) adóállomás látja el változatos programmal s újabb 600 állomás felállítását kérelmezték. Csupán a farmerek közül 1 millió rendelkezik rádióval. Az engedélyrendszer bevezetését tervezik. A fejlődés jele, hogy a detektoros készülékek kezdenek eltűnni a használatból. 1925-ben az országban, mely a rádió főpiaca is, 3 millió komplett vevőkészüléket adtak el. Ugyanezen évben az ország rádióipara 578 millió dollárt forgalmazott. Az ország kivitele rádiófelszerelésekből az egész elektroipari kivitelnek immár 13%-át teszi ki. Európai kivitelének 43%-a Angliába irányult. Az európai piacokon különösen szolid, elsőrangú minőségű áruí találunk elhelyezést. Vevőkészülékeinek exportképességét azzal fokozza, hogy export céljára mindenféle hullámhossz vételére alkalmas készülékeket gyárt. (150—3000 m.)

Anglia. Az angol királyságban a rádió igen elterjedt s a rádiószolgálat rendkívül fejlett. A rendelkezésünkre álló utolsó adat szerint a kiadott engedélyek száma meghaladta a 2

milliót, a szaporodás egy év alatt félmillió volt. Bár a rádióiparosok nemzeti szövetsége küzd a külföldi árúk behozatala ellen, az amerikai import 1925-ben is növekedett.

Ausztria. A folyó év közepén a rádióelőfizetők száma 220.000 volt. Árúszükségletét a hazai ipar fedezi, leginkább még Németországból importál. Túltermelés miatt az árak alacsonyak.

Belgium. A rádiót aránylag még kevésbé karolták fel. Egy év alatt hozzávetőleg 10.000 készüléket adtak el. Behoz Amerikából, Franciaországból és Angliából, részben csak alkatrészeket és nyersanyagot.

Bulgária. A rádió állami monopólium. Broadcasting Szófiában és három másik városban van.

Cseh-Szlovákia. A rádióipar csak most kezd fejlődni. Az országban mintegy 30.000 rádióelőfizető van. Prágában nagy állomást állítottak fel s többnek építését tervezik az ország különböző városaiban. A közel jövőben nagy fellendülés várható. Behozatala legnagyobb német és francia árukból.

Dánia. Az állami rádiótanács tervszerűen dolgozik a fejlődésen. A kiadott engedélyek száma 75.000. A készülékeknek 10%-a behozott árú.

Esztország. A rádió elterjedettsége még kismérvű. Adóállomás építés alatt Revalban.

Finnország. 8 állomása van, de a rádiószolgálat még szervezetlen. A hazai ipar fejletlen. Legnagyobb a behozatal Németországból, bár Anglia és Svédország is sok készüléket szállít.

Franciaország. Az eladott vevőkészülékek számát 800.000-re becsülik. A rádió népszerűsítésére több akció indult, de a szervezés még nem tökéletes. Rossz készülékek forgalomba hozatala sokat rontott a nagy érdeklődésen, amely a rádió iránt eleinte megnyilvánult.

Görögország. Hazai broadcasting hiánya s a szabadforgalmat korlátozó intézkedések a rádió terjedését akadályozták. Ehhez járult, hogy Athénben és környékén sűrűek az atmoszférikus zavarok. A legközelebbi adóállomás Rómában van.

Irország. Az Ír Szabadállamban mintegy 4000 készülék használatára adatott engedély. Állomás Dublinban, tervezve Corkban; de több angol állomás is közel fekszik. Jelentős fejlődés várható.

Kanada. A rádióamatőrök száma 70.000-en felül van.

Lengyelország. Új küldőállomás van Varsóban s öt másik felállítása az ország különböző részeiben tervbe vétetett. A belföldi ipar kezdetleges, leginkább Franciaország, Anglia és Németország készítményeit használják.

Lettország. A rádiót luxusnak tekintik s állami monopóliumnak nyilvánították. A rádió-cikkek forgalma azonban szabad, de a vásárlónak engedélyt kell szereznie. Ily körülmények között az országban a rádió térfoglalása lassú, hozzávetőleg 7000 készülék működik. Állomás Rigában.

Litvánia. Körülbelül 100 vevőkészülék van üzemben.

Magyarország. (L. Magyar Statisztikai Szemle 1926. 8. és 9. sz.)

Németalföld. Broadcasting működik Hilversumban. Az üzemben levő vevők számát 50.000-re becsülik. A készülékek 75%-a hazai gyártmány, Franciaország 20, Anglia 5%-ot szállított.

Németország. A rádió terén egyik vezető-állam. 1926 elején 1,400.000 vevőkészülék volt használatban az országban. A broadcastingok programját állandóan javítják; több közülük egymással s angol és francia állomásokkal lánc- és relékapcsolat által összeműködik. Új nagy állomásának leadásai egész Európában vehetők. Rádióipara igen fejlett, behozatalra alig szorul.

Norvégia. Broadcasting Oslóban és Ber-

genben. 3 újabb felállítás alatt. A vevőkészülékek száma 23.000. A rádió iránt nagy az érdeklődés.

Olaszország. Állomás van Rómában és Milánóban s két másik városban is készül. A rádió elterjedése azonban ma még csak a városokban számottevő.

Oroszország. Nem hivatalos forrás szerint 225.000 felvevőkészülék működik; egy más adat szerint az év közepén a rádióelőfizetők száma meghaladta az egymilliót, az adóállomások száma pedig 20-ra becsülhető.

Portugália. Legközelebbi állomás Spanyolországban. A készülékek száma 2500. A rádióipar is csecsemőkorát éli.

Románia. Az egyetlen állomás Bukarestben nemrég kezdte meg működését.

Spanyolország. Bár 14 broadcasting működik, a rádiószolgálat nem kielégítő.

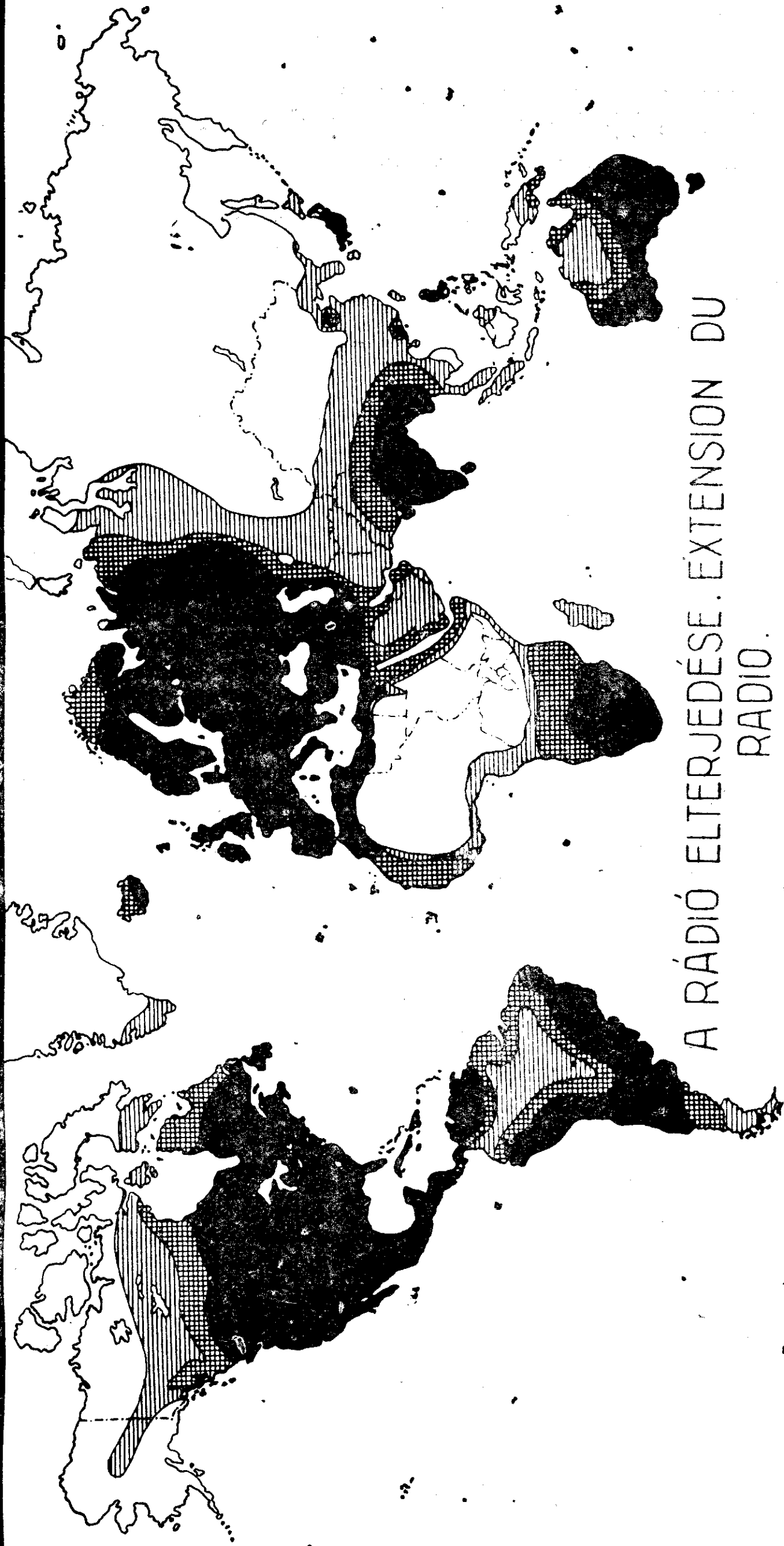
Svájc. A kis ország 5 állomással s 31 000 üzemben lévő készülékkel rendelkezik.

Svédország. 17 broadcasting, 180.000 készülék. A rádiószolgálat kiterjedt láncrendszerrel állami felügyelet alatt áll.

Sz. H. Sz. királyság. Zágrábban broadcasting van s a használatban lévő vevők száma mintegy 1350.

Törökország. Hazai állomás hiányában az ország az európai állomásokra van utalva. Állami korlátozó intézkedések s a lakosság rossz gazdasági helyzete akadályozzák a rádió térfoglalását. Egy francia társaság Konstantinápolyban broadcasting felállítását tervezi.

E. D. dr.

A RÁDÍÓ ELTERJEDÉSE. EXTENSION DU RADIO.

A rádióállomások szolgálata: Service des stations de radio Broadcasting:

■ Állandó. Permanent. ▨ Néha megszakított. ▩ Quelquefois interrompu.	▨ Gyakran megszakított. ▩ Souvent interrompu. □ Jelentéktelen. Insignifiant.

A fizetéseképtelenségek statisztikájának első félévi eredményei.

Les résultats du premier semestre de la statistique des insolvabilités.

Résumé. D'après les données d'insolvabilités, se ferment déjà les blessures faites par la transformation forcée de la vie économique de Hongrie, transformation commencée par la reconstruction financière. Du 1er avril au 30 septembre, 1177 cas d'insolvabilités furent déclarés aux organes compétents: tribunaux, Association pour la protection du crédit, Centrale des établissements de crédit. (Voyez le tableau 1er). Les passifs ayant monté à 665·7 milliards de couronnes et les actifs à 364·7, les passifs ont dépassé de 301·0 milliards les actifs; mais si l'on examine la formation mensuelle de ces données, on voit une tendance constamment régressive.

Le tableau 2 montre que pendant le dernier semestre, les dimensions des insolvabilités ont plus décliné en province qu'à Budapest qui participait avec 35% en septembre au nombre des nouveaux cas, contre seulement 28% en avril. La vie économique de la province va donc plus vite vers une liquidité rassurante que celle de Budapest où les dimensions exagérées, qui constituent un des principaux facteurs de la crise, font toujours de nouvelles victimes.

Selon les données groupées par branches de professions (tableau 3), 82·8% des nouvelles insolvabilités déclarées, 75·9% des actifs et 69·8% des passifs reviennent, pendant les six derniers mois (avril—septembre), au commerce.

Le commerce textile est le plus atteint de la crise: pendant la dite période, 37·7% des cas d'insolvabilités (444 cas) et 44·7% des passifs (297·8 milliards) revenaient au commerce des articles d'habillement. C'est surtout après la guerre que les magasins de ce genre se sont multipliés à Budapest; et les chances fondées sur la dépréciation de la couronne ayant cessé, plus de la moitié du commerce textile a perdu sa base économique.

Vient ensuite le groupe du commerce des articles en fer, en métaux et des machines, qui figure pour 8·6% dans les embarras de paiement d'avril—septembre.

Les établissements industriels ont fourni environ le cinquième des passifs des insolvabilités déclarées. Au point de vue de la

grandeur des postes passifs, ce sont les industries du vêtement et des moulins qui tiennent la première place.

D'après la statistique des insolvabilités terminées, la masse réglée a dépassé les nouveaux cas. Du 1er avril au 30 septembre, on a terminé 1455 cas avec 486·1 milliards de couronnes d'actif et 851 milliards de passif; ainsi les dettes déclarées ont eu une couverture de 57%.

Les concordats judiciaires représentent un poste légèrement supérieur aux affaires réglées à l'OHE¹⁾; il faut ajouter cependant que l'OHE ne fonctionnant que depuis avril, les données identiques des statistiques des insolvabilités se formeront désormais tout autrement.

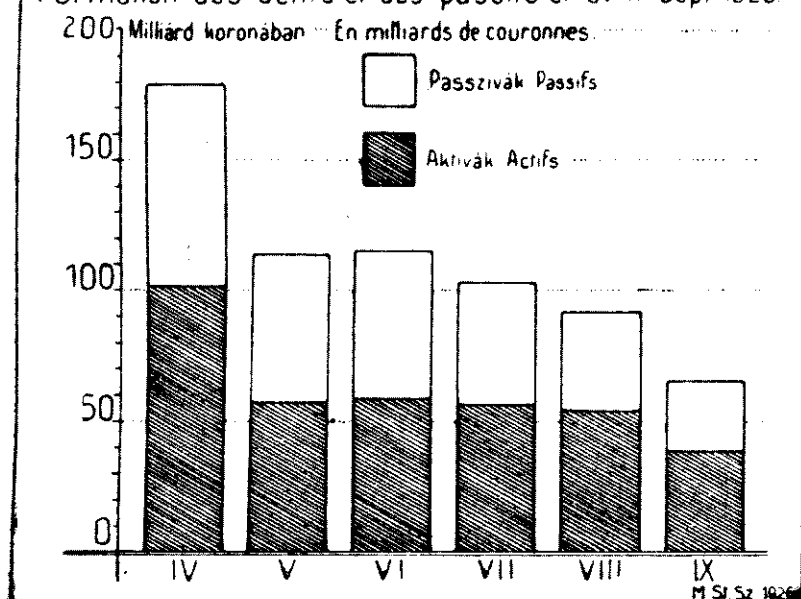
Immár félëve annak, hogy a m. kir. központi statisztikai hivatal a fizetéseképtelenségek alakulására vonatkozólag havonként részletes adatokat állít össze a gazdasági élet tájékoztatása céljából. Az adatgyűjtésnek eddig nyilvánosságra hozott havi eredményei, miután csak rövid időszakot ölelnek fel, a legkitógástalanabb rendszer mellett sem lehetnek alkalmasak arra, hogy belőlük a fizetéseképtelenségi válság jelentőségét és közérdekű sajátságait elég biztonsággal megállapíthassuk. Összefoglalva azonban az első félévi időszak eredményeit, már oly határozott vonásokkal rögzíthetjük a válságos tüneteket, hogy azok alapján gazdasági viszonyainkról igen jellemző képet szerezhethünk.

Az összefoglalt félèves fizetéseképtelenségi adatok azt mutatják, hogy ma már gyógyulás útján vannak azok a sebek, amelyek gazdasági életünknek kényszerű és a pénzügyi újjáépítéssel megkezdett átalakítása folytán jelentkeztek. Első pillanatra, az összes esetek száma, aktívái és passzívái alapján ez a megállapítás nem látszik elég alappal bírónak. Folyó évi április 1-től szeptember 30-ig az illetékes fórumoknál, tehát a bíróságoknál, az Országos Hitelvédő Egyesületnél és a Pénzügyi Központnál 1. sz. táblázatunk szerint összesen 1177 fizetéseképtelenségi eset került bejelentésre, melyeknél a passzívák összege 665·7, az aktíváké 364·7 milliárd korona volt,

¹⁾ Association pour la protection du crédit.

Az aktívák és passzívák alakulása 1926 IV-IX hónapban.

Formation des actifs et des passifs en avril-sept 1926

a passzívák az aktívákat tehát 301·0 milliárd koronával haladták meg. Ha azonban ezeknek az adatoknak havonkénti alakulását nézzük, állandóan és mindig fokozottan visszaeső tendenciát észlelünk. Az első negyedévben az esetek száma 763, a második negyedévben

414 volt. A passzívák összege az első évnegyedben 407·7 milliárd koronát tett ki s ezzel szemben 216·3 milliárd koronára rúgtak az aktívák, míg a második évnegyed folyamán a passzívák 258·0 milliárd, az aktívák pedig 148·4 milliárd koronát tettek ki.

Ezekkel a visszaeső tendenciát jelző adatokkal szemben mindenesetre figyelembe kell vennünk azt az ellenvetést, hogy más években is ugyanezen időszak alatt tapasztalható volt e válságtüneteknek fokozatos enyhülése, de a krízis azután megint nagyobb méretekben jelentkezett. Ez az észlelés ugyan helytálló, de még ezt mérlegelve is meggyőződést szerezhethünk a rendelkezésre álló adatok alapján arról, hogy az utolsó félévben a szezonszerű gyengülésnek megfelelő mértéken túl hanyatlottak a fizetési zavarok hullámai. Az esetek száma ugyanis, tekintet nélkül a hónapok szerinti alakulásra, együttvéve is kisebb volt az 1926. évi április 1-től szeptember 30-ig terjedő időtartamban, mint a megelőző év ugyanezen szakában; 1926 áprilistól szeptemberig 1177, 1925 ugyanezen hónapjaiban 1344 fizetéseképtelenség került bejelentésre. Nem tévesztendő továbbá szem elől, hogy a

1. Az 1926. évi április—szeptember hónapokban bejelentett fizetéseképtelenségek száma, aktívái és passzívái.

Nombre, actifs et passifs des insolvabilités déclarées en avril—septembre 1926.

Év; a fizetéseképtelenségek neve Année, genre d'insolvabilité	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IV-IX	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IV-IX	IV	V	VI	VII	VIII	IX	IV-IX
	h ó n a p b a n b e j e l e n t e t t f i z e t é s k é p t e l e n s é g e k I n s o l v a b i l i t é s d é c l a r é e s a u x m o i s c i - d e s s u s																				
	száma — nombre							a k t í v á i — a c t i f s							p a s s z í v á i — p a s s i f s						
								millió koronákban — en millions de couronnes													
1926																					
OHE magán- egyessegek — Accords pri vés, OHE ¹⁾	69	54	58	28	16	20	245	31167	21064	19550	12908	6704	9961	101354	53908	44754	39864	24059	13736	19677	195998
PK egyessegék Accords, PK ²⁾	1 ³⁾	2	—	—	2	—	5	1737	—	—	—	24644	—	26381	2821	—	—	—	30889	—	33710
OHE kényszer- egyessegek — Concord. judi- ciaires, OHE ¹⁾	128	148	130	107	92	60	665	52939	30749	34607	33413	18377	18838	188923	101387	59325	67694	62884	38969	40150	370409
Bírósági kény- szeregyessé- gek — Con- cord. judic. aux tribunaux	39	29	23	23	17	8	139	15192	5058	4196	10351	4032	9213	48042	21143	9520	7332	15243	7276	5100	65614
Csődök — Fail- lites	29	15	38	14	12	15	123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Összesen—Total	266	248	249	172	139	103	1177	101035	56871	58353	56672	53757	38012	364700	179259	113599	114890	102186	90870	64927	665731
1925																					
Kényszeregyes- ségek — Con- cord. judic. .	242	282	193	175	98	127	1117	Adatok nem állanak rendelkezésre — On n'a pas de données.													
Csődök — Fail- lites	41	36	39	40	34	37	227														
Összesen—Total	283	318	232	215	132	164	1344														

¹⁾ Association pour la protection du crédit.

²⁾ Centrale des établiss. de crédit.

³⁾ Kényszerfelszámolások; aktívák és passzívák ismeretlenek. — Liquidations forcées; les actifs et les passifs sont inconnus.

2. Budapest részesedése az 1926 ápr.—szept. havában bejelentésre került fizetéseképtelenségeknél.

Participation de Budapest aux insolvabilités déclarées en avril—sept. 1926.

Hónap Mois	Participation de Budapest		
	Az esetek számából au nombre des cas	Az aktívák aux actifs	A passzívák aux passifs
	összegeből		
	Budapestre jut %-ban — en %		
IV.	27.8	47.9	51.4
V.	25.8	48.7	52.9
VI.	30.9	54.1	57.1
VII.	32.6	59.8	59.9
VIII.	28.1	73.2	65.9
IX.	35.0	57.0	71.5
IV.—IX. összesen au total	29.4	55.5	57.9

visszaeső irányzat az utolsó április—szeptemberi félév folyamán jóval fokozottabb, mint az előző évnek ugyanazon hat hónapja alatt; 1926 szeptemberben az esetek száma 61%-kal volt kisebb, mint áprilisban, 1925-ben a szeptemberi esetek száma 42%-kal maradt alatta az áprilisinak.

A fizetéseképtelenségek méretei, miként 2. sz. táblázatunk adatai mutatják, az utolsó félév alatt hónapról hónapra jobban csökkentek a vidéken, mint a fővárosban. Míg áprilisban az új esetek számában kerekén 28% volt Budapest részesedése, addig szeptemberben ez a fővárosi részesedés 35%-ot képviselt. A fizetéseképtelenségek összes passzíváiból áprilisban 51%, innen kezdve azonban havonként mindig emelkedő hányad, szeptemberben már közel 72% jutott Budapestre. A vidéken tehát az üzleti élet gyorsabb ütemben halad a megnyugtató likviditás felé, mint a fővárosban, ahol a válság egyik legfőbb mozgatója, a túldimenzionalitás tartósabban követel új és új áldozatokat.

A fizetéseképtelenségek adatait szakmák szerint tagozással vizsgálva (1. 3. sz. táblát), mindenekelőtt a kereskedelem részesedését kell szóvá tennünk. A folyó évi április—szeptemberi féléves időtartam alatt bejelentett új fizetéseképtelenségek számából 82.8, passzíváiból 75.9, aktíváiból 69.8% a kereskedelmet illeti. A fizetéseképtelenségeknek szakmák szerinti alakulásáról nincsenek régebbi keletű adataink, kétségtelen azonban, hogy ezek az arányszámok jóval magasabbak, mint amilyeneket normális körülmények mellett mutatna ki a statisztika. A Németbirodalomban az augusztus—szeptemberi hónapok folyamán előfordult fizetéseképtelenségeknél a

kereskedelem részesedése valamivel 50% alatt maradt. Ha figyelembe vesszük is, hogy a két ország eltérő gazdasági struktúrája folytán a szakmák részesedését jelző számok egészen nyersen össze nem hasonlíthatók, egyúttal meg kell állapítanunk, hogy a kiemelt adatok szerint fennforgó nagy különbség csak kisebb részben tulajdonítható a gazdasági fejlődés irányában és fokában rejlő eltéréseknek, nagyobb részben pedig annak a körülménynek, hogy a mi kereskedelmünket más szakmákkal szemben viszonylag sokkal súlyosabban érintette a válság, mint a Németbirodalom kereskedelmét. A háború kedvezőtlen kimenetével ugyan a német kereskedelem tevékenysége is jóval szűkebb térre szorult, de korántsem olyan mértékben, mint amennyire az új határok a magyar kereskedelem működési területét összezsugorították.

A kereskedelem fizetési zavaraiiban a legnagyobb mértékben nagyra nőtt textilszakma egészen kimagasló helyet foglal el, amennyiben az utolsó félév összes fizetéseképtelenségeinek számából 37.7%, vagyis 444 eset, passzíváiból 44.7%, tehát 297.8 milliárd korona jut a ruházati cikkekkel való kereskedelemre. A Pénzügyi Központ kimutatása szerint, amint azt a Magyar Statisztikai Szemle egy korábbi alkalommal már említi, a kézmű- és rövidáru-szakmában az 1914 évi állapothoz képest 102.7%-os volt a növekedés. Amint tudjuk, különösen a háború utáni években szaporodtak el textilüzletek, amidőn a háború kezdete óta szükségletében úgyszólván egészen kielégítetlenül maradt lakosság az inflációs konjunktúrák lehetőségeit kihasználva, a normális vásárlóképesseget meghaladó értékben szerezte be a ruházati cikkeket. A koronaromlás alapuló konjunkturális esélyek megszűnésével azonban a textilkereskedelemnek több mint a fele vesztette el gazdasági létalapját. Úgy látszik azonban, ez a kereskedelmi ág is túl van már a megszűkített keretekbe való átmenet krízisének tetőpontján. E krízis a nagyobb tőkéket forgató cégeket is elég gyakran érintette, amennyiben egy-egy zavarba jutott cégre átlagosan 671 millió korona passzívumot mutatnak ki az utolsó hat hónap statisztikája alapján végzett számítások.

A textilkereskedelem után a vas- és fémárúkkal és gépekkel való kereskedelem csoportja foglalja le a f. évi április—szeptemberi időszak fizetési zavaraiiban a legnagyobb (8.6%-os) hányadot. Itt 101 eset fordult elő, 56.2 milliárd koronás passzívummal szembenálló 30.9 milliárd koronás aktívummal. Ez a

3. Az 1926 ápr.—szept. havában bejelentésre került fizetéseképtelenségek aktívái és passzívái szakmak szerint.

Actifs et passifs des insolvabilités déclarées en avril—septembre 1926, suivant les branches de professions.

Foglalkozási csoport <i>Groupes de professions</i>	A bejelentett új fizetéseképtelenségek <i>Nouv. insolvabilités déclarées</i>					
	száma <i>nombre</i>	‰ os arányai <i>pourcentage</i>	aktívái — <i>actifs</i>		passzívái — <i>passifs</i>	
			millió kor. ná- ban — <i>en mil- lions de cou- ronnes</i>	% ban <i>en %</i>	millió koronák- ban — <i>en mil- lions de cou- ronnes</i>	%-ban <i>en %</i>
I. Mezőgazdaság — <i>Economie rurale</i>						
1. Földbirtokos — <i>Propriétaires fonc.</i>	14	1.2	19 030	5.2	17 248	2.6
2. Bérelő — <i>Fermiers</i>	9	0.8	5.111	1.4	8.192	1.2
I. Összesen — <i>Ensemble</i>	23	2.0	24.141	6.6	25 440	3.8
II. Ipar — <i>Industrie</i>						
1. Vas- és fémipar, gépgyártás — <i>Industrie du fer, métallurgie, construction mécanique</i>	11	0.9	4.799	1.3	7.268	1.1
2. Kő-, föld-, agyag- és üvegipar — <i>Céramique, industries de la pierre, du verre</i>	2	0.2	12 819	3.5	15 039	2.3
3. Fa- és csontipar — <i>Ind. du bois et des os</i>	22	1.9	2.595	0.7	5.075	0.8
4. Bőr-, szőr-, sörte-, toll- és ruggyantaipar — <i>Ind. du cuir, du poil, des plumes et du caoutchouc</i>	6	0.5	14.135	3.9	21 483	3.2
5. Fonó-szövőipar — <i>Ind. textile</i>	1	0.1	2.267	0.6	3.769	0.6
6. Ruházati ipar — <i>Ha illement</i>	24	2.0	11.554	3.2	20.555	3.1
7. Papirosipar — <i>Papeterie</i>	1	0.1	—	—	—	—
8. Malomipar — <i>Minoterie</i>	16	1.4	14.677	4.1	19 286	2.9
9. Egyéb élelmezési és élvezeti c. gyárt. — <i>Autres ind. alimentaires et des boissons</i>	19	1.6	4.399	1.2	6.870	1.0
10. Vegyészeti ipar — <i>Ind. chimique</i>	6	0.5	3 569	1.0	7.555	1.1
11. Építőipar — <i>Bâtiment</i>	5	0.4	2 285	0.6	4.102	0.6
12. Sokszorosító- és műipar — <i>Imprim., lithograph.</i>	3	0.3	379	0.1	744	0.1
13. Szállodás, vendéglős, kávé — <i>Hôtels, restaurants, cafés</i>	34	2.8	6 329	1.7	14.245	2.1
14. Egyéb ipari foglalk. — <i>Autr. professions ind.</i>	8	0.7	1 262	0.3	2.812	0.4
II. Összesen — <i>Total</i>	158	13.4	81.069	22.2	128.803	19.3
III. Kereskedelem — <i>Commerce</i>						
1. Állatokkal és mezőgazd. terményekkel — <i>C. des animaux et des produits agricoles</i>	12	1.0	18.397	5.0	38.209	5.7
2. Fával és egyéb erdei termékekkel — <i>C. du bois et des autres produits forest.</i>	19	1.6	7.753	2.1	14.821	2.3
3. Vas- és fémárúkkal, gépekkel — <i>C. des articles de fer et de métaux, comm. des machines</i>	101	8.6	30.901	8.6	56.177	8.4
4. Agyag-, üveg-, téglá-, mész-, cementker. — <i>C. des art. céram., du verre, des briques, de la chaux, du ciment</i>	15	1.3	2.952	0.8	4.697	0.7
5. Fa és faragott áru ker. — <i>C. des art. en bois et des art. sculptés</i>	6	0.5	683	0.2	1 511	0.2
6. Bőrárúkkal való kereskedés — <i>Art. en cuir</i>	3	2.8	3 833	1.1	8.109	1.2
7. Cipőkereskedés — <i>C. des chaussures</i>	20	1.7	5.181	1.4	8.864	1.3
8. Különb. ruházati, fonó-szövőáru ker. — <i>C. des articles textiles et de vêtement</i>	444	37.7	146.986	40.3	297.750	44.7
9. Élelmezési és élvezeti c. italokkal — <i>C. de l'alimentation et des boissons</i>	132	11.2	19.311	5.3	43.703	6.6
10. Gyógy-vegyészeti árukkal — <i>C. des articles pharmac. et chimiques</i>	14	1.2	2.067	0.6	3.389	0.5
11. Könyv-, papir-, írószér, műkeresk. — <i>C. des livres, des articles de papeterie, de musique</i>	9	0.8	2.181	0.6	3.785	0.7
12. Vegyeskereskedés — <i>Epicerie</i>	143	12.1	11.794	3.2	19.334	2.9
13. Szállítók és bizományosok — <i>Transporteurs et commissionnaires</i>	3	0.3	220	0.1	255	0.1
14. Egyéb keresk. ágak — <i>Autres branches comm.</i>	22	2.0	1.977	0.5	4.203	0.6
III. Összesen — <i>Total</i>	974	82.8	254.236	69.8	504.807	75.9
IV. Pénz, hitel, biztosítás — <i>Crédit, assurances</i>	5	0.4	3.030	0.8	3.233	0.5
V. Egyéb foglalkozás — <i>Autres professions</i>	17	1.4	2.224	0.6	3.448	0.5
I—V. összesen — <i>Total</i>	1.177	100.00	364.700	100.00	665.731	100.00

4. A fizetéseptelenségek átlagos aktívái és passzívái szakmák szerint.

Actifs et passifs moyens des insolvabilités suivant les branches de professions.

Foglalkozási csoport Groupes de professions	A bejelentett fizetésektelen- ségek száma Nombre des insolvab. déc- larées	Az oldalt megnevezett csoport- nál egy-egy esetre jut átlag Proportion moyenne pour un cas des	
		aktíva actifs	passzíva passifs
		millió koronákban en millions de cour.	
I. Mezőgazdaság. — Economie rurale.			
1. Földbirtokos — Propriétaires fonc.	14	1.359	1.232
2. Bérlő — Fermiers	9	568	910
I. Összesen — Total	23	1.050	1.106
II. Ipar. — Industrie.			
1. Vas és fémipar, gépgyártás — Industrie du fer, métallurgie, construction mécanique	11	436	660
2. Kő-, föld-, agyag- és üvegipar — Pierre, céramique, verrerie.	2	6.409	7.519
3. Fa- és csontipar — Bois et os.	22	118	231
4. Bőr-, sörte-, szőr- és ruggyantaipar — Cuir, poil, caoutchouc	6	2.356	3.580
5. Fonó-szövőipar — Ind. textile	1	2.267	3.769
6. Ruházati ipar — Habillement	24	401	856
7. Papírosipar — Papeterie	1	—	—
8. Malomipar — Minoterie	16	917	1.205
9. Egyéb élelmi és élvezeti cikkek gyártása — Autres ind. d'aliment. et de boissons	19	232	362
10. Vegyészeti ipar — Ind. chimique	6	594	1.259
11. Építőipar — Bâtiment	5	457	820
12. Sokszorosító- és műipar — Imprimeries, lithographies	3	126	248
13. Szállodás-, vendéglős- és kávéipar — Hôtels, restaurants, cafés	34	186	419
14. Egyéb ipar — Autres industries	8	158	351
II. Összesen — Total	158	513	815
III. Kereskedelem. Commerce.			
1. Állatokkal és mezőgazdasági termékekkel — Animaux et produits agricoles	12	1.533	3.184
2. Fával és egyéb erdei termékekkel — Bois et autres produits forest.	19	408	780
3. Vas-, fém- és gépkereskedés — Fer, métaux, machines	101	306	556
4. Agyag, üveg, téglá, mész, cement — Articles céramiques, verreries, briques, chaux, ciment	15	197	313
5. Fa- és faragott árukkal való kereskedés — Art. en bois et sculptés	6	114	252
6. Bőrárukereskedés — Articles en cuir	33	116	246
7. Cipőkereskedés — Chaussures	20	259	443
8. Különb ruházati cikkekkel — Articles d'habillement . .	444	331	671
9. Élelmezési és élv. cikkekkel — Articles aliment., boissons	132	146	331
10. Gyógy- és vegyészeti árukkal — Articles pharmac. et chimiques	14	148	242
11. Könyv-, papír-, írószer- és műkereskedés — Livres, articles de papeterie et de musique	9	242	421
12. Vegyeskereskedés — Epiceries	143	82	135
13. Szállítók és bizományosok — Transporteurs et commis- sionnaires	3	73	85
14. Egyéb kereskedés — Autres commerces	23	86	183
III. Összesen — Total	974	261	518
IV. Pénz, hitel, biztosítás. — Crédit, assurances.			
	5	606	646
V. Egyéb foglalkozás. — Autres professions.			
	17	131	203
I—V. Összesen — Total	1177	310	566

kereskedelmi ág különösen a háború alatt bizonyos mértékben szintén túlnőtt a korábbi kereteken, s csaknem kizárólag az újabb és legkevésbé életképes része jutott most, a normális gazdálkodáshoz való visszatérés alkalmával, nehézségek közé. Számottevő az élelmickekkel való kereskedelemben fizetéseképtelenné vált cégek félévi passzíváinak összege is, amennyiben 43·7 milliárd koronára rúg s ezzel a tárgyalt időszak összes fizetéseképtelenségeinél bejelentett passzívumok összegének 6·6%-át teszi. Az átlagból kiemelkednek a gabonakereskedelem fizetési zavarait jelző adatok is, megjegyzendő azonban, hogy e szakma fizetési nehézségeinél csak április folyamán szerepeltek nagyon tekintélyes passzív összegek, azóta lényegesen lecsökkent tételekkel került néhány új eset felszínre.

Ipari vállalatok részéről a fizetéseképtelenségek összes passzíváinak körülbelül egyötöde került bejelentésre, azonban egyetlen olyan iparág sincs, amelyeknél a passzívumok összege elérte volna azt a nagyságot, melyet az előbb felsorolt kereskedelmi ágazatok között a sorrendben legutolsónál is megtalálunk. A passzív tételek magassága szempontjából a bőr-, ruházati és a malomipar állnak előtérben, kb. 20—20 milliárd koronás összeggel, amelyekkel szemben 12, illetve 15 milliárd koronás aktívum jelentkezik. Tudjuk jól, hogy a malomipar túldimenzionáltsága folytán ez év elején milyen súlyos válságba került; e válságnak utóhullámai azok, amelyek hathónapos statisztikánkban szerepelnek. Említésreméltók még a vendéglőipar fizetési zavarait feltűntető

adatok, amelyek a krízis állandó intenzitására vallanak.

Figyelemreméltó, hogy aránylag kis szerepet játszanak a most tárgyalt fizetéseképtelenségi statisztikában azok a tételek, amelyek a pénzügyintézetek részéről kerültek bejelentésre. Az aktívák és passzívák aránya szempontjából a földbirtokosoknál előfordult fizetéseképtelenségek voltak a legkedvezőbbek; itt az aktívák a passzíváknak átlag 90%-át fedezték.

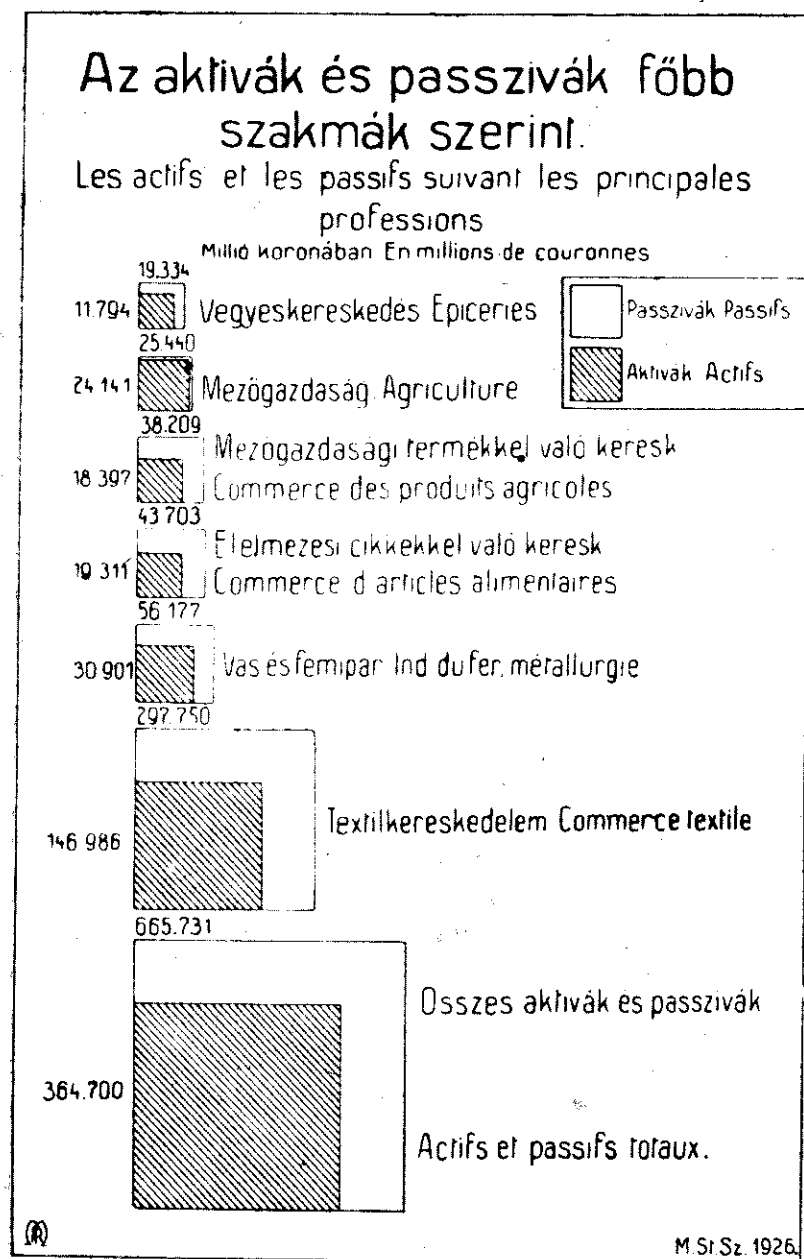
A lebonyolított fizetéseképtelenségek statisztikája szerint az elintézészt nyert tömeg nagyobb volt az új esetek halmazánál, amennyiben április 1-től szeptember 30-ig 1455 eset jutott befejezéshez, amelyeknel 851 milliárd korona passzívum 486·1 milliárd korona aktívummal nyert rendezést, tehát a bejelentett összes követelésekre 57%-os fedezet találtatott. A befejezett esetek közül szám szerint 41·6%, a passzívák összege szerint 46·5% esett az OHE tevékenységi körébe, míg a bírósági kényszeregyességek szám szerint 48·2 százalékot, a passzívák összege szerint 53·5%-ot tettek s a csődökre 10·2%-a jutott az összes eseteknek. A bírósági kényszeregyességek tehát valamivel jelentékenyebb tételt reprezentálnak, mint az OHE-nél elintézt ügyek, megjegyzendő azonban, hogy az OHE csak áprilisban kezdte meg működését s a későbbi fizetéseképtelenségi statisztikák azonos adatai egészen másképpen fognak tagozódni. A következtetésre ebben az irányban elég támpontot kapunk, ha a fenti adatokat az új eseteknek forumok szerinti megoszlását feltűntető adatokkal egybevetjük. Az 1177 új

5. 1926 április—szeptember havában lebonyolítást nyert fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités réglées en avril—sept. 1926.

Hó Mois	A befejezéshez jutott összes fizetéseképtelenségek <i>Insolvabilités totales terminées</i>			A befejezett összes fizetéseképtelenségekből: <i>Sur les insolvabilités totales terminées :</i>						
				az OHE által lebonyo- litott egyességek <i>accords réglés par l'OHE¹⁾</i>			a bíróságoknál befejezett			
							kényszeregyességek <i>concord. judic.</i>		csődök <i>faillites</i>	
	száma <i>nombre</i>	aktívái <i>actifs</i>	passzívái <i>passifs</i>	száma <i>nombre</i>	aktívái <i>actifs</i>	passzívái <i>passifs</i>	száma <i>nombre</i>	aktívái <i>actifs</i>	passzívái <i>passifs</i>	száma <i>nombre</i>
		millió koronákban <i>en millions de cour.</i>					terminés aux tribunaux			
							%			
IV.. . . .	206	67.875	99.809	—	—	—	86·4	100·0	100·0	13·6
V.	384	129.186	226.684	32·5	49·1	53·8	59·4	50·9	46·2	8·1
VI.	289	83.539	151.604	50·5	48·6	52·0	40·5	51·4	48·0	9·0
VII.	232	64.563	111.189	54·3	35·5	41·0	33·6	64·5	59·0	12·1
VIII.	178	60.121	128.940	64·0	71·8	66·4	28·1	28·2	33·6	7·9
IX.. . . .	166	80.853	132.852	56·6	41·7	47·7	30·7	58·3	52·3	12·7
IV—IX. össze- sen — au total	1.455	486.137	851.078	41·6	41·9	46·5	48·2	58·1	53·5	10·2

¹⁾ Association pour la protection du crédit.

eset közül 910 került az OHE elé, s csak 139 kényszeresség és 123 csőd esett a bíróságok illetékessége alá.

Azt a feltevést, hogy a fizetéseképtelenségeknek az Országos Hitelvédő Egylet közreműködésével való lebonyolítása a felek közötti egyesség létrehozását nagyobb mértékben fogja lehetővé tenni, mint a bírósági kényszerességi eljárás, a hivatalos statisztika eddigi eredményei egyelőre nem igazolják. Az Országos Hitelvédő Egylet ugyanis a befejezett eljárásoknak 57,8%-ában ért el egyességet, míg a bíróságoknál elintézt kényszerességi ügyeknek 73,2%-a végződött a felek közötti egyességgel. Az eltagadott egyességi kvóta tekintetében már az Országos Hitelvédő Egylet által lebonyolított eljárások mutatnak kedvezőbb képet, itt ugyanis az eseteknek 47,6%-ában nem sikerült 40%-nál magasabb kvótát biztosítani a hitelezők részére, míg a bírósági kényszerességeknek a 40%-os és annál kisebb kvótát eredményező egyességek aránya 58,9% volt. Az egyességi hányadot illetően az Országos Hitelvédő Egylet által elért eredmény sem montható azonban egészen kielégítőnek, abban az esetben tehát, ha az adósok jóhiszeműsége általánosságban feltelezhető, az 50%-os minimális kvótára való áttérés, amit az eljárás módosítását célzó javaslatok hangoztatnak, még korainak látszik.

Az egyességi hányadok alakulását szakmák szerint részletezi 7. sz. táblázatunk. Amint már említettük, a legkedvezőbb képet ebből a szempontból a mezőgazdaság mutatja, ahol az eseteknek körülbelül fegyötödében

6. Az egyességgel befejezett eljárások és azok quótáinak alakulása.

Formation et quotes-parts des procédures closes par accord.

Hó — Mois	Az OHE-nél lebonyolított összes esetek (Cas terminés à l'OHE : 1)							A bíróságoknál befejezett össz. — Terminés aux tribunaux :									
	közül az egyességgel véget értek ²⁾ (ont été clos par accord)							kényszerességek — conc. judiciaires :							csődök-faillites :		
								közül egyességgel véget értek (ont été clos par accord)							száma — nombre	közül felosztással véget értek száma — closes par répartition	Az egyességgel befejezett összes esetek — Cas totaux terminés par accord.
	száma — nombre	száma — nombre	40%	50%	60%	70%	81-100%	száma — nombre	száma — nombre	40%	50%	60%	70%	81-100%	száma — nombre		
IV . . .	—	—	—	—	—	—	—	178	139	3	82	34	6	10	28	3	142
V . . .	125	97	2	33	39	14	9	228	162	14	81	42	1	10	31	1	260
VI . . .	146	80	—	32	43	2	3	117	83	3	44	8	3	8	26	0	163
VII . . .	126	67	5	29	30	—	3	78	53	1	32	10	2	5	28	1	121
VIII . . .	114	57	—	29	26	—	2	50	38	1	19	7	1	4	14	0	95
IX . . .	94	48	—	36	11	1	—	51	39	—	23	7	3	6	21	1	88
IV-IX összesen — au total .	605	349	7	159	149	17	17	702	514	22	281	108	16	43	148	6	869

¹⁾ Association pour la protection du crédit.

7. Az egyességgel véget ért fizetéseképtelenségek kvótái szakmák szerint.
Quotes parts des insolvabilités terminées par accord, suivant les branches de professions.

Foglalkozási csoport Groupes de professions	Hány esetben volt a felajánlott egyesség En combien de cas l'accord offert était-il de					Összesen Total
	4. %-on alul au-dessous de 40%	40	40—60	60—80	80—100	
I. Mezőgazdaság. — Economie rurale.						
1. Földbirtokos — Propriétaires fonc.	—	1	1	1	2	5
2. Bérlő — Fermiers	—	3	2	1	4	10
I. Összesen — Total	—	4	3	2	6	15
II. Ipar. — Industrie.						
1. Vas- és fémgyártás, gépgyártás — Fer, métaux, construct. de machines	1	5	2	3	2	13
2. Kő-, föld-, agyag- és üvegipar — Pierre, céramique, verrerie	—	2	—	—	—	2
3. Fa- és csontipar — Bois et os	—	7	1	—	1	9
4. Bőr-, sörté-, szőr-, toll- és ruggyantaipar — Cuir, poil, caoutchouc	—	3	4	1	1	9
5. Fonó-szövőipar — Ind. textile	1	—	1	—	—	2
6. Ruházati ipar — Habillement	2	12	3	—	1	18
7. Papirosipar — Papeterie	—	—	—	—	—	—
8. Malomipar — Minoterie	1	6	—	2	7	16
9. Egyéb élelmi és élvezeti cikkek gyártása — Autres ind. d'aliment. et de boissons	—	9	3	1	—	13
10. Vegyészeti ipar — Ind. chimique	—	1	—	—	—	1
11. Építőipar — Bâtiment	—	1	—	—	—	1
12. Sokszorosító és műipar — Imprimeries, lithographies	—	2	—	—	—	2
13. Szállodás-, vendéglős- és kávéipar — Hôtels, restaurants, cafés	1	16	6	—	3	26
14. Egyéb ipar — Autres industries	—	1	3	—	2	6
II. Összesen — Total	6	65	23	7	17	118
III. Kereskedelem. — Commerce.						
1. Állatokkal és mezőgazdasági termékekkel — Animaux et produits agricoles	—	7	2	2	1	12
2. Fával és egyéb erdei termékekkel — Bois et autres produits forest.	2	8	4	3	2	19
3. Vas-, fém- és gépkereskedés — Fer, métaux, machines	—	37	7	1	3	48
4. Agyag, üveg, téglá, mész, cement — Articles céramiques, verreries, briques, chaux, ciment	—	11	1	—	2	14
5. Fa és faragott árukkal való kereskedés — Articles en bois et sculptés	—	2	1	2	—	5
6. Bőrárukereskedés — Articles en cuir	2	10	4	3	—	19
7. Cipőkereskedés — Chaussures	—	7	9	—	2	18
8. Különb. ruházati cikkekkel — Articles d'habillement	15	135	148	16	7	321
9. Élelmezési és élv. cikkekkel — Articles aliment. boissons	—	37	34	1	2	74
10. Gyógy- és vegyészeti árukkal — Articles pharmac. et chimiques	—	7	2	—	1	10
11. Könyv-, papír-, írószér- és műkereskedés — Livres, artic- les de papeterie et de musique	—	3	3	—	2	8
12. Vegyeskereskedés — Epiceries	1	69	24	1	7	102
13. Szállítók és bizományosok — Transporteurs et commis- sionnaires	—	5	—	—	—	5
14. Egyéb kereskedés — Autres commerces	1	35	7	1	—	44
III. Összesen — Total	21	373	246	30	29	699
IV. Pénz, hitel, biztosítás. — Crédit, assurances.						
IV. Pénz, hitel, biztosítás. — Crédit, assurances.	—	2	—	—	1	3
V. Egyéb foglalkozás. — Autres professions.						
V. Egyéb foglalkozás. — Autres professions.	—	3	1	—	3	7
I—V. Összesen — Total	27	447	273	39	56	842

¹⁾ Ez a végösszeg az egyességgel befejezett esetek összegével (863) nem egyezik. Az eltérés onnan származik, hogy 21 esetben az egyességi bányad nem volt megállapítható. — *Ce total ne s'accorde pas avec celui (863) des cas terminés par accord. L'écart vient de ce que, pour 21 cas, la quote-part d'accord n'a pu être établie.*

8. A bíróságoknál befejezett fizetéseképtelenségek megoszlása az eljárás időtartama szerint.

Répartition des insolvabilités terminées aux tribunaux, suivant la durée de la procédure.

Megnevezés <i>Désignation</i>	Az oldalt megnevezett fizetéseképtelenségeknek hány esetben tartott az eljárás <i>En combien de cas la procédure a-t-elle duré</i>					Az összes befejezett esetek száma — <i>Nombre de tous les cas terminés</i>
	2 hónapon alul <i>moins de 2 mois</i>	2—4 hónapig <i>"</i>	4—6 hónapig <i>"</i>	6—12 hónapig <i>"</i>	1 évnél tovább <i>plus d'un an</i>	
Kényszeregyességek— <i>Concordats judiciaires</i>	60	241	175	171	45	¹⁾ 692
Csődök — <i>Faillites</i>	20	23	14	33	20	¹⁾ 110
Összesen — <i>total</i>	80	264	189	204	65	¹⁾ 802

) Az összes befejezett kényszeregyességek (702) közül 10, az összes befejezett csődök (148) közül 38 esetben ismeretlen az eljárási időtartam. — *Sur les concordats judiciaires terminés (702), la durée de la procédure est inconnue pour 10 cas; sur les faillites closes (148), pour 38 cas.*

sikerült 40%-nál magasabb kvótát biztosítani. A jobb kvótát szolgáltató szakmákhoz tartoznak még a bőr- és a malomipar, a faárúkkal való kereskedelem, a cipő- és könyvkereskedelem. Aránylag igen kedvezőtlen kulccsal vállalták a hitelezők kielégítését a fa- és a ruházati ipari, továbbá a vas-, valamint az üveg- és porcellánkereskedő cégek.

Az eljárások tartamára vonatkozó adatok minden kétséget kizáróan azt bizonyítják, hogy az ügyek az Országos Hitelvédő Egyletnél sokkal gyorsabban nyertek lebonyolítást, mint a bíróságoknál. Az Országos Hitelvédő Egylet a működését szabályozó rendeletnek megfelelően elintézte az eléje került eseteket. A bíróságoknál befejezett eseteknek alig egytizede került 2 hónapnál rövidebb idő alatt rendezésre,

míg egyharmadot meghaladó résznél (az utolsó félév alatt lebonyolított 702 eset közül 241 esetben) az eljárás 2—4 hónapig, körülbelül egynegyed résznél (175 esetben) 4—6 hónapig, ugyancsak egynegyed résznél (171 eset) 6—12 hónapig, végül 45 esetben 1 évnél tovább tartott. A csődeljárásoknak körülbelül a fele egy félévnél hosszabb időt vett igénybe s csaknem egyötöde egy évnél hosszabb ideig tartott.

Azokból az adatokból, melyeket a m. kir. központi statisztikai hivatal a gazdasági helyzet alakulására vonatkozólag időnkint közzétesz, egyre szélesbedő skálán találunk bizonyítékokat arra nézve, hogy a magángazdaság az ország pénzügyi újjáépítése által követelt megpróbáltatásokból, bár nagy áldozatok árán, de életképesen kerül ki s egyre izmosodva fog most már a jövő küzdelmei felé haladni. Termelési statisztikánk elég egyenletesen javuló eredményeket mutat ki, az áralakulás terén alig látunk nyugtalanító tüneteket, a belső tőkeképződés úgyszólván megszakítás nélkül, kielégítően halad előre s a külföldi tőke bizalmatlanságát fokozódó kínálat váltja fel. E jelek dacára még a legújabb időkig a fizetéseképtelenségi válság bizonyos elmélyülése volt tapasztalható. A dolgok természetében rejlik, hogy ezt a felületet a kedvező konjunktúra hulláma csak másodlagosan, bizonyos késéssel érinti. Az előttünk álló félèves statisztika odamutat, hogy ma már itt is örvendetes fordulóhoz értünk. S most lényeges javulás kezdődik a gazdasági életnek azokon a térrétegeken is, amelyek az üzleti életre nézve elsőrendű fontosságúak; az árú kínálat mellett a pénzkínálat is felbukkan, csökken a hitelkamat s a forgalom élénkül. E biztató tünetek alapján fel kell tételeznünk, hogy a legközelebbi félèves ismertetés a fizetési válság alapos gyógyulásáról fog beszámolni.

Szigeti Gyula dr.

A nagykereskedelmi árak.

Prix de gros.

Résumé. En septembre le nombre-indice des prix de gros de Hongrie s'est légèrement élevé, de 17.562 à 17.608, soit de 0.3%. Sur-tout par suite du prix des animaux vivants et de la stabilisation du prix des cuirs bruts et préparés, tant l'indice moyen des produits agricoles et d'alimentation, que celui des matières et des produits de l'industrie ont augmenté quelque peu. La farine, le coton brut et les textiles ont baissé. Le coton brut mérite une mention particulière. Il a baissé de plus de 10%, et tandis qu'en mai 1924, le nombre-indice en était de 138%, supérieur à l'indice moyen des prix de gros de Hongrie, il ne le dépasse aujourd'hui que de 18%.

Calculé en couronne-or. en septembre l'indice des prix de gros est resté invariablement 1.22.

A magyar nagykereskedelmi árak index-száma augusztus 31-től szeptember 30-ig 0.3%-kal emelkedett és 17.608-at ért el az előző havi 17.562-vel szemben. Az emelkedés aránya meglehetősen jelentéktelen és stabil árnívóra mutat, mert az átlagos index-számokon belül is csak csekély számban voltak számbavehető árkilengések. Az élelmezési cikkek és mezőgazdasági anyagok csoportjában említést érdemel a lisztnek újabb áresése — különösen a sötétebb lisztfajták ára csökkent aránylag jelentősen —, továbbá a burgonya olcsóbbodása. Ezzel szemben emelkedett az élő borjúnak, szarvasmarhának, továbbá a húsnak az ára. A gabonafélék közül számottevő volt a rozs áremelkedése és a tengeri árának a csökkenése. Az élelmezési cikkek és mezőgazdasági termékek átlagos indexszáma 16.062-ről 16.134-re, vagyis 0.4%-kal emelkedett.

Az ipari anyagok és termékek kategóriájában két árúcsoport áralakulása érdemel figyelmet: a pamut és bőr csoportja. A nyerspamut ára — budapesti paritásban számítva — több mint 10%-os csökkenéssel harmincezer koronára csökkent mázsánként s ezzel ismét jelentős lépéssel haladt a békeparitás felé. A nyerspamut ára Budapesten — dollárról átszámított tényleges árak, hozzáadva a szállítási költségeket Budapestig — 1924 májusban érte el a tetőpontját. Onnan kezdve az áralakulást a következő táblázat szemlélteti.

1924 májusban papírkoronában számítva a nyerspamut ára több mint 2¹/₂-szerese volt

mai árának és aranykoronában is kétszerese. Akkor 138%-kal állott az átlagos magyar nagykereskedelmi index felett, ma már pedig

A nyerspamut áralakulása Budapesten métermázsánként.

Formation du prix du coton brut à Budapest, par q.

I d ő s z a k E p o q u e	Tényle- ges ár Prix effectif	Index- szám Indice 1913 = 1	Tényle- ges ár Prix effectif	Index- szám Indice 1913 = 1
	papírkoronában en cour.-papier		aranykoronában en couronne-or	
1913 (évi átlag) — Moyenne de 1913 .	—	—	1.45	1.00
1924 V.	78.280	53.986	4.10	2.83
1924 XII.	45.630	31.469	3.11	2.14
1925 VI.	45.700	31.517	3.18	2.19
1925 XII.	37.725	26.017	2.60	1.79
1926 VI.	34.750	23.966	2.41	1.66
1926 IX.	30.050	20.724	2.09	1.44

Nagykereskedelmi árak index-számai.

Nombres-indices des prix de gros en Hongrie.
(1913 = 1).

Időpont Epoque	Élelmezési cikkek és mezőgazdasági termékek Produits agricoles, art. alimentaires	Ipari anyagok és termékek Matières nécessai- res à l'industrie, produits in- dustriels	Összes árú átlaga Moyenne de toutes les marchandises
	a) papírkoronaalapon sur la base de la couronne-papier		
1924 XII. 31	22.940	23.883	23.466
1925 XII. 31	17.447	19.929	18.832
1926 I. 31	16.517	19.747	18.319
II. 28	16.270	19.428	18.031
III. 31	15.913	19.275	17.788
IV. 30	16.148	18.901	17.683
V. 31	16.300	18.681	17.628
VI. 30	16.260	18.684	17.612
VII. 31	16.517	18.728	17.750
VIII. 31	16.062	18.752	17.562
IX. 30	16.134	18.777	17.608
b) aranykoronaalapon -- sur la base de la couronne-or			
1924 XII. 31	1.56	1.63	1.60
1925 XII. 31	1.20	1.38	1.30
1926 I. 31	1.14	1.36	1.27
II. 28	1.13	1.35	1.25
III. 31	1.10	1.33	1.23
IV. 30	1.12	1.31	1.23
V. 31	1.12	1.29	1.22
VI. 30	1.13	1.29	1.22
VII. 31	1.14	1.30	1.23
VIII. 31	1.12	1.30	1.22
IX. 30	1.12	1.30	1.22

csak 18%-kal haladja meg azt. A nyers-pamut áresése a világpiacon az utóbbi idők egyik legnevezetesebb jelensége az áralakulás terén, melyre a Magyar Statisztikai Szemlének még lesz alkalma visszatérni. A nyers-pamut áralakulása persze megfelelően befolyásolta a pamutfonalak és szövetek árát is, mindenesetre anélkül, hogy ezeknél az ellentétek ennyire kiéleződtek volna, mert hiszen a félégyártmányoknál és a gyártmányoknál mindjobban előtérbe nyomul az egyéb ártényezők befolyása.

Szeptember folyamán a pamutárúkkal szemben ellentétesen belolyásolta a magyar nagykereskedelmi indexet a bőrárú csoportja. Úgy a kikészített, mint a nyersbőrök számottevően drágultak, úgyhogy végeredményben az ipari anyagok és termékek kategóriájának átlagos indexszáma is emelkedett 18.752-ről 18.777-re, ami 0.1%-nak felel meg.

Aranykoronában számítva a nagykereskedelmi indexszámot szeptember 30-án változatlanul 1.22 volt.

A létfenntartási költségek.

Coût de la vie.

Résumé. De la fin d'août à la fin de septembre, en Hongrie le nombre-indice du coût de la vie s'est élevé de 14.538 à 14.593, soit de 0.4%. Cette légère augmentation était due à l'accroissement des frais d'alimentation, amené par la hausse de la viande. Les frais d'habillement ont diminué quelque peu; les loyers, ainsi que le prix du chauffage et de l'éclairage, n'ont pas changé. Calculé en couronne-or, l'indice du coût de la vie est resté, invariablement, 1.01.

Non compris les loyers, l'indice a monté de 16.603 à 16.675; calculé en couronne-or, de 1.15 à 1.16.

A létfenntartási költségek indexszámánál augusztus hó 31-től szeptember 30-ig csak kisarányú változások mutatkoztak. Az indexszám 0.4%-kal emelkedve 14.593-at ért el az augusztusi 14.538-cal szemben. Az emelkedés az élelmezési kiadásoknál mutatkozott, melyek a húsdragulás következtében szeptember végén magasabbak voltak, mint az előző hónap végén. A húsdragulás befolyását néhány más élelmiszer kisebb arányú olcsóbbodása sem tudta ellensúlyozni. Az élelmezési kiadások így egy hónap alatt 1.2%-kal emelkedtek. A kiadások többi kategóriái közül a lakás, fűtés és a világítás költségei változatlanok maradtak, míg a ruhaárak valamivel csökkentek.

Aranykoronában számítva a létfenntartási költségeket az indexszám változatlanul 1.01 maradt. Ha az indexszám kiszámításánál a lakbér költségeit figyelmen kívül hagyjuk, az indexszám 16.603-ról 16.675-re, vagyis 0.4%-

kal emelkedett, illetőleg — aranykoronában számítva — 1.15-ről 1.16-ra növekedett.

Egy négytagú munkáscsalád heti kiadásainak alakulása index-számokban.

Formation des dépenses hebdomadaires d'une famille ouvrière de 4 membres, en nombres-indices.

(1913 = 1).

Időpont Epoque	Élelmezés Alimentation					
	Ruházat Habillement	Fűtés és világítás Chauffage, éclairage	Lakás Logement	Összes hetiköltség Frais hebdomadaires totaux	Összes hetiköltség a lakbér nélkül Frais hebdomadaires totaux sans le loyer	
a) Papírkorona alapon Sur la base de la couronne-papier						
1924 XII/31	21322	24435	17998	3697	17103	21834
1925 XII/31	16714	19024	18094	6597	14743	17306
1926 I/31	16087	19024	18094	6597	14418	16879
II/28	16471	18552	17926	6960	14625	17037
III/31	16668	18552	17926	6960	14728	17172
IV/30	16322	18502	17674	6960	14512	16889
V/31	16122	18273	17674	7975	14623	16714
VI/30	16298	18273	17590	7975	14704	16822
VII/31	16546	18273	17506	7975	14823	16978
VIII/31	15997	18273	17506	7975	14538	16608
IX/30	16189	17915	17506	7975	14593	16675
b) Aranykorona alapon Sur la base de la couronne-or						
1924 XII/31	1.45	1.66	1.23	0.25	1.16	1.49
1925 XII/31	1.15	1.31	1.25	0.46	1.02	1.19
1926 I/31	1.11	1.31	1.25	0.46	1.00	1.17
II/28	1.14	1.28	1.24	0.48	1.01	1.18
III/31	1.15	1.28	1.24	0.48	1.02	1.19
IV/30	1.13	1.28	1.23	0.48	1.01	1.17
V/31	1.11	1.26	1.22	0.55	1.01	1.15
VI/30	1.13	1.27	1.22	0.55	1.02	1.16
VII/31	1.15	1.27	1.21	0.55	1.03	1.18
VIII/31	1.11	1.27	1.22	0.55	1.01	1.15
IX/30	1.12	1.24	1.22	0.55	1.01	1.16

A pénzügyi betétek.

Dépôts en banque.

Résumé. En septembre l'effectif des dépôts en banque ne s'accrut que dans une petite mesure; probablement, cela a eu pour cause la réduction du taux de dépôts, à la fin d'août. Le montant des dépôts d'épargne placés à la Caisse d'épargne postale et aux 13 principaux établissements de crédit de Budapest s'est élevé de 176·9 millions de couronnes-or à 180·6 millions; et cette augmentation de 3·7 millions a été presque complètement égalisée par le décroissement des dépôts sur comptes-courants, qui ont diminué de 389·9 millions à 386·8, soit de 3·1 millions. Au 30 septembre, les dépôts d'épargne représentaient 20·9% de l'effectif d'avant-guerre; et les dépôts sur comptes-courants, 52·3%.

A pénzügyi betétek szeptember hó folyamán csak kismértékben gyarapodtak. Míg az előző két hónap mindegyikében meghaladta a postatakarékpénztárnál és a budapesti 13 legnagyobb pénzügyetnél elhelyezett betétek együttes álladékanak havi szaporulata a 20 millió aranykoronát — sőt júliusban a 30 milliót is megközelítette —, szeptemberben csak a takarékbetétek mutatnak fel némi növekedést, míg a folyószámlabetétek álladéka szeptember hó 30-án kisebb volt, mint augusztus 31-én. A szóbanforgó pénzügyetknél a takarékbetétek összege 3·7 millió aranykoronával 176·9 millióról 180·6 millió aranykoronára emelkedett, ami mindössze 2·1%-nak felel meg. A takarékbetétek álladéka ezzel elérte a háború előtti álladéknak 20·9%-át (augusztusban 20·4%). A folyószámlabetétek szeptember havi csökkenése 3·1 millió aranykorona volt, vagyis 0·8% és ezzel a folyó-

számlabetétek csak 52·3%-át tették háború előtti összegüknek, míg az előző hónapban 52·8%-át. Említésre méltó, hogy a külföldi értékekben elhelyezett betétek végösszege közel 7 millió aranykoronás szaporulatot mutatott, úgyhogy a magyar koronaértékben elhelyezett betétek összege tulajdonképpen elég jelentősen — több mint 6 millió aranykoronával — visszaesett.

A betétek alakulása.

Formation des dépôts.

Megjelölés Désignation	1925	1 9 2 6				
	XII. 31.	VI. 30.	VII. 31.	VIII. 31.	IX. 30.	
a) millió aranykoronában en millions de couronnes-or						
Takarékbetétek — Dépôts d'épargne	123·4	158·3	170·4	176·9	180·6	
Folyószámlabeté- tek — Dépôts sur comptes-courants	326·5	357·7	375·0	389·9	386·8	
Együtt — Ensemble	449·9	516·0	545·4	566·8	567·4	
b) index-számokban — en nombres-indices (1913. = 100)						
Takarékbetétek — Dépôts d'épargne	14·3	18·3	19·7	20·4	20·9	
Folyószámlabeté- tek — Dépôts sur comptes-courants	44·2	48·4	50·8	52·8	52·3	
Együtt — Ensemble	28·1	32·1	34·0	35·3	35·4	

A részvények értéke.

Valeur des actions.

Résumé. Le dernier jour de Bourse de septembre, l'indice caractérisant les fluctuations du cours des valeurs cotées à la Bourse de Budapest accusait une augmentation par rapport au mois précédent. En ne tenant compte des changements de capitaux que jusqu'à la limite des droits de priorité d'achat affectant l'effectif de 1913, l'indice s'est élevé de 12·0 à 12·5; c'est-à-dire, le 30 septembre, en moyenne, les actions fai-

saient 12·5% de leur valeur de 1913. L'augmentation s'étendait sur la plupart des catégories cotées; elle était particulièrement considérable aux actions des Sociétés d'assurance et des imprimeries. En tenant compte de l'accroissement de capitaux non seulement jusqu'à la limite des droits de priorité d'achat touchant l'effectif d'actions de 1913, mais aussi en son ensemble, l'indice de Bourse ainsi calculé a monté de 17·3 à 17·9.

A tőzsdeindexnek a legutóbbi hónapokban jelentkező emelkedése szeptember hónapban is folytatódott, bár korántsem olyan mértékben, mint az előző hónapban. A budapesti tőzsdén jegyzett értékpapírok árfolyamhullámzását jelző indexszám — ha az 1913. év óta bekövetkezett tőkeváltozásokat csak az 1913. évi részvényállományt érintő elővételi jogok határáig vesszük figyelembe — 12·0-ról 12·5-re emelkedett s eszerint a részvényekbe fektetett tőke a szeptember havi utolsó tőzsdei nap árfolyamai szerint 12·5%-át érte 1913. évi értékének. Ez az értékemelkedés, mely 4·2%-ot tesz ki, jelentősen alatta marad az augusztusnak, mikor a részvények árfolyamemelkedése nagy átlagban 16·5%-os volt. Az emelkedés a jegyzés szerinti kategóriák többségére kiterjedt. Kiemelhető a biztosítótársaságok és a könyvnyomdák részvényeinek számottevő árfolyamemelkedése. Szeptemberben is csökkent azonban a bankok, takarékpénztárak, gáz- és villamossági vállalatok, valamint a vegyészeti vállalatok részvényeinek az árfolyama.

Ha a tőzsdeindexet úgy állapítjuk meg, hogy a tőkeváltozásokat nemcsak az 1913. évi részvényállományt érintő elővételi jogok határáig, hanem teljes egészükben vesszük számba — vagyis a részvénytársaságok mai tényleges tőkeerejét hasonlítjuk össze a háború előttivel — az ily módon számított indexszám augusztus hó 31-től szeptember hó 30-ig 17·3-ról 17·9-re emelkedett.

Részvényindex.

Indice d'actions.

(1913 = 100).

Megjelölés <i>Désignation</i>	1925	1 9 2 6			
	XII. 31	VII. 31	VIII. 31	IX. 30	
a) Az 1913. évi részvényállományt érintő változások számbavételével a) <i>En tenant compte des changements affectant l'effectif d'actions de 1913.</i>	10·2	10·3	12·0	12·5	
b) Az összes tőkeváltozások számbavételével b) <i>En tenant compte des changements totaux de capitaux</i>	14·0	14·8	17·3	17·9	

Fizetéseképtelenségek.

Insolvabilités.

Résumé. *En Hongrie le nombre des insolvabilités a continué à diminuer en septembre où la crise a atteint le point le plus bas depuis avril, lorsque le relèvement des données de la crise du crédit a été réorganisé à l'Office hongrois de statistique. Un décroissement particulièrement fort a eu lieu pour les concordats judiciaires déclarés à l'O. H. E.¹⁾ et aux tribunaux.*

En résumant toutes les formes des insolvabilités, on voit que par rapport à août, le nombre des cas a diminué de 26%; les passifs ont déchu de 29% et l'excédent des passifs sur les actifs, de 28%.

Si l'on considère la participation des principales branches de professions dans le nombre des insolvabilités, un accroissement saute aux yeux à l'agriculture. Toutefois, la crise n'y semble pas grave, car les passifs dépassant les actifs n'y signifient qu'une insolvabilité temporaire.

Les cas clos présentent également un décroissement, le nombre de tous les cas d'insolvabilités clos ayant été 166 contre 178 au mois dernier.

¹⁾ Association pour la protection du crédit.

A fizetéseképtelenségek száma szeptemberben az előző hónaphoz viszonyítva ismét örvendően csökkent, s április óta — amikor a statisztikai hivatal a hitelválságstatisztikai adatgyűjtését újjászervezte — a válság hulláma a legalacsonyabb pontot érte el. Míg az új adatgyűjtés első hónapjaiban a fizetéseképtelenségek száma állandóan 200-on felül mozgott, szeptember hó folyamán már alig haladta meg a 100-at. Különösen erős visszaesést látunk az O. H. E.-nél és a bíróságoknál bejelentésre került kényszeregyességeknél. Bár még a rendelkezésünkre álló anyag nem fog át hosszú periódust, a javulási tendenciát mégis határozottnak kell tartanunk. A hitelkrízis vihára, mely a konjunkturális lehetőségekre alapított vállalatok soraiban különösen az elmúlt év folyamán és a folyó év első hónapjaiban oly erős pusztításokat okozott, lassan enyhülni látszik s a jelentkező fizetéseképtelenségeket az általános gazdasági konjunktúra változásának velejárói, nem pedig egy speciális jellegű, a válságtüneteken túlmenő baj gyanánt lehet tekintenünk.

A fizetéseképtelenségek összes megnyilvánulási formáját egybefoglalva, az esetek szá-

I. 1926 szeptember havában előfordult új fizetéseképtelenségek.

I. Nouvelles insolvabilités en septembre 1926.

Foglalkozási főcsoport <i>Groupe de professions</i>	Az OHE-nél, ill. PK-nál bejelentett						A bíróságnál nyitott						Összes új egyes- ségek — <i>Nou- veaux concor- dats</i>		Az összes új esetek <i>Nouvelles insolvabi- lités au total</i>
	magánegyhességek — <i>Concordats privés</i>			kényszeregyességek — <i>Concord. judic.</i>			kényszeregyességek <i>Conc. judic. ouverts devant les tribunaux</i>								
	déclarés à l'OHE.,*) respectiv. à la PK.**)														
	száma — <i>nombre</i>	aktívái <i>actif</i>	passzívái <i>passif</i>	száma — <i>nombre</i>	aktívái <i>actif</i>	passzívái <i>passif</i>	száma — <i>nombre</i>	aktívái <i>actif</i>	passzívái <i>passif</i>	száma — <i>nombre</i>	aktívái <i>actif</i>	passzívái <i>passif</i>			
													millió kor. — <i>en millions de cour.</i>	millió kor. — <i>en millions de cour.</i>	
Mezőgazdaság — <i>Économie rurale</i>	—	—	—	—	—	—	1	5	8.853	4.386	8.853	4.386	6		
Budapest . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ipar — <i>Industrie</i>	—	—	—	9	2.121	4.909	2	—	—	—	2.121	4.909	11		
Budapest . . .	—	—	—	5	1.554	3.667	—	—	—	—	1.554	3.667	5		
Kereskedelem — <i>Commerce</i>	20	9.961	19.677	51	16.717	35.241	11	3	360	714	27.038	55.632	85		
Budapest . . .	10	9.088	17.810	18	11.028	24.921	3	—	—	—	20.116	42.731	31		
Egyéb — <i>Autres</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1		
Budapest . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Összesen — <i>Total</i>	20	9.961	19.677	60	18.838	40.150	15	8	9.213	5.100	38.012	64.927	103		
Budapest . . .	10	9.088	17.810	23	12.582	28.588	3	—	—	—	21.670	46.398	36		

*) Association générale pour la protection du crédit.

**) Centrale des établiss. de crédit.

II. Az OHE-nél 1926 szeptember havában lebonyolított magánegyhességi eljárások.

II. Concordats réglés à l'OHE*) en septembre 1926.

Foglalkozási főcsoport Groupe de professions	Egyességgel véget ért kényszeregyes- ségek — <i>Concordats judiciaires clos par accord</i>										Egyesség nélkül vé- get ért és a bíróság- hoz továbbított kény- szeregyességek — <i>Concord. judic. clos sans accord et en- voyés aux tribunaux</i>				Egyesség nélkül véget ért tiszta magánegyhességek — <i>Concordats privés clos sans accord</i>				Az összes lebonyolí- tott eljárások — <i>En- semble des concor- dats clos</i>						
	száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais	elfogadott há- nyadai — q.- part acceptée					száma - nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais	száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költs. — frais	száma - nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais				
					millió koronában en millions de cour.	40% alul — au- dessous de 40%	40%	41—60%	61—80%													81—100%	millió kor. — en millions de cour.	millió koronában en millions de cour.	millió kor. — en millions de cour.
Ipar — Industrie . . .	1	26	240	—	—	1	—	—	—	7	1305	2622	—	1) 1	11825	15850	—	9	13156	18712	—				
Budapest . . .	1	26	240	—	—	1	—	—	—	2	329	945	—	—	—	—	—	—	3	355	1185	—			
Kereskedelem — Commerce . . .	47	15811	32787	—	—	35	11	1	—	38	4744	11923	—	—	—	—	—	85	20555	44710	—				
Budapest . . .	21	12111	24539	—	—	19	2	—	—	13	2243	10265	—	—	—	—	—	34	14354	34804	—				
Összesen — Total . .	48	15837	33027	—	—	36	11	1	—	45	6049	14545	—	1	11825	15850	—	94	33711	63422	—				
Budapest . . .	22	12137	24779	—	—	20	2	—	—	15	2572	11210	—	—	—	—	—	37	14709	35989	—				

*) Association générale pour la protection du crédit. — 1) PK-nál lebonyolítva. — Réglé à la Centrale des établissements de crédit.

III. A bíróságoknál 1926 szeptember havában lebonyolított kényszeregyességi eljárások.

III. Concordats judiciaires clos aux tribunaux en septembre 1926.

Foglalkozási csoport Groupe de professions	Egyességgel véget ért esetek Ont été clos par accord										Megszüntetéssel véget ért esetek Ont été terminés par clôture				Más módon véget ért esetek Ont été clos autrement				Az összes befejezett kényszeregyességek Ensemble des conc. jud. clôturés			
	száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais	egyességi hányadai — q.-part d'accord					száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais	száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költs.-frais	száma — nombre	aktívái actif	passzívái passif	költségei frais	
					mill. kor. en millions de cour.	— 40%	40%	41—60%	61—80%													81—100%
Mezőgazdaság — Agriculture	3	10996	12248	51	—	1	—	1	1	1	108	197	6	—	—	—	—	4	11104	12445	57	
Budapest	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ipar — Industrie	9	12561	14905	510	—	4	—	1	3	—	—	—	—	—	—	—	—	9	12561	14905	510	
Budapest	3	5216	6311	355	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	3	5216	6311	355	
Kereskedelem — Commerce	26	17234	32728	671	—	17	7	1	1	8	4731	7941	168	2	80	161	—	1)36	22045	40830	839	
Budapest	11	14184	28606	591	—	9	1	1	—	3	4496	7571	157	—	—	—	—	14	18680	36177	748	
Egyéb — Autres	1	1041	729	90	—	—	—	—	1	1	390	522	25	—	—	—	—	2	1431	1251	115	
Budapest	1	1041	729	90	—	—	—	—	1	1	390	522	25	—	—	—	—	2	1431	1251	115	
Összesen — Total	2)39	41832	60610	1322	—	22	7	3	6	10	5229	8660	199	2	80	161	—	51	47141	69431	1521	
Budapest	15	20441	35646	1036	—	11	1	1	2	4	4886	8093	182	—	—	—	—	19	25327	43739	1218	

1) Két esetben az aktívák és passzívák összege ismeretlen. — Pour 2 cas, le montant des actifs et des passifs est inconnu.

2) Egy esetben az egyességi hányad ismeretlen. — Pour 1 cas, la q.-part d'accord est inconnue.

mánál a múlt hónaphoz képest 26%-os, a passzíváknál 29%-os s a passzíváknak az aktívákat meghaladó többleténél 28%-os csökkenést látunk.

Kedvező jelenségnek kell még tekintenünk, hogy az aktíváknak a passzívákhoz való aránya is javult.

Az egyes főfoglalkozási ágaknak a fizetési képtelenségek számában való részesedését

tekintve, feltűnő a mezőgazdaság megduzzadt aránya. Az itt bejelentett esetek cselekvő és szenvedő vagyonát tekintve azonban a válság nem látszik komolyabb természetűnek, mert a passzíváknál nagyobb aktívák csupán időleges illiquiditást jelentenek.

Területi megoszlást tekintve — mint az elmúlt hónapokban is — az új eseteknek kb. 1/3-a esik Budapestre, az aktíváknál és passzí-

IV. A bíróságoknál 1926 szeptember havában megszüntetett csődök.

IV. Faillites cessées aux tribunaux en septembre 1926.

Foglalkozási főcsoport <i>Groupe de professions</i>	A felosztással <i>Cessées par répartition</i>	Vagyonhiány miatt <i>Cessées faute d'actif</i>	Egyéb módon <i>Cessées autrement</i>	Az összes <i>Total</i>	Az összes megszüntetett csődöknél <i>Ensemble des faillites cessées</i>			
					<i>Créances</i>		hitelezők nek fizet- tetett — a <i>été payé aux créanciers</i>	felmerült költségek <i>frais</i>
					I. <i>de Ière</i>	II. <i>de IIe</i>		
					oszt. követelések <i>classe</i>			
megszüntetett csődök száma					millió koronában <i>en millions de couronnes</i>			
Ipar — <i>Industrie</i>	—	2	1	3	0.5	12	—	—
Budapest	—	—	—	—	—	—	—	—
Kereskedelem — <i>Commerce</i>	1	14	3	18	¹⁾ 83	¹⁾ 121	2	41
Budapest	—	1	—	1	11	4	—	—
Összesen — <i>Total</i>	1	16	4	21	83.5	183	2	41
Budapest	—	1	—	1	11	4	—	—

1) Három esetben a követelések összege ismeretlen. — Pour 3 cas, le montant des créances est inconnu.

vákuál a főváros részesedése azonban jóval nagyobb arányú s 60—70% között mozog. A bíróságnál a tárgyaló hó folyamán a kimutatott 15 eseten kívül még 34 (Budapest 11) olyan csődnyitás történt, melyeket kényszerügyességi eljárás előzött meg.

A bejelentett új fizetéseképtelenségekhez hasonlóan csökkenést látunk a befejezett ese-

teknél is. A különböző fórumok előtt befejezést nyert fizetéseképtelenségi esetek száma 166 volt az előző havi 178 esettel szemben.

Kedvező jelenségnek mondható, hogy a kényszerügyességeknél az egyességgel befejezett esetek, valamint az elfogadott magasabb százaléku kvóták aránya valamivel jobb volt, mint az előző hónapban.

Az Északamerikai Egyesült-Államokban felvett külföldi kölcsönök.¹⁾

Emprunts étrangers contractés aux Etats-Unis d'Amérique.¹⁾

Köztudomású, hogy a világháborúban résztvevő ántánt-államok a háború folyamán igen jelentékeny kölcsönöket vettek fel az Egyesült-Államokban.

A háború befejezése után az Unió kiapadhatatlan anyagi erőforrásait — egykori szövetségesein kívül — már a világ csaknem valamennyi állama kénytelen igénybevenni, részben az államháztartás egyensúlybáhozatala

¹⁾ L. még M. Stat. Szemle III. évf. (1925), 9. sz. — Voir encore Revue Hongroise de Statistique, IIIe année (1925), numéro 9.

vagy a valuta stabilizálása, részben a legyengült termelés újjáélesztése érdekében. Azt a szerepet, melyet a nemzetközi tőkepiacon a háború előtt Nagy-Britannia és Franciaország töltek be, a háború kitörése óta már az Egyesült-Államok vették át. Rajta kívül még csak két olyan állam van — Nagy-Britannia és Hollandia, — melyeknek követelése meghaladják adósságukat, az Unióval szemben azonban ezeknek az államoknak, mint hitelezőknek szerepe ma már erősen visszaszorult.

Az Északamerikai Egyesült-Államokban elhelyezett külföldi kölcsönök 1926 első felében.

Emprunts étrangers placés aux Etats-Unis dans le premier semestre de 1926.

T e r r i t o i r e	Az új kölcsön névösszege <i>Montant nominal des nouveaux empr.</i>	Törlesztésre szánt rész <i>Part affectée à l'amortisation</i>	Ténylegesen felvett új kölcsön <i>Nouveaux em- prunts effecti- vement touchés</i>
	dollárokbán — en dollars		
Európa — Europe			
Állami és egyéb közkölcsönök — <i>Emprunts publics</i>	65,300.000	3,000.000	62,300.000
Magánvállalati kölcsönök — <i>Emprunts d'entreprises privées</i>	146,302.500	—	146.302.500
Összesen — <i>Total</i>	211,602.500	3,000.000	208,602.500
Latin Amerika — Amérique latine			
Állami és egyéb közkölcsönök — <i>Emprunts publics</i>	152,150.000	60,400.000	91,750.000
Magánvállalati kölcsönök — <i>Emprunts d'entreprises privées</i>	24,596.000	1,376.000	23,220.000
Összesen — <i>Total</i>	176,746.000	61,776.000	114,970.000
Kanada — Canada			
Állami és egyéb közkölcsönök — <i>Emprunts publics</i>	100.125.000	58,500.000	41,625.000
Magánvállalati kölcsönök — <i>Emprunts d'entreprises privées</i>	80,590.000	22,500.000	58,090.000
Összesen — <i>Total</i>	180,715.000	81,000.000	99,715.000
Ázsia — Asie			
Állami és egyéb közkölcsönök — <i>Emprunts publics</i>	3,790.000	—	3,790.000
Magánvállalati kölcsönök — <i>Emprunts d'entreprises privées</i>	6,000.000	3,419.300	2,580.700
Összesen — <i>Total</i>	9,790.000	3,419.300	6,370.700
Összesen — Total			
Állami és egyéb közkölcsönök — <i>Emprunts publics</i>	321,365.000	121,900.000	199,465.000
Magánvállalati kölcsönök — <i>Emprunts d'entreprises privées</i>	257,488.500	27,295.300	230,193.200
Mindössze — <i>Ensemble</i>	578.853.500	149,195.300	429,658.200

Megbízható források szerint¹⁾ az Unió összkövetelései megközelítik a 17 milliárd dollárt s csak a háború befejezése óta kihitelezett összegek közel 5 milliárd dollárt tesznek ki.

1921-től kezdődőleg a nyilvános aláírásra bocsátott külföldi kölcsönök összege a következő volt:

1921	553 millió dollár
1922	734 „ „
1923	395 „ „
1924	1.210 „ „
1925	1.275 „ „
1926 1. felében	579 „ „
összesen 4.746 millió dollár	

Megjegyzendő, hogy ezek a számok nem jelentik a kölcsönök tényleges összegét, miután a kölcsönök jelentékeny része parin alul került kibocsátásra. Nem szerepel továbbá a fenti összegben néhány rövidlejáratú kölcsön (pl. Budapest 2 millió dolláros előlege) s

¹⁾ L. *Commerc Reports* 1926, 29. sz. — *Voyez le numéro 29, 1926, de Commerc Reports.*

nincsenek számításbavéve azon külföldi címletek tőkeösszegei, melyek külföldön kerültek aláírásra, de amelyeket amerikai tőkések vettek át; mindezek figyelembevételével tehát a fenténél jelentékenyen nagyobbnek kell tekintenünk azokat az összegeket, melyeket az amerikai pénzpiac a háború után a külföld rendelkezésére bocsátott.

Az elmúlt félév kölcsöneiben az egyes nagyobb területrészek a következő mértékben részesedtek:

Németország, mely 1922. és 1923-ban még nem vett fel az Unióban kölcsönt, 1924-ben 120 millió, 1925-ben pedig már 229 millió dollár kölcsönrel szerepel az adósok között, úgyhogy az utolsó három és félév alatt már több mint egy félmilliárd (pontosan 508,540.500 dollár) dollárral növelte az Unióval szemben fennálló adósságát.

A folyó év első felében hitelezett 579 millió dollár kölcsönből 321 millió állami és egyéb közkölcsönökre esett, míg a fennmaradó részt magánvállalatok vették igénybe. Az utóbbiak közt szerepel két magyar intézet 8 millió dolláros kölcsöne is.

© KONZULI JELENTÉSEK ©

Mexikó.

Mexique

A mexikói m. kir. főkonzulátus gazdasági jelentése az 1925. évről.

Mexikó általános kereskedelmi és pénzügyi helyzetére az ország politikai irányzata nagy befolyást gyakorolt. Az 1925. esztendő gazdasági szempontokból négy időszakra oszlik. Az első időszakot, a január—márciusi évadot a kormány szigorú takarékosági programja jellemezte. A befektetett és befektetendő tőkék részére a legmesszebbmenő biztosítékokat ígérték s a munkás-szindikátusok, amelyek a kereskedelem és ipar elé a legnagyobb nehézségeket gördítették, a központi szervezetek részéről szigorú fegyelem alá helyeztetek. A kereskedelem élénkebbé vált, a pénzügyi operációk kedvező körülmények közt bonyolítottak le s a bankforgalom nekilendült.

A gazdasági helyzet második időszakában egyes szindikátus-csoportok hatalmi állásukat kezdték éreztetni. A részleges zavaró befolyás azonban az általános kereskedelmi helyzetre különös hatással nem volt, minthogy az év első hónapjaiban megindult fellendülés a kereskedelemben szolid viszonyokat teremtett. Egyedül a közönség magatartásában volt némi vonakodás észlelhető.

A harmadik időszakba esik a Mexikó és az Egyesült-Államok közötti politikai viszony feszültebbé válása. Nyilvánosságra került, hogy számos amerikaiak mexikói birtoka az agrártörvények rendelkezéseinek teljes ignorálásával elkoboztatott, anélkül, hogy a károsultak bármilyen kártérítésben részesültek volna. Ezenkívül több amerikai kézben lévő földbirtok az ú. n. agráristák által erőszakkal tönkretetett. Az Egyesült-Államok külügyminisztere erre kijelentette, hogy követelni fogja azt, hogy állampolgárainak a nemzetközi jog alapján teljes elégtétel adassék s ha ez meg nem történne, az Egyesült-Államok kormánya a mexikói kormányzatot belső zavarok esetén támogatni nem fogja. Erre a mexikói kormány arra utalt, hogy addig, míg a működésben levő bizottság a kártérítések megállapítása iránt végleges döntést nem hozott, Mexikónak szemrehányás nem tehető s bármilyen fenyegetés és Mexikó belügyeibe való beavatkozás az ország fenségjogának a megsértését jelentené. Ez a politikai vita Mexikó gazdasági helyzetének ártott. A két állam közt keletkezett feszültség

eredményekép támadt bizonytalanság a kereskedelemre és iparra lehangolólag hatott és az iparban részleges pangást, a kereskedelemben forgalmi csökkenést idézett elő. Különböző gyári vállalatokban a heti munkaidő 3—4 napra szállított le s a munkásság 20—50%-a elbocsáttatott.

Szeptember havában, a *negyedik* időszak elején a közeledő téli évad elevenítette fel a kereskedelmet és az ipart. A pénzügyi helyzet továbbra is eléggé szolid maradt. Bankbetétek rendszeren befolytak, de hitelek csakis elegendő biztosíték mellett adtak. Az utolsó évnegyed tehát egy kis javulást hozott.

Östermelés.

Mezőgazdaság. Mexikó csak nagy nehézségek árán fejlesztheti mezőgazdaságát a kívánt nivóra. A folyók csekély száma, az ország egy részén ritka esőzések az öntözés kérdését problematikussá teszik. A hegyes vidékeken viszont az esőzések inkább káros, mint jótékony hatással vannak, mert az áradások gyakran a talajt s vele együtt a vetést is elmoszák. A helyzeten csakis nagyobb pénzáldozatokkal lehetne segíteni. Megfelelő tőke hiányában azonban a művelés alá kerülő terület a ma még kedvezőtlen viszonyok alatt nagy kárt szenved.

A föld megművelése nagyobb részt primitív módon történik. A fokozatosan emelkedő adók súlya és a földművesek emelkedő munkabére a földművelés hasznát nagyon is alászállítja. A földbirtokosok megfelelő tőke hiányában újításokat, javításokat eszközölni nem tudnak. Hozzájárul ehhez a közlekedési vonalak hiánya, miáltal a termés előnyös elhelyezése illuzóriussá válik.

A mezőgazdaság fejlesztése szempontjából a népesség faji megoszlása sem kedvező. A többséget alkotó indián faj ma még alacsony kulturális fokon áll. Az indiánok többnyire analfabéták, nagyon szegények, természetüknél fogva lusták. Meg tudnak élni a legegyszerűbb táplálékból s ruházatra vagy egyéb szükségletekre alig költenek. Testalkatra nézve többnyire gyöngék, úgyhogy a nehezebb földművelő munkára tulajdonképpen nem termettek rá.

A földművelés problémáját Mexikóban két módon vélik megoldhatónak: 1. a bevándorlás megkönnyítésével és elősegítésével, 2. a bennszülöttek kellő nevelésével és fegyelmezésével.

Az első mód eddig nem vált be. A bevándorlók magasabb kulturális fokon állván, a bennszülötteket lenézték, azokkal meg nem férték s a nehezebb munkát rájuk hárították. Minthogy gyakran a remélt hasznót sem érték el, a földművelést abbahagyták és a városokba költöztek. Ily körülmények közt a kormány arra határozta el magát, hogy a mezőgazdasági problémát elsősorban a bennszülöttek kultúrájának emelésével fogja megoldani. E célból három lényeges pontot vett fel a programjába; ezek a következők: 1. a nagybirtokok felosztása a benn-

szülött indiánok közt, 2. az elemi népiskolai oktatás szigorú keresztülvitele, 3. a mezőgazdasági oktatás megszervezése.

A talajöntözés kérdésének tanulmányozására és megoldására szakbizottság kap megbízást. Tervbe vették egy agrárbank alapítását is, mely banknak a főbb mezőgazdasági központokban fióküzletei lesznek főleg a kisbirtokosok felsegítése céljából.

Az utolsó évtizedek forradalmi alatt az ország mezőgazdasága nagy károkat szenvedett; egész haciendák pusztultak el, az állatállomány megfogyott s nagykiterjedésű, művelés alatt állott területek még ma is parlagon hevernek.

Jellemző a forradalmi idők pusztításaira az 1910. és 1925. évi adatok összehasonlítása:

Termény	1910	1925	Csökkenés 1910—1925
	évi termés		
	ezer métermázsában		
Búza	3.259	2.570	689
Tengeri	47.058	18.896	28 162
Fekete bab	3.391	970	2 391

A mezőgazdaság főterményeinek 1924. és 1925. évi terméseredményei a következők:

Termény	1924	1925
	évi termés ezer métermázsában	
Búza	2.509	2.570
Árpa	656	771
Tengeri	13.013	18.896
Burgonya	168	320
Paradicsom	244	304
Vörös paprika	65	93
Fekete bab	921	970
Fehér bab	96	84
Csicseri borsó	556	505
Henequen (Sisalkender)	396	1.023
Ixtle ¹⁾	66	—
Répa	192	232
Rizs	366	374
Dohány	51	85
Gyapot	318	—
Köménymag	160	102
Földi dió	54	16
Kávé	244	289

¹⁾ A kender egy faja.

Állattenyésztés. A nagy állatállomány a forradalom előtt Mexikó gazdagságának egyik főtényezőjét képezte. Becslés szerint az ország állatállománya a forradalom előtt 20 millió darabból állott, amellyel Mexikó az állattenyésztő országok közt a harmadik helyet foglalta el.

A statisztikai hivatal nemrégiben egy összehasonlító táblázatot közölt az 1902. és 1924. évi állatállományról, amely élénken mutatja, hogy az utolsó évek visszaesése mily jelentékeny. Még nagyobb a

visszaesés, ha figyelembe vesszük, hogy 1902 után az állatállomány sokkal nagyobb volt az 1902 évinél. Az állatállomány darabszáma 1902-ben és 1924-ben a következő volt:

	1902-ben	1924-ben
Ló	859.000	391.000
Szarvasmarha . . .	5,142.000	2,187.000
Juh	3,424.000	1,728.000
Kecske	4,204.000	1,865.000
Sertés	811.000	759.000
Öszvér	334.000	322.000
Összesen . . .	14,774.000	7.252.000

Nyersterményekben az ország igen gazdag. A különböző klimatikus éghajlatok következtében az ország a növények és erdőségek legnagyobb variációja felett rendelkezik. A déli alföld, valamint a két tengerpart mentén elhúzódnó mélyen fekvő vidékek tropikus növényzete élénk ellentétben áll az ország belsejének fensíkjaival, s főleg az úgynevezett mesa central hűsebb vidékén tenyésző vegetációval. A különböző gazdasági növényekből gumi, gyanta, cserzőanyagok s gyógyszerek nagy mennyiségben termelnek. Nagy kiterjedésű őserdőkben számos fafaj megtalálható. Az erdőségek kihasználása Mexikóban ma még úgyszólván a kezdet stádiumában van. Délen, valamint a partvidékeken a pálma, ébenfa, mahagoni és egyéb tropikus fafajok erdeit találjuk. Ezek nemcsak értékes és drága faanyagot szolgáltatnak, hanem nagy mennyiségű festőanyag előállítására is alkalmasak. A mérsékeltabb klímájú vidékein tölgyfa-, diófa-, eperfa-, nyárfa- és kőrisfaerdők terülnek el. A hidegebb zóna vidékein a fenyőfa valamennyi variációja megtalálható. Kereskedelmi szempontból értékes fafajok még a cédrus, a ciprus, az eucaliptus, stb.

Az ország növényi nyersterményei a következők: növényviaszk, olaj, gumi, olajmagvak, továbbá vanília, gyanta, kávé, kakaó, cukor, dohány, gabonafélék, aromatikusan és orvosi gyógynövények.

Bányászat. Ásványokban Mexikó rendkívül gazdag. A nyers fémközetek aranyat, ezüstöt, rezet, ólmot, vasat, stb. tartalmaznak. Más ásványfajok még a grafit, márvány, ónix, továbbá gránit és kőszén.

Az arany évi termelése 20—25 ezer kilogrammot tesz ki. Az ezüst évi termelési mennyisége kerek 2 millió kilogramm; ezzel a termeléssel Mexikó az ezüsttermelő országok élén áll.

A réztermelés évi 50—75 ezer tonnára becsülhető, s az ólom évi termelési mennyisége ennél valamivel magasabb. A grafit évi produkciója 400 ezer tonnára rúg. A többi ásványnemek kisebb mennyiségben fordulnak elő. A fémek kiaknázása még igen kezdetleges állapotban van; ennek oka főleg az, hogy a nyersércsek szállítása a bányáktól a kohókig drága. A különböző bányák száma 27.230, azonban számos bányatelep üzemben kívül áll.

A mexikói *bányaipar* kedvező évre tekint vissza, miután a fémek ára kedvezően alakult. A kedvező árak

folytán a bányaipar tevékenysége megfelelően fokozódott és ennek megfelelően a kiviteli mennyiségek is növekedtek.

Ipar.

Mexikó eddigelé csaknem tisztán őstermelő ország volt, az utolsó években azonban az ipari tevékenység nagy fellendülést mutatott. Az ország legjövedelmezőbb iparága a kőolajipar.

Petróleumipar. Geológiai kutatások alapján be van bizonyítva, hogy 60 millió hektár földterület tartalmaz kőolajat Mexikóban. Ez a terület a mexikói öböl mentén terül el; a Csendes-tenger partvidéke szintén kőolajtartalmú, sőt Alsó-Kalifornia nyugati partján is gazdag olajforrások találhatók. Az ország belsejében is vannak petróleumforrások. Ezideig a kőolajereknek csak igen kis része lett kiaknázva; a kiaknázott terület nem több, mint 6.000 hektár. Ezen a területen azonban a leggazdagabb petróleumforrások fedeztettek fel.

Mexikóban még a spanyol uralom előtt kutattak kőolaj után, de e kutatások pozitív eredményhez nem vezettek. A petróleum első kiaknázása természetesen igen primitív módon történt és teljesen jelentéktelen volt. A mexikói kőolajipar tulajdonképeni kezdetét 1901-ben vette.

A mexikói petróleumipar modern, tudományos alapra fektetett üzemi kezelése azonban csak 1910-ben kezdődött; a petróleumipar ezidőtől kezdve gyorsan felvirágzott. Lehetővé tette ezt az, hogy a mexikói kőolajforrások olajban igen dúsak. A petróleum magasfokú nyomás alatt szabadon ömlik, úgyhogy szivattyúzni sem kell. Vannak források, melyek napi eredménye 16.000 köbméter kőolaj.

Az ország keleti partja mentén felfedezett kőolajforrások átlagos mélysége 600—900 méter között váltakozik. A kőolajat tartalmazó kőzet lukacsos mészkő. A mai fúrási eljárás a lehető legtökéletesebb.

Mexikó olajforrásainak nagy termelőképessége folytán mint petróleumot produkáló ország nagy szerepre tett szert. 1901-től 1910-ig a kőolajtermelés fejlődése lassú volt; 1910 után azonban a termelés nagy ugrásokkal szökött előre és 1922-ben legmagasabb fokát (havi két millió köbmétert) ért el.

Mexikóban 1901-től 1924 december végéig összesen 189,972.279 köbméter kőolajat termeltek; a termelés összértéke 1.945 millió pesot tett ki. Ebből az összegből 99%, az 1911 után következő időtartamra esik. E termelést mennyiségre, csakis az Egyesült-Államok termelése szárnyalja túl.

A nyers olajnak a termelési központoktól az elraktározási állomásokig való elszállítására melegítő állomásokkal ellátott csőhálózat szolgál, amelynek teljes hossza 4.415 kilométer. E csőhálózat költségei igen magasak, azért a kisebb petróleumtársaságok olajtermésüket a nagyobb, csőhálózatokkal ellátott társaságoknak kénytelenek eladni, miáltal nyereségük

minimális marad. Minthogy a mexikói vasutak mozdonyaikat kőolajjal fűtik, a kormány saját költségére is kutatott olaj után és pedig kitűnő eredménnyel, úgyhogy vasutainak forgalmi üzeméhez szükséges kőolajat saját termeléséből fedezi.

A kőolaj elraktározására 2.005 tank szolgál, melyek össz-űrtartalma 13 millió köbméter. E tartályok közül 1.979 acéltank. A nyert kőolajat 19 nagy gyárban finomítják. A nyers anyagból 20% gázolint és 65–75% petróleumot nyernek; a maradék parafin és kenőolajok előállítására szolgál.

Mexikó évi petróleumkivitele 20 millió köbméterre becsülhető. A mexikói kőolaj legnagyobb fogyasztói az Egyesült Államok. Mint vevőországok szerepelnek még: Anglia, Cuba, Chile, Németalföld és Brazília.

A mexikói petróleumipar újabb termeléséről a következő adatok állanak rendelkezésre:

Az üzemben álló kőolajforrások száma 1924-ben 296, 1925-ben 299 volt. Az üzemet beszüntették 1924-ben 403, 1925-ben 498 forrásnál. Az új furatások átlagos száma havonta 1924-ben 126, 1925-ben 121 volt. Az egyes források napi átlagos eredménye 1924-ben 538 köbméter (3.384 hordó), 1925-ben 583 köbméter (3.68 hordó) kőolaj volt.

Az 1925. évben üzemben álló 299 kőolajforrás napi termelése összesen 1,096.825 hordó volt.

1925-ben a kormány 1.522 furatási engedélyt adott meg, vagyis 151-gyel többet, mint az előző évben.

A petróleumtermelés az év első hat hónapjában kielégítő volt, amennyiben 1.8 millió köbméter (11.3 millió hordó) átlagot mutatott fel, de az év második felében szándékos redukción folytán hanyatlott. Hogy a szándékos termelési redukción huzamosabb ideig nem maradhat fenn, az biztos, mert az Egyesült Államok petróleumtermelése 1925 óta újból csökkent.

Az 1925. évi termelés 114,827.186 hordó, (18,264.624 köbméter) kőolaj volt. Ez az eredmény az 1924. évi termelési eredménnyel szemben 24,851.108 hordó (3,951.782 köbméter) csökkenést mutat.

Az 1925. évi termelés az 1924. évvel szemben mennyiségileg ugyan csökkent, értékében azonban magasabb volt. Az 1924. évi össztermelés ugyanis 272,084.563 peso értékkel bírt, míg az 1925. évi össztermelés 296,899.788 peso értéket képviselt.

1901-től 1925 végéig az össztermelés 208 millió köbméterre, vagyis 1.309 millió hordóra rúgott, értéke pedig 2.244 millió pesot tett ki.

A petróleumkivitel 33,456.361 hordóval volt kisebb 1925-ben, mint 1924-ben és 96,243.427 hordót tett ki.

A textilipar Mexikó egyik igen fontos iparága, amely főleg gyapjú- és gyapotfonalakat és kartonvásznat állít elő. Az üzemben álló összes gyárak száma 266. Az évente feldolgozásra kerülő nyersanyag mennyisége 70 millió fontra becsülhető. A gyárakban alkalmazott munkások száma közel 50.000. Az üzembe fektetett összérték 100 millió pesora rúg. A feldolgo-

zásra kerülő nyersanyag legnagyobbbrészt az országból magából származik.

Az élelmiszeripar terén élénk tevékenységet fejt ki a malomipar és a tésztaipar. Az élelmiszeriparral körülbelül ezer üzem foglalkozik, melyek együtt kerek 50.000 lóerő felett rendelkeznek. A különböző gyári vállalatokba fektetett összérték 85 millió peso.

A cukoripar Mexikó legrégebbi iparágai közé tartozik, s egyike a legfejlettebb iparágaknak. Az évi termelés kerek 150 ezer tonna cukorra rúg. Mexikó a cukortermelő országok közt a hetedik helyet foglalja el. A cukorgyárak szeszt is állítanak elő nagy mennyiségben.

A szappangyártás Mexikóban meglehetősen előrehaladott.

A növényrostipar Mexikó egyik nevezetes iparága. A feldolgozásra kerülő növényfajok közt első sorban az agave említendő meg. Az agaverostokból kötelek, zsákok, madzagok, zsinegek stb. készülnek. Számátalan kisebb üzemeken kívül főleg két nagy gyár foglalkozik ez áruk előállításával. Ennek az iparág egyik említésre méltó gyármánya „lechuguilla” nevű szövedék, amely igen nagy ellentálló képességgel bír s különösen alkalmas arra, hogy belőle zsákok készüljenek.

Az agaverostok iparának Mexikóban nagy jövője van, tekintetbe véve, hogy az országnak 350 000 négyzetkilométer területén lechuguilla-agave nő, s hogy e növényből hektáronként két tonna rostot lehet nyerni.

A jutaipar egyik legnagyobb gyára Orizaba-ban van. E gyár főleg importált nyers jutából szőnyegeket és zsákokat készít. A zsákok legnagyobbbrészt a kávékivitel céljaira szolgálnak.

Yukatán államban nagy kiterjedésű henequenmezők vannak. A henequen-árú a kereskedelemben fontos szerepet játszanak. A henequen a kender egy alfaja (sisalkender) s kitűnő anyagot szolgáltat különböző fonalak és szövedékek gyártására.

A vegyipar Mexikóban szép jövőnek néz elébe. Ezideig főleg festékek, mázak, illatszerek, krémek, glicerín, savak és műtrágya állítatnak elő.

A gyufagyártás szolgálatában 28 üzem áll. A használatban lévő gyufák viaszkos gyufák.

A faipar Mexikóban igen fejlődött. Üzemben áll 40 fűrészmalom. Az évi termelés átlaga 52 millió deszkára és 6 millió darab vasúti talpfára becsülhető. A fafeldolgozó gyárak száma 262.

A bútoripar főleg a főváros és a nagyobb vidéki városok közelében helyezkedett el. Hatvan gyári telep áll üzemben, s az évi termelést kerek 170 ezer darab különböző bútorra becsülik.

A bőripar Mexikóban elég fejlett; cserzőtelepek az ország valamennyi vidékén vannak. Negyvennégy gyár áll üzemben, s ezek évente átlag 40 ezer különböző bőrárúkat készítenek. Főleg bőröndök, málhaárú stb. és nyergesárú állítatnak elő.

A cipőgyártás szintén fontos szerepet játszik. A gyári üzemek száma hetven. A produkció az ország szükségletét nagyrészt fedezi.

Az üvegyártás szép előmenetelt tanusít. Főleg palackok, poharak, befőttnek szolgáló üvegedények és korsók gyártatnak. Az ablaküveg gyártása jó.

A papíripar produkciója a belföldi keresletet csaknem teljesen fedezi. A befektetett tőke 10 millió pesora rúg. A termelés főleg a csomagoló- és újság-papírra terjeszkedik ki; a finomabb papír gyártása kielégítő eredményt mutat fel, annak behozatala azonban ma még jelentékeny. A tapétagyártás szintén még a kezdet stádiumában van.

A vasöntődék kitünően prosperálnak. Berendezésük modern. A gyártás kiterjed vasrudakra, vasgerendákra, vasúti sinekre.

A cementgyártás Mexikóban újabb eredetű. Tíz évvel ezelőtt az ország szükségletét még az Egyesült-Államokból, Németországból és Angliából fedezte. Ma már több nagyobb gyár foglalkozik cement előállításával. A gyártmány elsőrangú, úgyhogy a cement behozatala a minimumra szállott alá, annál is inkább, mert a kormány a honi gyártást magas vámokkal védi.

A dohánygyárak kitünően prosperálnak, főleg a cigarettagyártás igen elterjedt. A feldolgozásra kerülő dohányt Veracruz, Chiapas, Oaxaca és Colima államokban termelik.

Kereskedelem és közlekedés.

1925-ben az általános depresszió az egész éven át tartott. Az általános bizalmatlanság, a tőke hiánya és a rossz hitelviszonyok a kereskedelem kibontakozását nagyban akadályozták. A rossz helyzetnek egyik főoka a pénzszüke. A nagyközönség csakis a legszükségesebbre szorítkozik, s pénzével takarékoskodik, a nagytőkések pedig tartózkodnak attól, hogy pénzeiket vállalatokba fektessék, mert azt a nézetet vallják, hogy az általános helyzet ezidőszerint nem nyújt elég biztosítékot ahhoz, hogy új vállalatok alapíttassanak, vagy hogy a régiekbe több tőke fektetessék.

A mexikói külkereskedelem 1925 első tíz hónapjában kedvező egyenleget mutatott fel.

Az 1924. és 1925. év első tíz hónapjának külkereskedelmi mérlegét alábbi összeállítás mutatja be:

Időszak	Behozatal	Kivitel	Kiviteli többlet
	millió pesoban		
1924. I—X.	263·5	493·4	229·9
1925. I—X.	327·2	556·5	229·3

Az 1925 január—októberi külkereskedelmi forgalom a főbb származási és rendeltetési országok szerint a következőképen alakult:

Ország neve	Behozatal	kivitel
	millió pesoban	
Egyesült-Államok . . .	232·5	423·4
Nagybritannia . . .	26·7	38·3
Németország . . .	24·4	25·1
Franciaország . . .	15·3	8·6
Spanyolország . . .	6·5	1·0
Belgium . . .	2·6	6·0
Kanada . . .	2·4	3·4
Németalföld . . .	1·3	8·2
Kuba . . .	0·1	16·5
Brazília . . .	—	6·5
Argentina . . .	0·5	8·0

Mexikó és Magyarország között igen minimális volt az árucseré; 1924 első nyolc hónapjában Magyarországból 2.051 peso, 1925 első nyolc hónapjában pedig 4.021 peso értékű árut hoztak be. Ez az import főleg magyar borokból állt; kivitel jóformán semmi sem volt.

Mexikó behozatalának főcikkei gépek és műszerek (31·0 millió peso), vas és acél (28·2 millió), kosik és gépkocsik (22·3 millió) stb. voltak, míg a kivitel túlnyomó része nyers kőolaj volt, melyet 212·9 millió peso értékben exportáltak. Jelentékeny volt a nemesfémek (82·8 millió), közönséges fémek (70·8 millió), élelmiszerek (35·8 millió), növényrostok (29·1 millió), stb. kivitele is.

Közlekedés. Mexikó legfontosabb vasúti vonalai a „Ferrocarriles Nacionales de Mexico y Anexos” társaság kezeiben van. E vasúti vonalak öt nagy és kilenc kisebb ágra oszlanak s teljes hálózatuk összesen 13.400 kilométert tesz ki. A társaság 509 személyszállító- és 10.898 teherkocsi felett rendelkezik. A mozdonyok száma 733. A hajózás az ország kereskedelmében igen fontos szerepet játszik.

Pénzügy.

A mai pénzügyi helyzetet Mexikóban négy tényező befolyásolja: 1. a pénzárfoham szilárdsága, 2. a kereskedelmi házak tartózkodó magatartása, 3. az ezüst részleges elértéktelenedése, 4. a pénzhiány.

A mexikói pénzürtékek 1925 folyamán szilárdak maradtak. Aranyat alig csempészték a külföldre, mert a dollár váltóértéke oly magas nívón mozgott, hogy az aranycsempészs nem fizette ki magát.

A váltóforgalom részben csökkent; ennek oka az, hogy a petróleumipar üzemi tevékenysége részben pang, úgyhogy ez az iparág aranybeváltás céljából kevés idegen váltót hozott forgalomba. A váltókibocsátások körül mutatkozó tartózkodó álláspont a nagyobb kereskedelmi házak által követett nagyobb óvatosságnak volt a folyománya.

Március és április hónapokban az aranypénz a forgalomban csökkent, egyrészt azért, mert a pénz-

intézetekről szóló törvény a különböző bankvállalatokat kényszerítette arra, hogy tartalékaikat a letétek arányában megfelelően növeljék, de részben azért is, mert a kormány takarékosági politikája a forgalomból elég nagy mennyiségű aranyat vont ki.

Az arany hiánya főleg a fővárosban volt észlelhető. Az év elején a Comisio Monetaria (pénzügyi bizottság) az arany váltópénznek az amerikai dollárhoz való viszonylata megállapítása céljából az arany kiadását némileg korlátozta. Az év folyamán az arany verése megszakítás nélkül folytatódott. A kormány a pénzügyi bizottság közvetítésével aranyrudakat vásárolt, hogy a mexikói Nemzeti Banknak aranytartalékát felemelje.

1925-ben az ezüst értéke meglehetősen stabil volt. Eltekintve egy rövid időszaktól, az ezüstpénz váltóértéke oly nagy változásnak, mint az előző évben, nem volt kitéve. A Comisio Monetaria politikája következtében az ezüstpénz az aranypénzzel szemben az amerikai dollárérték viszonylatában, csaknem az egész év folyamán csupán $1\frac{1}{2}$ —2%-os különbséget mutatott fel.

Értéktőzsde. A piac irányzata 1925-ben aránylag kedvezőbb volt, mint az előző évben. A bányá- és iparvállalatok, valamint a bankok részvényei a legtöbb esetben hosszú mutattak fel, az előző évek értékmagasságát azonban nem érték el. Egynéhány bányatársulat az ezüst értékének magas volta következtében nagy nyereséggel dolgozott, miáltal a közönség bizalma némileg emelkedett.

Bankügy. Mexikó bankügyének egyik főeseménye 1925-ben az ez év február havában életbelépett Nemzeti Bankbizottság működésének megkezdése volt. Az ország valamennyi kerületébe bankellenőrök neveztek ki, akiknek kötelessége, hogy mindazokat a pénzintézeteket és vállalatokat ellenőrizzék, amelyek a közönségtől pénztételeket fogadnak el s ennek folytán a „Ley General de Instituciones de Crédito” nevű törvény rendelkezései alá esnek. Ez a törvény 1924 december 24-én lépett életbe s célja, hogy az általános bankügyet újjászervezze. A törvény rendelkezése alapján ezideig 160 működési engedély iránti kérvény nyújtott be a bankbizottságnál. A bizottság feladata ugyanis, hogy az intézetek üzletmenetét, alapszabályait és mérlegzárlatait megvizsgálja és megállapítsa, vajjon a pénzintézet üzletvitele a törvényes intézkedések szigorú betartásával történik-e. A bankvállalatok azelőtt a pénzügyminisztérium felügyelete alatt álltak s az ellenőrzés úgyszólván csak formai volt, mert a pénzügyminisztérium e téren elegendő szakember felett nem rendelkezett, akik a pénzintézetek igazgatását pontosan ellenőrizhették volna és így a felülvizsgálatot rendszerint kellő szakismerettel nem bíró közvetítő személyek végezték. Az új törvény alapján a bankok üzemi megszilárdulása, valamint a közönség letéteinek biztonsága tekintetében teljes a garancia. Az új törvény előírja, hogy a

fővárosi bankok készpénztőkéje mexikói arany vagy ezüst valutában legalább is 500.000 peso legyen, míg a vidéki bankok tőkéje kevesebb mint 250.000 peso nem lehet. A Mexikóban működő bankok teljes nemesértartaléka 40 millió pesora becsülhető, amivel szemben a bankbetétek összértéke 83 millió pesora rúg. A folyó tartaléktőke eszerint $46\frac{2}{3}$ -ot tesz ki, ámbár a törvény csakis $33\frac{1}{3}$ -ot ír elő.

Bankbetétek rendesen rövid időtartamra vétetnek fel, hosszabb időre szóló betétek ritkák. Még mindig erősen érezhető, hogy a közönség bizalma teljesen nem tért vissza.

Az 1925. év jellegzetessége a bankügy terén a mexikói Nemzeti Banknak szeptember 1-én történt ünnepélyes megnyitása volt. Az alapszabályok értelmében a bank tőkéje 100 millió peso, mely összeg kétféle (A) és (B) sorozatú részvényekkel van fedezve. A jegybank célja a papírpénz kibocsátása, a forgalomban lévő pénz, a váltókurzus és a kamatláb szabályozása, kereskedelmi forgalmi értékek (váltók) vásárlása, az állami kincstári intézmény életbeléptetése és végül az összesszokásos bankügyletek lebonyolítása.

Az igazgatótanács kilenc tagból áll. A felügyeletet pedig két biztos gyakorolja. A mexikói Nemzeti Bank a rendelkezésére álló aranykészlet értékének csakis kétszeresét bocsáthatja ki papírpénzben. Az aranykészlet aranyrudakból és vertaranyból áll. A papírpénz fedezésére külföldi arany pénznemek is felhasználhatók. A bank pénztáraiban törvényes fedezetképen a letétek összértékének több mint $33\frac{1}{3}$ -a van. A jegybankok pénztári fedezésére a mexikói Nemzeti Banknak a külföldi bankokban lévő letétei, valamint az államnak beszolgált aranyrudak és vertarany szolgálnak alapul.

Papírpénz kibocsátható: mexikói vagy külföldi arany, továbbá aranyrudak beváltása céljából, devizák ellenében, ha azok elsőrendű biztosítékot nyújtanak és külföldön aranyban fizettetnek, továbbá a kereskedelmi forgalomban szokásos fizetési nemek (váltók, csekkek, stb.) leszámítolására.

A bankjegy forgalma önkényes, vagyis a közönség a papírpénz elfogadására nem kényszerítették. A hatóságok kötelesek a papírpénzt nominális értékben mindig elfogadni.

A Banco Nacional de Mexico a jegyzett tőke $10\frac{1}{2}$ -ánál magasabb összeget a kormánynak kölcsön nem adhat. A garanciák tehát biztosítékot nyújtanak a bankjegyek birtokosainak, a részvényeseknek, valamint a pénzügyi értékek letéteményezőinek. A köztársaság bankjának készpénzkészlete 1925 végén 100 millió pesoból állt. A letétek összértéke 110 millió pesora becsülhető. 1925 november 1-én 1,124.400 peso értékű papírpénz volt forgalomban; rendes kölcsönök és diszkontók 18 millió pesot tettek ki, míg a zálogkölcsönök értéke 3 millió peso volt. Kölcsönök és leszámítolások csakis elegendő biztosíték ellenében folyósítottak.

Telepítésügy és bevándorlás.

A bevándorlási és telepítési probléma ma még igen kezdetleges s azt lehet mondani, hogy Mexikó e tekintetben a latinamerikai államok közt a legutolsó helyet foglalja el. A bevándorlási és telepítési mozgalom főleg magánvállalatok kezében van, amelyeknek gyors meggazdagodás a céljuk. E társaságok olcsó pénzen, leginkább a tropikus partvidékeken nagyterjedelmű földbirtokokat vesznek s azokon a települőket csekély előleg lefizetése s a maradékösszegnek részletekben való törlesztése mellett gyorsan elhelyezik. A legtöbb esetben azonban már a lefizetett előleg is vesztett pénz, mert a telepes a gyilkos éghajlat, a rossz közlekedési viszonyok, az egészségtelen ivóvíz és a tömérdek féreg által okozott károk következtében megélni és dolgozni nem tud. A telepes kénytelen telepét betegség, pénzhány vagy a problematikus terméskilátások miatt hamarosan elhagyni, ezáltal pénzét, sőt birtokjogát is elveszti. Néhány kolonizálási vállalat ugyan a magasabb hegyvidékeken tett telepítési kísérleteket abból a célból, hogy a telepesek a tropikus betegségek és járványok, de főleg a malária ellen védve legyenek, itt azonban más tényezők (talajvíz hiánya, ritka esőzések, gyakori felhőszakadások stb.) képezik

akadályát annak, hogy a telepes boldogulhasson. Igaz, hogy az egészségtelen, tropikus alföldön fekvő területeken és a kedvezőtlen felvidéken kívül, mérsékeltébb tájakok is vannak, a gyakorlatban azonban előnyös kolonizálás szempontjából ezek sem nyújtottak kellő biztosítékot. Az utak és országutak hiánya és a rossz közlekedés a telepítést a legtöbb vidéken illuzóriussá teszi.

Ily körülmények közt tanácsos, hogy az európai települő, mielőtt egy földet művelés céljából megvesz vagy bérbevesz, mint földművesmunkás egy nagyobb ültetvényen keressen elhelyezést, hogy a szükséges tapasztalatokat pénzvesztés nélkül előzőleg megszerezze. A földművesmunkás-állások azonban ritkák s a nyert munkabér alig elegendő arra, hogy európai ember azon tisztességesen megélni tudjon.

Az ipari és kereskedelmi viszonyok Mexikóban ma nem nagyon kedvezők, miért is az újonnan bevándoroltak ki vannak téve annak az eshetőségnek, hogy gyakran hónapokon át munka nélkül maradnak, úgyhogy csekély megtakarított pénzüket felemésztik. A mexikói törvény szerint ugyanis a vállalatoknál a munkásságnak csakis 20%-a lehet külföldi; ennél fogva az elhelyezkedés igen bizonytalan, különösen, mert a szakszindikátusok tagjai előnyben részesülnek.

© IRODALMI SZEMLE ©

Könyvismertetések.

Chronique de livres.

Harold Wright: Population. Cambridge Economic Handbooks. Cambridge, London, New-York. 175 oldal. Az angolszász államokat a háború után fokozatosan érdeklik a népesség problémái. Ennek megnyilvánulásai az Egyesült Államok bevándorlási törvényei éppúgy, mint az angol birodalom kívándorlási propagandája. A dolog lényege — politikai és szociális szempontok mellett — az a gazdasági kérdés: lépést tud-e tartani az anyagtermelés a fogyasztók számának szaporodásával? A malthusianisták és optimisták nagy vitairódalma mellett eseményszámba megy Harold Wright új könyve, mert roppant tömörséggel — 175 oldalon — összefoglaló képet ad az elméletek fejlődéséről, a jelen helyzetről, sőt, bizonyos jövőbeli távlatot is megnyit előttünk.

Bevezetőleg a teóriák fejlődését, egymásra következtetését vázolja fel Spartától Adam Smithig. A következőkben Malthust tárgyalja. Részletesen megbeszéli és ismerteti a számtani és mértani haladásvány példáját, belekapcsolva a csökkenő hozadék problémáját. Ugyanekkor azonban a másik oldal nézeteit is kifejti: igaz ugyan, hogy a természetben

meg van a törekvés arra, hogy fokozatosan kevesebbet teremjen: viszont az emberben meg van az erő és akarat, — a kapitalizmus és a technika korának nézetei ezek! — hogy többet termeljen. Így vélekedtek azok, akik — mint az amerikai Carey, Cannan és az angol Macaulay — meg voltak győződve arról, hogy az emberiség materiálisan folyton halad.

A második részt — mely az élelem és a nyersanyagellátás problémáival foglalkozik — azzal a beállítással kezdi, hogyha a föld termőterületei hatvan év alatt kiterjedésüknek felére zsugorodnának össze, az ugyanazt jelentené, mintha a világ népessége abban az arányban szaporodnék tovább, mint 1906 és 1911 közt. Ennek következménye az volna, hogy az élelemtermelésre fektetnének minden súlyt és más szükségletektől elvonnák a tőkét, azokról lemondanának. Ilyen helyzet állott elő Angliában a háború alatt: ekkor a lawn tennispályákat törték fel burgonyaföldnek.

Mikor a gazdák nagy jövedelmet vártak a búzától, közvetlenül a háború kitörése után, Indiában 2,800.000 holddal, Amerikában 8,400.000 holddal,

Ausztráliában 2,100.000 holddal többet vetettek be, mint azelőtt. Csakhogy ez a fokozott termelés nem tartható fenn tovább, mint ameddig azért a fogyasztó Európa fizetni képes. Ugyanez áll a gyapotra, gyapjára és más nyersanyagokra. Az a gyakori tévedés, amelybe több nemzetgazda beleesik, hogy a halászatot, mint kimeríthetetlen anyagforrást említi, itt is megtalálható.

Az ezután következő fejezet a népesség szaporodásáról szól. Szembeállítva a születési és halálzási arányszámot, arra a meggyőződésre jut, hogy a múlt század nagy szaporodása nem annyira a születések számának növekedésére, mint a halálzási arányszám csökkenésére vezethető vissza. Ez az ember-plusz benépesítette Amerikát és Ausztráliát. Most visszafejlődés áll be és mert a halálzási arányszám sohasem lehet nulla, a szaporodási arányszámból még csökkenési arányszám is válhatik. A születések számának csökkenését általában biológiai, pszichológiai és gazdasági okok magyarázzák.

Szerző a kenyérkereső nők helyzetét külön vizsgálat tárgyává teszi s kiemeli, hogy azoknak a férjes asszonyoknak, akiknek anyagi helyzete önálló, kevés a gyermekük, az alacsonyabb osztályokban is. Példaképpen szembeállítja a textilmunkások feleségeit a bányászasszonyokkal

Abból az érdekes, de részleteiben nem tárgyalható fejezetből, mely az egyes államokkal foglalkozik, kiemeljük Indiát. Itt az élveszületések száma ezer lélekre 33·6, a halálzásoké 34·2; ezer gyermekből 250 hal meg egyéves kora előtt. Angliában 26·8 élveszületés esik, 15·1 halálzásra. Ugyanitt kerül sor a háború és a kivándorlások tárgyalására is.

Végül a népelem minőségi problémáit veti fel. Főleg a szociális szemponttal foglalkozik. Ezer 55 év alatti felső- és középosztálybeli férfinak van (Angliában és Walesban) 119 gyermeke; ugyanennyi tanulatlan munkásnak 213. Az aránytalanságot pedig csak részben egyenlíti ki az, hogy az előbbiekből 9 hal meg egyéves kora előtt, míg a szegények közül 32.

Végeredményben — úgy gondolja — a világ új gazdasági egyensúlyt keres, mióta Amerika iparilag önellátó lett és megszűnt Európa magtára lenni. Ezzel szemben tág és kihasználatlan termelési lehetőségek állanak nyitva Kanadában, Dél-Afrikában és Ausztráliában. Két út áll az emberiség előtt: eredményesebb termelő munka — a születések korlátozása. Mindkettő útjában nemzeti és osztályellentétek állnak. Fennmarad azonban a remény, hogy a tudomány új módszerekkel és találmányokkal siethet az emberiség segítségére.

A könyvhöz Maynard Keynes írt méltató előszót.
S. P. A. dr.

Friedrich Prinzing: Die Methoden der medizinischen Statistik. — Handbuch der biologischen Arbeitsmethoden, Abt. V., Methoden zum Studium der Funktionen der einzelnen Organe des tierischen Organismus, Teil 2, Heft 6., 517—668. 1.

Raymond Pearl: Introduction to Medical Biometry and Statistics. Illustrated, Philadelphia and London 1923, 379. 1.

Prinzing munkája többet nyújt annál, amit címében ígér. Kiterjeszkedik ugyanis a népmozgalom természetes tényezőinek alapján véve a népesedési statisztikába tartozó fejezeteire is. Ezzel szemben az anthropometriát kirekeszti tárgyalásából. A munka nemcsak a szorosan vett orvosi statisztika művelőit érdekelheti, a módszerek kristályos vázolása a demografus számára is hasznos, miután kevés könyv van, mely a népesedési statisztika módszereit hasonló tömör világossággal adja elő. Amellett orvosi tudásával rávilágít több olyan, rendszerint elhanyagolt szempontra, amelyet a népesedéstan tömegészlelésen alapuló különböző adatfeldolgozásainak (pl. a többesszületésekre, a csecsemőhalandóságra, a házassági termékenységre, a vaksági, betegségi statisztikára stb. vonatkozóan) figyelembe kell venniök. Különösen becses azonban, hogy leírja a kis tömegek, az ú. n. egyéni statisztika egyszerűbb módszertani eredményeit.

Pearl munkájának jellege merőben különböző. *Mig Prinzing* a statisztikailag tárgyalandó kérdéseket egyenként tárgyalja, addig az amerikai egyetemi tanár csupán a statisztika matematikai módszereivel foglalkozik élvezetesen és a matematikai gondolkodásformákban kevésbé járatos számára is érthetően. Az, hogy *Pearl* az orvosi statisztikába kíván bevezetni, mindössze abban jut kifejezésre, hogy a tömegészlelés technikájával nem is ismerteti meg olvasóit, továbbá hogy példáit az orvosi statisztika területéről veszi s hogy, miután a biológus csekély számú megfigyelésekkel, kis tömegekkel operál, a feldolgozás minden terén hangsúlyozza a „valószínű hiba” megállapításának jelentőségét.

Pearl felhívja a figyelmet a halálokstatisztika hiányaira, miután egyrészt a nemzetközi statisztikának halálok-csoportjai a biológiai hasonlóságokhoz nem alkalmazkodnak s mert a halálokoknak megállapítása nem veszi tekintetbe kellően, hogy mi a halálesetnek (az azt előidéző letális betegségnek) valószínűségi végső oka. — A születések számának vizsgálatára „élet index” (vital-index) megjelöléssel a születéseknek a halálesetek százalékában való kifejezését javasolja, s ezt az anyák különböző korcsoportjaira nézve is kiszámítja. — Halálzási számok összehasonlítása tekintetében azt javasolja, hogy miután megállapított a standard-kormegoszlású népességnek megfelelő halálzási száma, számíttassék ki a

$$\frac{\text{standard kormegoszlású népesség halálzási száma}}{\text{a vizsgált néptömeg standardizáló halálzási száma}}$$

arány, mely megjelöli, hogy az eltérő kormegoszlás mely mértékben befolyásolta a nyers halálzási szám alakulását.

Pearl több új matematikai módszert javasol, valamennyinek célja az eddig szokásos levezetéseket

egyszerűsíteni, a nehezebben érthető matematikai formák jelentőségét pedig grafikailag szemlélteti. — Bevezetesként a népesedési statisztika történetét ismerteti s a főbb eseményeket áttekinthető időrendi táblázatba sűrűsíti.

Magyarországi adat egy ízben szerepel *Pearl* könyvében. Közli az 1915. évi magyarországi csecsemőhalandóságot, mely a kimutatásban szereplő 29 ország csecsemőhalandósága között a legnagyobb. Találó bizonyíték ez amellelt, hogy *Pearl* helytelenül jár el, mikor (156. l.) az egy évnél fiatalabb korban elhunyt gyermekeknek a születések számához való viszonyítását megengedhetőnek tartja, noha jól tudja, hogy valamely naptári évben az egy évnél fiatalabb korban való elhalálozás veszélyének az

előző évben szülöttek is ki vannak téve még bizonyos ideig, még természetesen ez a veszélyeztetettség az illető évben szülöttek részére fennáll még a következő évben is, az illető gyermekek születésének első évfordulójáig. *Pearl* nem veszi tekintetbe, hogy Magyarországon a születések száma 1914-ről 1915-re 662.187-ről 454.630-ra csökkent s hogy az általa az 1915. évre vonatkozóan a fiúgyermekek tekintetében kimutatott 281·9‰-es és a leánygyermekek tekintetében kimutatott 244·6‰-es halálozási arányszám, (mely még Oroszország háború előtti csecsemőhalandóságát is meghaladja), a születések csökkenésének megfelelően helyesbítve csupán 238·8‰-et, illetőleg 208·4‰-et (mindamellelt természetesen még mindig rendkívül sokat) tesz ki.

V. I. dr.

A m. kir. közp. statisztikai hiv. könyvtárába érkezett munkák.

Ouvrages arrivés à la bibliothèque de l'Office central royal hongrois de statistique.

Nemzetközi vonatkozású művek és elméleti munkák. (*Publications théoriques et d'intérêt international*).

Jensen, Adolph: *The representative method in practice*. 61 l. Roma, 1925. (XVI. session de l'Institut intern. de statistique Rome, 1925.)

Jensen, Adolph: *On the representative method in statistics*. 24 l. Roma, 1925. (XVI. session de l'Institut intern. de statistique Rome, 1925.)

Witte, J.: *Verlustquellen in der Industrie*. (Waste in industry.) Bearbeitet vom Ausschuss zur Beseitigung industrieller Verschwendung der Federated American Engineering Societies. IX, 85 l. München. 1926.

Memorandum sur les monnaies et les banques centrales. 1913/1925. I., II. kötet. Société des Nations Genève.

L'Organisation d'hygiène de la Société des Nations. 38 l. Genève.

Ausztria. (*Autriche*.) — *Ortsverzeichnis von Österreich*. Bearbeitet auf Grund der Ergebnisse der Volkszählung vom 7. März 1923. I. rész: Wien und Niederösterreich. Bundesamt für Statistik. Wien, 1926.

Schroetter, Dr. Hermann: *L'organisation des services d'hygiène publique en Autriche*. Société des Nations. Genève. 1924.

Németbirodalom. (*Allemagne*.) — *Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich*. 45. évf. 1926. Statistisches Reichsamt. Berlin.

Der auswärtige Handel Deutschlands im Jahre 1925 verglichen mit den Jahren 1913 und 1914. I. füzet: Spezialhandel. II. füzet: Gesamteigenhandel. Statistisches Reichsamt. Berlin.

Frey, Dr. Gottfried: *Les services d'hygiène publique en Allemagne*. Société des Nations. Genève. 1924.

Svájc. (*Suisse*.) — *Statistisches Jahrbuch der Schweiz*. 34. évf. 1925. Eidg. stat. Bureau. Bern.

Eidgenössische Volkszählung von 1. Dezember 1920. Schweizerische Industriekarten. Eidg. stat.

Bureau. Bern. (Schweizerische Statistische Mitteilungen. VIII/2.)

Statistik des Warenverkehrs der Schweiz mit dem Auslande, 1925. II. rész. Eidg. Oberzolldirektion. Bern—Bümpliz.

Olaszország. (*Italie*.) — *Annuario*, 1926. Istituto nazionale dell'assicurazioni. Róma.

Franciaország. (*France*.) — *Statistique de l'industrie minérale et des appareils à vapeur en France et en Algérie*, 1923. Min. des travaux publics. Direction des mines. Paris.

Németalföld. (*Pays-Bas*.) — *Statistique annuelle du commerce des Pays-Bas avec les pays étrangers*. 12. köt. 1925. Bureau central de stat. La Haye.

Jaarsverslag van het Central bureau voor de statistiek. s-Gravenhage. 1925.

Jaarsverslag der Centrale commissie voor de statistiek. s-Gravenhage. 1925.

L'organisation sanitaire des Pays-Bas. Société des Nations. Genève. 1924.

Jitta, Dr. N. M. Josephus: *Organisation des services d'hygiène publique dans le royaume des Pays-Bas*. Société des Nations. Genève.

Verslag van bestuur en staat van Nederlandsch-Indië, Suriname en Curaçao, 1925. Department van Kolonien.

Dánia. (*Danemark*.) — *Statistisk Aarbog*, 1926. (Annuaire stat.) Stat. Department. København.

Denmark, 1926. Danish ministry for foreign affairs and the danish statistical department. Copenhagen.

Svédország. (*Suède*.) — *Statens vattenfallsverk*, 1925. Kungl. vattenfallsstyrelse. Stockholm.

Rusdrycksförsäljningen m. m. 1925. Kungl. kontrollstyrelsen. Stockholm.

Dödsorsaker, 1921. Kungl. stat. centralbyrå. Stockholm.

Hyresvåhningen ar 1924. II. Boendeförhållanden. Kungl. socialstyrelse. Stockholm.

Ukrajna. (*Ukraine.*) — *Dinamika narodnogo chozajstva Ukraini.* 1921/2—1924/5. Centr. stat. upravlenie. Charkoff.

Finnország. (*Finlande.*) — *Ulkomaankauppa.* *Vuosijulkaisu.* 1925. Finn közp. stat. hiv. Helsinki.

Lettország. (*Lettonie.*) — *Annuaire stat. de la ville de Riga.* II. 1923/1924. Bureau stat. municipal de la ville. Riga.

Észtország. (*Estonie.*) — *Annuaire de la statistique agricole,* 1925. Bureau central de stat. Tallinn.

Industrie en Estonie, 1924. Bureau central de stat. Tallinn. (Stat. économique. V.)

Commerce extérieur de l'Estonie, 1925. Bureau centr. de stat. Tallinn. (Stat. économique. VII.)

Résultats du recensement agricole, 1925. Bureau centr. de stat. Tallinn.

Bulgária. (*Bulgarie.*) — *Statistique agricole,* 1924. *Ensemencements et récolte.* Dir. gén. de la stat. Sofia.

Egyiptom. (*Egypte.*) — *Annual statement of the*

foreign trade of Egypt, 1921/1925. Stat. department. Cairo.

Eszakamerikai Egyesült-Államok. (*États-Unis d'Amérique.*) — *Annual statistical report of the American iron and steel institute,* 1925. American iron and steel institute. New York.

Mortality statistics, 1923. Bureau of the census. Washington.

Financial statistics of states, 1924. Bureau of the census. Washington.

Broeckel, Dr. Luis van: *La prophylaxie de la diphtérie par le dépistage des réceptifs et leur immunisation artificielle active aux États-Unis.* Société des Nations. Genève. 1924.

Argentina. (*Argentine.*) — *Anuario estadístico de la provincia de Buenos-Aires,* 1924. I. *Territorio y poblacion.* Dir. gen. de estad. La Plata.

Ausztrália. (*Australie.*) — *Statistics of the state of Tasmania,* 1924/5. Commonwealth bureau of statistics. Tasmanian branch. Hobart.

Folyóiratszemle.

Revues.

Archiv für Rassen- u. Gesellschafts-Biologie (18. köt. 3. sz., München 1926., német). — Wulz G.: A Kahr-család. — Meirowsky E.: Ikerbiológiai kutatások.

Archiv für Soziale Hygiene und Demographie (I. köt. 6. sz., Berlin—Charlottenburg 1926., német). — Roesle E.: A Németbirodalom népességének fejlődése 1910—1925. és a születések és halálozások alakulása 1923—1925. — Fischer—Defoy W.: Vándormunkásokról való gondoskodás. — Reiter H. és Lemcke W.: Az ipari munkás megbetegedése és keresete közötti viszony. — Schwéers O. és Freudenberg K.: A csecsemők nagysága és súlya Berlinben. — Wolff G.: Iskolás gyermekek mérése és mérlegelése. — Hofmann E.: A nemi betegségek elleni küzdelem Szovjetországban.

Československý statistický věstník (7. évf. 7—8. sz., Prága 1926., cseh). — Auerhan J.: Néhány külkereskedelmi statisztikai adat az erdőgazdaság szempontjából nézve. — Smutný P.: Külföldiek idegenforgalma és a fizetési mérleg. — Reif G.: A reálmunkabérekre vonatkozó nemzetközi indexszámokról. — Dvořáček F.: Csehország, Morvaország és Szilézia népszámlálásai 1754—1921. — Cseh-szlovák statisztikai államtanács. — A cseh-szlovák statisztikai hivatal 1927. évi munkaterve. — Auerhan J.: Nemzetközi erdőgazdasági kongresszus Rómában. — Mráz J.: A Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet és annak VIII. általános ülészaka. — Mráz J.: Az 1930. évi nemzetközi mezőgazdasági számlálás statisztikai bizottsága.

Československý statistický věstník (7. évf. 9—10. sz., Prága 1926., cseh). — Dvořáček F.: Csehország, Morvaország és Szilézia népszámlálásai 1754—1921.

Commerce Reports (1926. 27. sz., Washington, angol). — A japán bankrendszer reformjára vonatkozó javaslatok. — Az Egyesült-Államok gépkivitele 1910—1925. — (1926. 28. sz.). — A világ gépjárműállománya. — A világ villamosenergia termelésének fejlődése. — Mexikó 1925. évi külkereskedelmi forgalma. — (1926. 29. sz.). — Nemzetközi kereskedelmi forgalom 1925-ben. — Az Egyesült-Államokban elhelyezett külföldi kölcsönök 1921—1926. — (1926. 30. sz.). — Az Sz. H. Sz. állam gazdasági helyzete. — (1926. 31. sz.). — Az Egyesült-Államok külkereskedelmi forgalma 1926. II. negyedében. — (1926. 32. sz.). — Az Egyesült-Államok autókivitele 1926. első felében. — (1926. 33. sz.). — Az Egyesült-Államok külkereskedelmi forgalma az 1925/26. gazdasági évben. — (1926. 34. sz.). — A rádió újabb fejlődése Európában. — Nemzetközi külkereskedelmi forgalom. — Az Egyesült-Államok élelmiszerkivitele. — (1926. 35. sz.). — A német ipari vállalatok mérlegei 1914-ben és 1924-ben. — A világ hajózási forgalma. — (1926. 36. sz.). — A távoli Kelet, mint a nemesfémek főfelvevő piaca. — A rádió fejlődése Kanadában és Latinamerikában. — A társulati adók Magyarországon. — (1926. 37. sz.). — Szövetkezeti hitel a kínai mezőgazdaság számára. — Az Egyesült-Államok 1925—26. évi külkereskedelmi forgalma országok szerint. — Az Egyesült-Államok kávé- és tea-külkereskedelmi forgalma 1925—26-ban. — (1926. 38. sz.). — Bolivia külkereskedelmi forgalmának fejlődése. — Irak gazdasági viszonyai. — Az Egyesült Államok bőrkivitele országok szerint. — A kínai gyapotipar terjeszkedése az utolsó években.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik. (1926. január-február, Jéna, német). — v. Hayek F. A.: Észrevételek az értékeszá-

mitási kérdéshez. — *Heyer F.*: A brit agrárpolitika problémái. — *Mann F. K.*: Az adóterhek felosztása. — *Hänlein A.*: A német járadékbank-hitelintézet. — *Sauter J.*: von Baader József (1763—1835). — *Feld W.*: Az amerikai mezőgazdasági ankét. — *Dissinger A.*: A nemesfémipar statisztikai megvilágításban. — *Lehmann-Bach E.*: Az angol állami pénzügyek terén történt változások a világháború után, különös tekintettel a Peel-aktára. — *Simon W.*: A cseh-szlovák deflációs politika és a mennyiségi elmélet. — *Guradze H.*: A kenyérárak és a megélhetési költségek Berlinben 1925-ben.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1926. március-április, Jéna, német). — *Gutmann F.*: Knapp György Frigyes. — *Weinberger O.*: Edgeworth F. Y. — *v. Below G.*: A szociológia lényegéről folytatott vita. — *Röpke W.*: Hitel és konjunktúra. — *Zahn F.*: A német közgazdaság belső összefüggése. — *Aron A.*: A liquiditásfogalom a német bankügy inflációs ideje alatt. — *Scheffler*: A német magánbankok mai feladatai. — *Böttcher A.*: A német munkavevő-bankok.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1926. május, Jéna, német). — *v. Zwiedineck-Südenhorst O.*: A német-osztrák vámegetlet problémája. — *Winkler W.*: Statisztikai alapok, vagy statisztikai célok. — *Seutemann K.*: A statisztikai ítélőképesség elmélete. — A nemzetközi pénzpiac, valamint az egyes államok pénzpiacainak fejlődése 1925 folyamán. — *Wernecke*: Újzéland és közgazdasága.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1926. június, Jéna, német). — *Wolf E.*: A népjóléti és szegényügyi probléma szociológiai alapjai. — A nemzetközi pénzpiac, valamint az egyes államok pénzpiacainak fejlődése 1925 folyamán. — *Varga I.*: Gazdasági viszonyok és változások statisztikai szemléltetése.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1926. július, Jéna, német). — *Halm G.*: Kamatprobléma a pénz- és a tőkepiacon. — *Brauer Th.*: A proletariátus lényege. — *Feig I.*: A német ipari felügyelők 1923. és 1924. évi jelentései. — *Heyer F.*: Az angol konzervatív kormány agrárpolitikája.

Jahrbücher für Nationalökonomie und Statistik (1926. augusztus, Jéna, német). — *Halm G.*: Kamatprobléma a pénz- és a tőkepiacon. — *Ullrich H.*: A valutáromlás, felértékelés és újjáépítés a német magán életbiztosítótársaságoknál. — *Guradze H.*: A kenyérárak és a megélhetési költségek Berlinben 1926 első felében. — *Mühlenfeld J.*: A csődstatisztika, mint a gazdasági statisztika egyik ága. — *Fehlinger H.*: Szibéria közgazdasága.

Journal of the Royal Statistical Society (89. köt. 4. sz., London 1926., ang.). — *Snow E. C.*: Néhány észrevétel a kereskedelem és az árak várható alakulásáról. — *Caradog Jones D.*: A hivatási (gazda-

sági, szellemi és erkölcsi) rokkantságra vonatkozó néhány statisztikai adat. — *Gini C.*: Mennyiben járult hozzá az olasz kutatás a modern statisztikai módszerek fejlesztéséhez?

Közgazdasági Szemle (1926., július—augusztus, Budapest, m.). — *Szigeti Gy.*: Magyarország nemzetközi gazdasági kapcsolatai az 1924. évi fizetési mérleg alapján. — *Balás K.*: A munkanélküli biztosítás javasolt módja. — *Domány Gy.*: Bankpolitika, különös tekintettel a hitelpolitikára. — *Nagy D.*: Filozófia a közgazdaságtanban. — *Zelovich L.*: Világ gazdasági visszapillantás az 1925. évre.

Metron (V. köt. 1. sz., Padova 1925., ang., fr., olasz). — *Westergaard H.*: A gazdasági élet periódusairól. — *Willcox W. F.*: A népesség becslésének módszere az Egyesült-Államokban. — *v. Zanten I. H.*: Néhány demográfiai adat az amsterdami zsidókról. — *Savorgnan F.*: Az arisztokrácia termékenysége. — *Hersch L.*: A világháború által előidézett halálozások. — *Henry A.*: Az élelmezési termékek fogyasztása Belgiumban a világháború előtt és után.

Metron (V. köt. 2. sz., Padova 1925., ang., olasz, fr.). — *Dunstan W. R.*: Az iskolásgyermek nagysága és súlya egy angol vidéki körletben. — *Boldrini M.*: Kételyek néhány demográfiai törvény iránt. — *Novosselski S.* és *Paevski V.*: Leningrádi halandósági táblázat. — *Greenwood M.*: A népesség növekvése Angliában és Walesben. — *Zingali G.*: A görög-kor előtti Szicília népessége. — *Luzzato Fegiz P. P.*: A vezetékevek S. Gimignanoban. — *Halbwachs M.*: A népesség és az útvonalak Párizsban száz év óta.

Metron (V. köt. 3. sz., Padova 1925., német, ang., olasz). — *Slutsky E.*: Stochasztikai aszimptota és határérték. — *Fischer R. A.* és „Student”: Matematikai statisztikai dolgozatok. — *Boldrini M.*: Adózóképesség és teher az egyes államokban. — *Knibbs G. H.*: A népesség növekvése és a népnövekvés törvényei.

Revue internationale du travail (1926. szeptember, Genf, fr.). — *Krüger W.*: A német munkaadó-egyesületek. — *Arias G.*: A szakszervezeti reform Olaszországban. — A szakszervezeti mozgalom a Balkán-államokban. — A tanganyikai munkaviszonyok.

The Economist (103. kötet 4.326. sz., London 1926., ang.). — A németországi ipar kilátásai. — (4.327. sz.) — A világ hajóépítése és hajóforgalma. — A világ kereskedelmi forgalmának 50 éve. — (4.328. sz.) — Az indiai pénzügyi reformja. — Belgium pénzügyi újjáépítése. — (4.329. sz.) — Németország tőkeellátása. — A jelzáloghitel Újzélandban. — A latin érmeunió. — (4.330. sz.) — Nagybritannia külkereskedelmi forgalma 1926 első felében. — (4.331. sz.) — Az angol szénválság folytatódása. — A délafrikai vámtarifa. — Cseh-Szlovákia pénzügyi helyzete. — Fontosabb államok vas- és

acéltermelése 1925 és 1926 első felében. — Ausztrália 1925/26. évi költségvetése. — (4.332. sz.) — Az ültetvényes társaságok üzleti eredményei 1925-ben. — Danzig pénzügyei. — A népesség és a mezőgazdaság Észak-Írországban. — Amerika petróleumtermelése. — (4.333. sz.) — A kanadai választások és a tarifapolitika. — A bankellenőrzés Olaszországban. — Az angol hajózási vállalatok üzleti eredményei 1924–1925-ben. — (4.334. sz.) — A nagybritanniai szénsztrájk és a kereskedelmi mérleg. — A gazdasági kilátások Elzász-Lotaringiában. — (Függelék.) — A dunai államok gazdasági helyzete. — (4.335. sz.) — Az építőipar fejlődése Nagybritanniában. — A Népszövetség és a világ gazdasági problémái. — Az osztrák bankok helyzete 1925-ben. — 1924. évi munkaidő- és munkabérösszeírás Angliában. — A svájci bevándorlás problémái. — Nagybritannia külkereskedelmi forgalma a dunai államokkal. — (4.336. sz.) — Az angol kormány és a szénviszály. — Tőkekibocsátások Angliában 1925 és 1926 első három negyedében. — Franciaország és a Saar-vidék. — A dél-afrikai bányászat. — (4.337. sz.) — Nemzetközi acél-egyezmény. — Az angol vasúti értékpapírok. — A világ búzatermelése. — Az angol rézipar megszervezése. — Tőkekibocsátások az Egyesült Államokban 1924–1926. első kilenc hónapjában. — Tengeri fuvardíjak indexszámai. — (Függelék.) — Nemzetközi bankügy.

Weltwirtschaftliches Archiv (24. kötet 1. sz., Kiel, 1926., német.). — *Ziegler L.*: A gazdaság értelme és célja. — *Mendelssohn-Bartholdy A.*: Gazdaság és politika Afrikában. — *Sommer L.*: Szabadkereskedelelem és védővám a pénzelmélettel és valutapolitikával való összefüggésben. — *Wilbrandt R.*: A történelem-ethikai iskola vége. — *Plenge J.*: A „Tableau Économique” kérdéséhez. — *Hirsch J.*: Amerika gazdasági fölénye és a német kiegyenlítődés lehetőségei. — *Sombart W.*: „Aufbau, Anbau, Abbau”. — *Lestschinsky J.*: A keleti zsidóság szociális és gazdasági fejlődése a háború után. — *Günther A.*: A népességgazdasági krónikája. — *Helander S.*: A világ gazdaság tonnage-feleslege. — *Mühlmann C.*: A német vasúti vállalkozások ázsiai Törökországban 1888–1914. — *Haslinger F.*: A német kereskedelmi légiforgalom új szabályozása. — *Roscher M.*: A posta- és távirdaforgalom krónikája. — *Hajdrik S.*: Magyarország nemzetközi fizetési mérlege 1923-ban és 1924-ben. — *Arzet R.*: A nemzetközi fémipiacok 1924-ben és 1925-ben. — *Lufft A. L. H.*: Argentina háború utáni fejlődése és a külföldi tőke. — *Landmann J.*: Franciaország pénzügyi válsága. — *Fehlinger H.*: Nemzetközi szociálpolitikai bizottságok.

Wirtschaftsdienst (1926. 37. sz., Hamburg, német.). — *Keynes M. J.*: A Dawes-terv előrehaladása. — *Löwe A.* és *Singer K.*: Újabb észrevételek a konjunktúrakutatás kérdéséhez. — A világ kereskedelmi

forgalma 1925-ben. — (1926. 38. sz.) — *Laun R.*: Németország belépése a Népszövetségbe. — A káliipar reményei és csalódása. — A gabonaellátás kérdése az új termés alapján. — *Brech J.*: A német külkereskedelmi forgalom 1926 januártól augusztusig. — (1926. 39. sz.) — *Nassen P.*: A részvényügy reformja. — *Schloss J.*: Szénáremelkedés racionalizálás ellenére? — *Hanemann L.*: Pamutárak és termőterület. — (1926. 40. sz.) — *Greiling W.*: A kontinentális acélkartell megkötése. — *Weigert O.*: Keresetnélküliség esetére szóló gondoskodás és munkaaltszolgák szerzése. — Az árúmintavásárok jövője.

Wirtschaft und Statistik (6. évf. 17. sz., Berlin, 1926., német.). — Az 1925 június 16-i foglalkozási számlálás további eredményei. — Ausztria gazdasági viszonyai. — A bevetett terület a Németbirodalomban 1926-ban. — A nemzetközi kereskedelmi forgalom alakulása 1926. I. felében. — Külföldi gépjárművek forgalma a Németbirodalomban 1925 júliustól 1926 júniusig. — Gabonaárak az 1925–26. gazdasági évben. — A megélhetési költségek indexszámai a Németbirodalomban az új (kibővített) számítási alapokon 1923 december óta. — A mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom Oroszországban. — Az ipari, a kereskedelmi és az ideiglenes munkabírók tevékenysége 1925-ben.

Wirtschaft und Statistik (6. évf. 18. sz., Berlin 1926., német.). — A német kereskedelem az 1925. évi üzemi számlálás első eredményei szerint. — A német nagyvárosok villamos-energiával való ellátása 1900–1924. — Németország 1926. évi terméseredményei. — A német sörfőzőipar az 1924. és 1925. üzemi évben. — Hajózási balesetek 1925-ben. — A teheráruforgalom a fontosabb államok belvizein a háború előtt és után. — A német jelzálogbankok. — A törvénytelen születések gyakorisága a Németbirodalomban a háború után. — A német tengerentúli vándormozgalom 1926. első felében. — Nagybritannia vándormozgalma és idegenforgalma 1924-ben és 1925-ben.

Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft (81. kötet 1. sz., Tübingen 1926., német.). — *Lufft H.*: A pénzfunkció kategóriális analízise. — *Hintze O.*: Scheler M. nézetei az emberi szellemről és a társadalomról. — *Sander F.*: A „népek jogának” nevezett társadalmi alkotás lényege. — *Lenz G.*: Conring Hermann és a német államtan a XVII. században. — *Fellner F.*: A magyar gazdasági életből.

Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft (81. kötet 2. sz., Tübingen 1926., német.). — *Vogel W.*: Kjellén Rudolf jelentősége a német államtan szempontjából. — *Mises L.*: Szociál-liberalizmus. — *Meisel F.*: Újabb pénzügytani tanulmányok. — *Zorn Ph.*: Német-Dél-tirol és a kisebbségek védelme. — *Geiler K.*: Pénz és jog. — *Tönnies F.*: Társadalomtudományi bibliográfia.

Zeitschrift für schweizerische Statistik und Volkswirtschaft (62. évf. 2. sz., Bazel 1926., ném.-fr.). — *Furrer R.*: A posta- és táviróigazgatás háztartása. — *Funk F., Sandoz H., Niggli Th., Bosshard J.*: Néhány svájci exportipar

helyzete és kilátásai. — *Wegener E.*: A záloglevél kibocsátásról szóló szövetségi törvénytervezet. — *Hedinger P.*: A svájci záloglevél-törvénytervezet. — *Reichlin A.*: A svájci megélhetési költségek vámtérhei. — *Oechslin M.*: Uri kanton gazdasági élete.

◎ E G Y É B ◎

Hírek. — *Nouvelles.*

Kinevezés. — *Nomination.*

Le 6 octobre, sur la proposition du Ministre roy. hongr. du Commerce, S. A. S. le Régent de la Hongrie a nommé M. Jules de Konkoly Thege, conseiller ministériel, sous-directeur de l'Office central royal hongrois de statistique.

M. le sous-directeur Jules de Konkoly Thege qui naquit à Aranyosmarót en 1876, a fait ses études à Körmöcbánya, à l'Université Polytechnique et à la Faculté de droit de Budapest. En 1898 il a été nommé à l'Office central de statistique. La plupart de ses travaux officiels ont eu pour objet la statistique agricole, sur laquelle il a écrit plusieurs articles et études. C'est lui qui a dirigé les travaux de statistique électorale effectués, à plusieurs reprises, depuis 1911. En 1920 il a été commissaire du gouvernement pour les suppléments en nature accordés aux employés publics.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére a Kormányzó úr Öföméltósága 1926 október 6-án *Konkoly Thege Gyula* miniszteri tanácsost az V. fizetési osztályban való meghagyása mellett a m. kir. központi statisztikai hivatal aligazgatójává nevezte ki.

Konkoly Thege Gyula aligazgató 1876-ban született Aranyosmaróton. A középiskolát Körmöcbányán, főiskolai tanulmányait a budapesti műegyetemen, majd a tudományegyetem jogi fakultásán végezte. 1898-ban kezdte meg hivatalos pályafutását a központi statisztikai hivatalban. Hivatalos munkássága legnagyobbbrészt a mezőgazdasági statisztika terére esik, mely tárgykörben számos cikke és hosszabb tanulmánya is jelent meg. Az 1911 óta több ízben végrehajtott választási statisztikai munkákat vezette. 1920-ban a közszolgálati alkalmazottak természetbeni ellátásának irányításával megbízott kormánybiztosként működött.

Kormányzói elismerés.

Reconnaissance de mérites exprimée par le Régent de la Hongrie.

Sur la proposition du Ministre du Commerce, S. A. S. le Régent de la Hongrie a fait exprimer à M. Norbert Kovács, conseiller ministériel et chef de division à l'Office central royal hongrois de statistique, sa reconnaissance pour les éminents services rendus par lui.

M. Norbert Kovács, conseiller ministériel, docteur des sciences politiques, est né à Vienne en 1874. Entré en 1901 à l'Office central de statistique, il s'y occupait surtout de statistique industrielle et sociale. Ses principaux travaux sont: „La statistique des exploitations et des ouvriers manufacturiers de Hongrie“, 1910; „Grèves et lock-outs“, 1908; „Représentations ouvrières“, 1911.

A Kormányzó úr Öföméltósága a m. kir. kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy *Kovács Norbert dr.*, miniszteri tanácsosnak, m. kir. központi statisztikai hivatali főosztályvezetőnek buzgó és értékes szolgálataért elismerése tudtul adassék.

Kovács Norbert dr., min. tanácsos 1874-ben Bécsben született. A központi statisztikai hivatalhoz 1901-ben neveztetett ki. Főleg az ipari és a szociális statisztika terén működik. Főbb munkái: „A magyar szent korona országai gyáriparának üzemi és munkásstatisztikája 1910“. „Munkabeszüntetések és kizárások 1908“. „Ipari érdekképviseltek 1911“.

Hírek a Nemzetközi Statisztikai Intézet köréből.

Nouvelles de l'Institut International de Statistique.

Elections de membres.

Résumé. Le nombre des membres titulaires de l'Institut International de Statistique est limité à 200 et celui des membres honoraires ne peut dépasser les 10% de ceux-là. Le nombre des membres a fort diminué pendant la guerre. De 1913 à 1923 il n'y a pas eu d'élections; et depuis on n'a pourvu qu'à une partie des places vacantes, de sorte qu'au début de cette année, l'Institut avait seulement 160 membres.

En mai dernier, les membres titulaires et honoraires de l'Institut ont été invités à envoyer leur vote au sujet des candidatures posées aux 41 places devant être pourvues sur les 45 fauteuils vacants. L'élection nécessitant une majorité de deux tiers des membres votants, il a fallu obtenir, pour être élu, 90 votes des 134 bulletins arrivés.

Le scrutin ayant été dépouillé le 16 septembre, ont été élus membres titulaires :

M. Büchner, Oscar Gustave Adolphe, directeur du Bureau de statistique de la ville de Berlin. De sa vive activité scientifique, il faut mentionner, avant tout, ses ouvrages démographiques et de statistique sociale.

M. Craig, James Ireland, contrôleur-général du recensement d'Égypte. C'est lui qui a remis, à la session de Rome, l'invitation du gouvernement égyptien au sujet du congrès à tenir en 1927 au Caire. Il s'est distingué par ses travaux mathématiques, physiques, météorologiques et agricoles.

M. Davis, Guillaume Horace, chef de la division du mouvement de la population au Bureau of the Census américain, auteur de remarquables études démographiques et d'hygiène publique.

M. Einaudi, Louis, sénateur, professeur de science des finances à l'Université de Turin. On lui doit plusieurs éminents travaux sur les finances publiques.

M. Fisher, Irving, professeur d'économie politique à l'Université de Yale. Déployant une activité extrêmement précieuse dans l'économie politique, il a publié naguère d'excellentes études sur l'établissement des nombres-indices et sur les conséquences économiques de la guerre.

M. Josephus Jitta, Nicolas, président du Conseil d'hygiène publique des Pays-Bas, éminent auteur de travaux d'hygiène publique

M. Lenoir, Marcel Octave Achille, statisticien à la Statistique Générale de la France, qui s'est distingué par ses travaux de statistique de prix.

Tagválasztások.

A Nemzetközi Statisztikai Intézet rendes tagjainak létszáma 200-ra van korlátozva, míg a tiszteletbeli tagok száma nem haladhatja meg a rendes tagok 10%-át. A tagválasztás, tekintettel a nagy távolságokra, mely az Intézet tagjait a hágai központtól elválasztja s mely a két évenként tartandó közgyűlésen való megjelenésük elé sokszor elháríthatatlan akadályokat emel, legnagyobb részben írásban történik.

Az Intézetnek 160 rendes és tiszteletbeli tagja májusban nyert felhívást, hogy az üresedésben levő 45 tagsági hely közül betöltésre kerülő 41 helyre beérkezett jelölésekre a szavazatát adja le. A megválasztásra a szavazó tagok kétharmad többsége kívántatik. A beérkezett 134 szavazólap tehát a választás sikeréhez 90 szavazat elnyerését tette szükségessé.

A szeptember hó 16-án felbontott szavazatok eredményeként az intézet rendes tagjaivá a következők választottak meg :

Büchner Oszkár Gusztáv Adolf, a berlini városi statisztikai hivatal igazgatója, kinek nagy irodalmi munkásságából főleg népesedési és szociális tárgyú művei emelkednek ki.

Craig Gyula Ireland, az egyiptomi népszámlálási hivatal igazgatója, ki az egyiptomi kormány meghívását a Nemzetközi Statisztikai Intézetnek 1927. évi kairói ülésére a római kongresszuson tolmácsolta. Munkássága a matematika, fizika, meteorológiai és a mezőgazdaság terén tűnt ki.

Davis Vilmos Horác, az amerikai Bureau of the Census népmozgalmi osztályának vezetője, akinek egészségügyi és népmozgalmi tanulmányai figyelemreméltók.

Einaudi Lajos, a turini egyetem pénzügytani professzora, szenátor. Az állampénzügytan körébe vágó több kiváló munka szerzője.

Fisher Irving, az amerikai Yale egyetem közgazdasági tanára. Rendkívül értékes közgazdasági munkásságából újabban az indexszámok készítéséről szóló tanulmányát, valamint a háború közgazdasági következményeiről írt tanulmányait emeljük ki.

Josephus Jitta Miklós, a németalföldi közegészségügyi tanács elnöke. A közegészségügyi irodalom jeles művelője.

Lenoir Marcel Octáv Achilles, a francia központi statisztikai hivatal főtitkárja, árstatisztikai munkálatai révén tűnt ki.

M. Pullerits, Albert, directeur du Bureau central de statistique d'Estonie. De ses oeuvres mentionnons surtout ses études méthodiques sur la statistique coopérative et sur le commerce extérieur.

M. Savorgnan, Franco, professeur de statistique et de démographie à l'Université de Modène. Il a déployé une bien féconde activité démographique, se distinguant particulièrement par ses profondes recherches sur le développement de races.

M. Shimojo, Yasumaru, chef de la Statistique générale du Japon, directeur et auteur de plusieurs précieuses publications éditées par cet Office.

M. Wagemann, Ernest Frédéric, président de l'Office de statistique d'Allemagne, professeur extraordinaire à l'Université de Berlin. En cultivant l'économie politique, il s'est voué surtout à l'étude des questions coloniales, de l'alimentation publique et de la théorie de la monnaie.

Au sujet des candidats ayant obtenu une majorité absolue à l'élection du 16 septembre, un nouveau vote aura lieu, également par correspondance, jusqu'au 15 janvier 1927, où, pour être élu, il faudra avoir une majorité simple, pourvu qu'elle dépasse le quart du nombre de tous les membres. C'est la session du Caire qui votera, en décembre 1927, sur les candidats n'ayant obtenu que la majorité absolue lors du premier scrutin, mais qui n'auront pas eu une majorité lors du deuxième.

Par suite des changements ci-dessus, les membres de l'Institut se répartissent ainsi suivant les nations :

Allemagne	26	France	27
Angleterre	21	Grèce	1
Australie	1	Hongrie	6
Autriche	10	Inde Anglaise	1
Belgique	7	Italie	11
Bolivie	1	Japon	2
Brésil	1	Norvège	4
Bulgarie	2	Pays-Bas	6
Canada	3	Pologne	1
Danemark	3	Roumanie	2
Egypte	1	Russie	3
Estonie	1	Suède	3
Etats-Unis d'Amér.	17	Suisse	7
Finlande	1	Tchéco-Slovaquie	2
Au total		171	

Dans ce nombre sont compris les 5 membres honoraires: Sir A. E. Bateman, MM. P. G. Craigie (anglais), A. T. Hadley (américain), Yves-Guyot (français) et L. Luzzatti (italien).

La session XVII, au Caire, de l'Institut.

S. M. Fouad Ier, roi d'Egypte, a fit constituer, par ordonnance royale, un comité d'organisation en vue de la session à tenir en décembre 1927. Le comité

Pullerits Albert, Észtország központi statisztikai hivatalának igazgatója. A mezőgazdasági és külkereskedelmi statisztika körébe vágó módszertani tanulmányai emelendők ki.

Savorgnan Franco, a modenai egyetemen a statisztika és demográfia tanára. Igen termékeny demográfiai munkásságából különösen kitűnnek fajfejlődéstani mélyreható kutatásai.

Shimojo Yasumaru, a japán központi statisztikai hivatal igazgatója. E hivatal számos nagyértékű kiadványának szerkesztője és írója.

Wagemann Ernő Frigyes, a német birodalmi statisztikai hivatal elnöke, a berlini egyetem rk. tanára. A közgazdaságtan körébe vágó munkái, különösen a gyarmatügy, közélélmzés és pénzelmélet kérdéseivel foglalkoznak.

A Nemzetközi Statisztikai Intézet azon jelöltei fölött, kik a szeptember 16-i választásnál abszolút többséget nyertek, ugyancsak írásban 1927. évi január 15-éig újból szavaz, ennél a szavazásnál a megválasztáshoz a szavazatok egyszerű többsége elegendő, feltéve, hogy az az összes tagok számának egynegyedét meghaladja. Azok fölött az első szavazásnál csupán abszolút többséget nyert jelöltek fölött, kik a második szavazásnál nem nyerik el a többséget, a decemberben Kairóban tartandó közgyűlés fog szavazni.

A fentebb említett változások folytán a Nemzetközi Statisztikai Intézet tagjainak létszáma nemzetek szerint a következőképen oszlik meg.

Franciaország	27	Svédország	3
Németország	26	Bulgária	2
Angolország	21	Japán	2
Amerikai Egy.-Áll.	17	Románia	2
Olaszország	11	Cseh-Szlovákia	2
Ausztria	10	Ausztrália	1
Belgium	7	Bolivia	1
Svájc	7	Brazília	1
Magyarország	6	Egyiptom	1
Németalföld	6	Észtország	1
Norvégia	4	Finnország	1
Kanada	3	Görögország	1
Dánia	3	Brit-India	1
Oroszország	3	Lengyelország	1
Összesen		171	

E számban foglaltatik az Intézet 5 tiszteletbeli tagja is, nevezetesen Sir Bateman A. E., Craigie P. G. (angol), Hadley A. T. (amerikai), Yves-Guyot (francia) és Luzzatti L. (olasz).

Az Intézet XVII. (kairói) ülősszaka.

I. Fuad, Egyiptom királya az 1927 decemberben tartandó ülősszak rendezésére királyi rendelettel rendezőbizottságot alakított, melyben helyet foglalnak a minisz-

dont le président est le président du Conseil et le vice-président, le directeur général des chemins de fer, des télégraphes et téléphones d'État, a 14 membres. Il comprend M. le Dr I. J. Lévi, ex-contrôleur du Département des statistiques, M. J. I. Craig, contrôleur général du recensement, Khalil Mahmoud el Falaky Bey, contrôleur général de l'Administration centrale et de l'économat au ministère des Finances.

Décès.

L'Institut a perdu deux membres estimés: M. Djavid Bey, ancien ministre de Turquie, qui y fut élu en 1911, et M. Joachim Salterain, sénateur et ancien ministre des Affaires étrangères d'Uruguay, qui faisait partie depuis 1917 de l'Institut; il déploya une activité méritoire pour les recensements de la population et la statistique municipale.

Par suite de la mort de MM. Djavid Bey et Salterain, la Turquie et l'Uruguay ne sont pas représentées actuellement parmi les membres de l'Institut.

Halálozások.

Djavid Bey, volt török miniszter, aki 1911-ben választatott a Nemzetközi Statisztikai Intézet tagjává és

Salterain Joachim, volt uruguayi külügyminiszter és szenátor, ki a népszámlálások és a városi statisztika terén fejtett ki érdemes tevékenységet s 1917 óta tagja az intézetnek, elhunytak.

Haláluk folytán Törökország és Uruguay ezidő szerint nincs képviselve a Nemzetközi Statisztikai Intézetnél.

A Német Statisztikai Társaság közgyűlése és a német városi statisztikusok ülése.

L'assemblée générale de la Société Allemande de Statistique et la réunion des statisticiens municipaux d'Allemagne.

Résumé. C'est à Königsberg, le 21 mai dernier, que la Société Allemande de Statistique a tenu son assemblée générale. L'éminent directeur de l'Office de statistique de Bavière, M. Frédéric Zahn, professeur d'Université, a été élu président en remplacement de M. Mayr, décédé. Le directeur du Bureau de statistique de Brème, M. Böhmert a lu une communication, traitant de la natalité de cette ville depuis cent ans; et M. Schmahl, chef du Bureau municipal de statistique de Königsberg, a fait une conférence sur la statistique des conjonctures.

Depuis la dernière assemblée générale, la Société a élu quatre nouveaux membres, dont deux Hongrois: M. Aloyse de Szabóky, sous-secrétaire d'Etat au ministère des Finances, ancien directeur de l'Office central de statistique et M. Aloyse Kovács, sous-secrétaire d'Etat, directeur actuel de l'Office.

Sur les 160 membres de la Société, il y a 34 étrangers, dont 23 fonctionnaires d'Offices de statistique d'Etat et de ville, et 6 professeurs d'Université. Avec les nouvellement élus, le nombre des membres de Hongrie s'éleva à 3 (MM. A. Kovács, A. de Szabóky et G. Thirring). Sur les membres d'Allemagne, 32 appartiennent à l'administration publique; il y là, en outre, 33 statisticiens municipaux, 9 autres statisticiens professionnels, 29 professeurs et adjoints d'Université, 21 statisticiens non professionnels et occupant d'autres postes.

Les 19 et 20 mai, avant l'assemblée générale de la Société, les statisticiens municipaux d'Allemagne

A Német Statisztikai Társaság 1926. május 21-én Königsberg i. Pr. városban tartotta közgyűlését, amelyen a Társaság jelenlévő tagjai a v. Mayr halálával megüresedett elnöki tisztségre Zahn Frigyes egyetemi tanárt, a bajor statisztikai hivatal kiváló — magyar körökben is jól ismert — igazgatóját választották meg. Az ülés tárgysorozatán két felolvasás szerepelt: a brémai statisztikai hivatal igazgatója, Böhmert dr. Bréma születési statisztikájának 100 éves alakulásáról számolt be, Schmahl dr., Königsberg város statisztikai hivatalának vezetője pedig a konjunktúrastatisztikáról tartott előadást.

A Társaság legutolsó közgyűlése óta négy új tagot vett fel, akik közül kettő magyar: Szabóky Alajos dr. pénzügymin. államtitkár, a központi statisztikai hivatal volt igazgatója és Kovács Alajos dr. h. államtitkár, a hivatal jelenlegi igazgatója.

A Német Statisztikai Társaság 160 tagja közül 34 külföldi, ezek közül 23 állami és városi statisztikai hivatalok tisztviselője és 6 egyetemi tanár. A magyar tagok száma az újonnan megválasztottakkal háromra emelkedett (Kovács A. dr., Szabóky A. dr., és Thirring G. dr.). A németbirodalmi tagok közül 32 a birodalmi és az országos hivatalokban fejt ki munkásságot, 33 városi statisztikus, 9 más hivatásos statisztikus, 29 egyetemi tanár és tanársegéd, 21 pedig egyéb állású, nem kifejezetten hivatásos statisztikus.

A német városi statisztikusok a Társaság ülését megelőzően, május 19-én és 20-án szintén Königsberg-

tinrent une réunion également à Königsberg. Sur le programme figuraient les sujets suivants: compte-rendu sur les résultats du recensement de la population, des professions et des entreprises, effectué en 1925; problèmes du dernier relèvement des propriétés et des habitations; questions des statistiques des finances, des constructions, des besoins en locaux d'habitation, du mouvement des étrangers, des exploitations municipales et de services publics.

A német birodalmi statisztikai hivatal vezetősége és tisztviselőkara.

Direction et personnel de l'Office de statistique d'Allemagne.

Résumé. L'Office dont le président est M. le Dr Wagemann, conseiller intime de gouvernement, comprend 4 divisions générales:

1° La division d'Administration et de statistique économique générale, qui a pour chef M. Messinger, conseiller supérieur et intime de gouvernement.

2° La division de démographie et de statistique sociale, dont le chef est M. le Dr Platzer, directeur.

3° La division de statistique de commerce et de mouvement, qui a pour chef M. Susat, directeur.

4° La division de statistique de finances et de contributions, dont le chef est M. le Dr Wohlmanstetter, directeur.

Y compris le président et les directeurs, le personnel dirigeant et effectuant de travaux scientifiques comprend 63 fonctionnaires. Sur les autres employés, il y a 491 fonctionnaires de secrétariat, 32 candidats-fonctionnaires et 1082 employés engagés par contrat.

A német birodalmi statisztikai hivatal elnöke Wagemann dr. titkos kormánytanácsos. A hivatal 4 főosztályra oszlik, ú. m.:

Közigazgatási (elnöki) osztály és általános gazdasági statisztika; vezetője: Messinger kormányfőtanácsos, titkos kormánytanácsos.

Népességi és szociálstatisztika; vezetője: Platzer dr. igazgató.

Kereskedelmi és forgalmi statisztika; vezetője: Susat igazgató.

Pénzügyi és adóstatisztika; vezetője: Wohlmanstetter dr. igazgató.

ben gyűléseztek. Az ülés tárgysorozatán a legújabb (1925. évi) nép-, foglalkozási és üzemi számlálás tanulságairól szóló beszámoló, valamint a legutolsó városi telek- és lakásösszeírás, építkezési és lakásszükségletstatisztika, az idegenforgalmi, pénzügyi statisztika problémái, végül a városi üzemek és hivatalok üzemi statisztikájának kérdései szerepeltek.

A magyar fogalmazási szaknak megfelelő vezető és tudományos munkásságot kifejtő személyzet (az elnökkel és a főosztályvezetőkkel együtt) a következő 63 tisztviselőből áll:

- 1 elnök,
- 3 igazgató,
- 7 kormányfőtanácsos,
- 13 kormánytanácsos, mint statisztikai tag,
- 4 egyéb kormánytanácsos,
- 7 referens,
- 14 segédreferens,
- 14 tudományos segédmunkás.

A hivatal többi alkalmazottai közül 491 titkársági (statisztikai számszaki) tisztviselő, 32 közigazgatási hivatalnokjelölt és 1.082 szerződéses alkalmazott (irodatiszt, díjnok, szolga stb.). A titkársági tisztviselők és a szerződéses alkalmazottak fizetési osztályok szerint a következőképen oszlanak meg:

Fizetési osztály ¹⁾	Titkársági tisztviselők	Szerződéses alkalmazottak
X.	4	—
IX.	34	4
VIII.	81	17
VII.	76	45
VI.	90	85
V.	183	402
IV.	10	518
III.	6	11
II.	7	—

¹⁾ A német fizetési osztályok közül — ellentétben a magyarokkal — az I. a legalacsonyabb és a fizetési fokozatok emelkedésével növekszik az alkalmazottak fizetése is.

Egyéb külföldi személyi hírek. — Autres nouvelles personnelles de l'étranger.

La Société Statistique de Paris a fêté, le 16 juin, d'une façon extrêmement chaleureuse, M. Yves-Guyot, ancien ministre, ancien président de la Société, à l'occasion du cinquantième anniversaire de son élection de membre.

Colombie: M. le Dr Claus, auparavant collaborateur permanent de l'Office de statistique de l'Empire d'Allemagne, a été chargé de l'organisation de la statistique officielle.

Brésil: M. le Dr E. Rangel a été nommé remplaçant de l'Inspecteur général de démographie et d'hygiène publique.

A Párizsi Statisztikai Társaság 1926. június 16-án rendkívül meleg ünnepségekben részesítette a francia statisztika- és közgazdaságtudomány kiváló vezéralakját, Yves-Guyot ny. minisztert, a Társaság volt elnökét, taggáválasztásának 50 éves ritka jubileuma alkalmából.

Kolumbia hivatalos statisztikájának megszervezésére Claus dr. kapott megbízást, aki előzőleg a német birodalmi statisztikai hivatalnak volt állandó munkatársa.

Brazília demográfiai és egészségügyi felügyelőjének helyettesévé Rangel E. dr. neveztetett ki.

A Magyar Statisztikai Társaság működése.

Activité de la Société Hongroise de Statistique.

A „Revue de la Société Hongroise de Statistique“ főbb cikkei.¹⁾

Principaux articles de la Revue de la Société Hongroise de Statistique.¹⁾

I. évfolyam, 1923. — Ière année, 1923.

- Buday, L.: *Préface.*
 Buday, L.: *La sphère d'activité de la statistique.*
 Buday, L.: *Quelques remarques sur la XVe session de l'Institut International de Statistique.*
 Dálnoki-Kováts, E.: *La formation de la cherté de la vie en Hongrie depuis 1914.*
 Dobrovits, A.: *La fondation de la Société Hongroise de Statistique.*
 Farkasfalvi, A.: *La statistique industrielle de la Hongrie.*
 Földes, B.: *La protection des droits des minorités et la statistique des nationalités.*
 Kovács, A.: *La population de la Hongrie après la paix de Trianon.*
 Kovács, A.: *Principaux résultats du recensement hongrois de l'an 1920.*
 Laký, D.: *En mémoire de Martin Schwartner.*
 Saile, Th.: *Influence de la guerre mondiale sur le mouvement de la population des pays européens.*
 Szabóky, A.: *Le commerce extérieur de la Hongrie.*
 Thirring, G.: *La statistique de la propriété de maison de Budapest.*

II. évfolyam, 1924. — IIe année, 1924.

- Buday, L.: *Polémique.*
 Farkasfalvi, A.: *Production de l'industrie manufacturière de la Hongrie en 1922.*

- Konkoly Thege, J.: *Production agricole de la Hongrie depuis le traité de Trianon.*
 Kovács, A.: *Activité statistique d'Alexis Fényes.*
 Kovács, A.: *Voyage scientifique démographique de la section d'hygiène de la Société des Nations.*
 Laký, D.: *La mortalité par tuberculose en Hongrie dans les années 1901 à 1915.*
 Saile, Th.: *Influence de la guerre mondiale sur le mouvement de la population des pays européens.*
 Schneller, Ch.: *Évaluation de la mortalité infantile.*
 Szabóky, A.: *Principaux résultats du mouvement du commerce extérieur de la Hongrie en 1923.*
 Szigeti, J.: *Changements de la valeur des fonds placés dans les actions de la Bourse de Budapest.*
 Thirring, G.: *Essai sur les principes fondamentaux de la statistique des nationalités.*
 Tormay, B.: *Le bilan du commerce extérieur de la Hongrie en 1924.*

III. évfolyam, 1925. — IIIe année, 1925.

- Dobrovits, A.: *La XVIe session de l'Institut International de Statistique.*
 Goldziher, Ch.: *Principes fondamentaux de l'assurance contre l'incendie.*
 Konkoly Thege, J.: *Les conditions de la propriété foncière et la réforme agraire en Hongrie.*
 Laký, D.: *La vie et l'oeuvre de Ladislav de Buday.*
 Neumann, Ch.: *La statistique et l'exploitation des chemins de fer.*

¹⁾ A Társaság kiadásában negyedévenként francia nyelven megjelenő folyóirat megrendelhető egész évre 56.000 koronaért, egyes szám ára 14.000 K. Kiadóhivatal: Budapest, II., Keleti Károly-u. 5. — *La Revue de la Société Hongroise de Statistique* paraît par trimestre, en langue française. (Edition de la Société.) Prix d'abonnement pour un an: 56.000 couronnes, prix d'un numéro: 14.000 cour. Administration: Budapest, II., Keleti Károly-u. 5.

Magyarország gazdasági jelzőtáblája.

Tableau économique de la Hongrie.

Összefoglalás.

Szeptember:

Népmozgalom (1925 szeptemberhez viszonyítva): házasság + 2,6‰, születés — 2,3‰, halálozás + 6,2‰; szaporodás — 11,7‰; összesen 8.360 lélek.

Külkereskedelmi forgalom egyenlege passzív 1,5 millió aranykoronával; behozatal 0,4 millió aranykoronával, kivitel 1,4 millióval kevesebb, mint 1925 szeptemberben.

Munkanélküliség csökken, 19,8‰-kal kevesebb, mint 1925 szeptemberben.

Részvények árfolyama javult.

Nagykereskedelmi árak 1925 szeptemberhez viszonyítva 9,8‰-kal, létfenntartási költségek 4,3‰-kal csökkentek.

Az egyes adatok részletesebb ismertetését lásd a Szemle megfelelő rovataiban.

Résumé.

Septembre:

Mouvement de la population par rapport à septembre 1925: mariages + 2,6‰, naissances — 2,3‰, décès + 6,2‰; accroissement — 11,7‰; au total 8.360 âmes.

Commerce extérieur: la balance se solde par un passif de 1,5 million de couronnes-or; l'importation est de 0,4 millions de couronnes-or inférieure à septembre 1925, et l'exportation de 1,4 million.

Chômage en diminution; il est de 19,8‰ inférieur à celui de septembre 1925.

Cours des actions: s'est amélioré.

Prix de gros: ont diminué de 9,8‰ par rapport à septembre 1925; le coût de la vie, de 4,3‰.

Pour l'exposé détaillé des données, voir les articles respectifs de la revue.

Megnevezés Désignation	Egység Unité	1925	1 9 2 6			1925
			VII.	VIII.	IX.	IX.
1. Népmozgalom. — Mouvement de la population.						
Házasságkötés — Mariages	száma nombre	74.382	2.919	3.753	4.785	4.665
1000 lélekre — Pour 1000 âmes	"	8·9	4·1	5·3	7·0	6·8
Élveszült — Nés-vivants	"	235.480	19.179	20.234	19.515	19.972
1000 lélekre — Pour 1000 âmes	"	28·3	26·9	28·4	28·4	29·0
Halálozás — Décès	"	142.150	11.699	11.470	11.155	10.501
1000 lélekre — Pour 1000 âmes	"	17·1	16·4	16·1	16·2	15·2
Egy éven aluli elhalt — Décédés au-dessous d'un an	"	39.530	3.864	3.569	3.700	3.155
100 elveszültre — Pour 100 nés-vivants	"	16·8	20·1	17·6	19·0	15·8
Gümőkórban elhalt — Décès causés par la tuberculose	"	21.223	1.562	1.377	1.168	1.254
1000 lélekre — Pour 1000 âmes	"	2·5	2·2	1·9	1·7	1·8
Szaporodás — Accroissement	"	93.330	7.480	8.764	8.360	9.471
1000 lélekre — Pour 1000 âmes	"	11·2	10·5	12·3	12·2	13·8
Kivándorolt — Émigrés	"	2.936	487	230	177	159
Visszavándorolt — Rémigrés	"	450	81	84	96	53
2. Munkapiac. — Marché du travail.						
Munkaközvetítés: — Placement: ¹⁾						
Hatósági munkaközvetítők — Offices publics de placement: ¹⁾						
Munkahelyek — Offres d'emploi	száma nombre	54.467	6.964	7.524	8.730	8.338
Munkakeresők — Demandes d'emploi	"	98.340	12.802	12.764	13.526	13.424
100 munkahelyre esett munkakereső — Proportion des demandes d'emploi pour 100 offres d'emploi	"	181	184	170	155	161
Munkaközvetítés — Placements	"	39.451	4.196	4.387	4.910	4.819
100 munkahelyre esett közvetítés — Proportion des placements pour 100 offres d'emploi	"	72	60·3	58·3	56·2	57·8
Munkanélküliek: — Chômeurs: ²⁾						
Keresztényszocialista szakszervezetek — Syndicats socialistes-chrétiens	"	⁴⁾ 1.267	1.498	1.554	1.483	1.116
Szociáldemokrata szakszervezetek — Syndicats socialistes-démocrates	"	⁴⁾ 31.241	24.041	22.756	19.849	25.495
Együtt — Ensemble	"	⁴⁾ 32.508	25.539	24.310	21.332	26.611
Munkabérek — Salaires: ³⁾						
Bádogos — Ferblantiers	órabér kor. salaires à l'heure en cour.	9.320	9.149	7.518	9.933	9.381
Asztalos — Menuisiers	"	8.180	7.522	7.759	7.217	8.323
Szabó — Tailleurs	"	9.587	7.755	8.716	7.849	11.083
Kőműves — Maçons	"	9.936	8.841	9.709	9.743	10.189
Napszámos — Journaliers	"	6.366	5.883	6.153	5.776	6.303
Gyári munkásnő — Ouvrières de fabr.	"	3.877	3.854	3.953	3.340	3.897
Napszámosnő — Journalières	"	5.514	4.563	6.101	6.324	5.719
3. Termelés. — Production.						
Búza — Froment	q	19,506.881	—	—	18,833.423	—
Rózsa — Seigle	"	8.261.662	—	—	7,624.182	—
Árpa — Orge	"	5,536.820	—	—	4,932.435	—
Zab — Avoine	"	3,705.931	—	—	3,473.512	—
Tengeri — Maïs	"	22,345.481	—	—	20,022.889	—

¹⁾ Helyesbített végleges 1925. évi adatok. — *Données de 1925, définitives et rectifiées.* — ²⁾ A hó végén. — *Fin du mois.* —

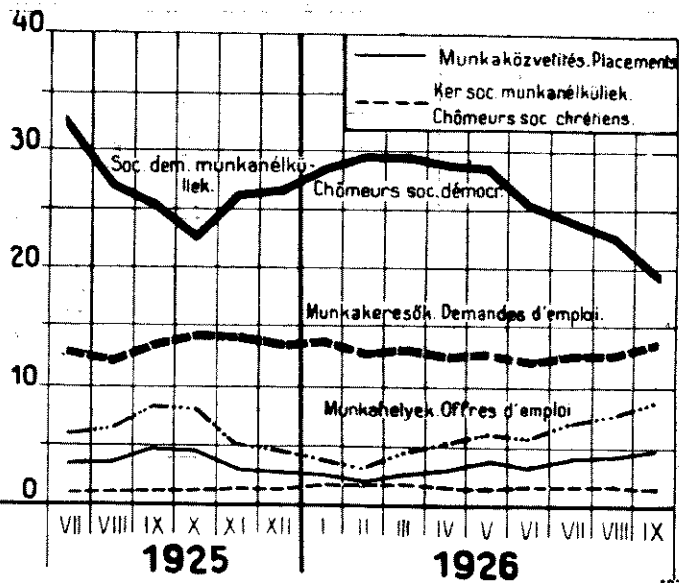
³⁾ A munkaközvetítés alkalmával felajánlott munkabérek mérlegelt átlaga. Csak budapesti adatok. — *Moyenne pondérée des salaires offerts par les bureaux de placement de Budapest.* ⁴⁾ Átlag. — *Moyenne.*

(folytatás — suite)

Megnevezés Désignation	Egység Unité	1925	1 9 2 6			1925
			VII.	VIII.	IX.	IX.
Burgonya — <i>Pommes de terre</i> .	q	23,095.057	—	—	18,324.408	—
Cukorrépa — <i>Betteraves à sucre</i>	"	15,274.108	—	—	13,671.225	—
Bor (mustterm.) — <i>Vin (production de moût)</i>	hl	3,440.795	—	—	—	—
Köszén } évi termés összesen — <i>Houille</i> ¹⁾ } <i>prod. annuelle</i> . . .	q	7,054.555	4,516.145	5,183.729	—	6,089.696
	"	587.880	669.110	667.584	—	672.655
Barnaszén } évi term. összesen — <i>Lignite</i> ¹⁾ } <i>prod. annuelle</i> . . .	"	50,368.373	28,969.127	32,435.034	—	38,047.975
	"	4,197.364	4,217.940	4,465.907	—	4,870.918
Szesz } idényterm. összesen — <i>Alcool</i> } <i>prod. de la campagne</i> ²⁾	hl	278.665	314.437	319.823	—	22.625
	"	23.222	2.826	5.386	—	22.625
Cukor } (nyerscukorértékben) <i>Sucre</i> } idényterm. összesen — } <i>prod. de la camp.</i> ²⁾ .	q	2,021.570	1,654.140	1,661.280	—	135.940
	"	168.464	³⁾ —1.590	7.140	—	135.940
4. Pénz és hitel. — Monnaie et crédit.						
A korona zürichi árfolyama — <i>Cours de change de la couronne à Zurich</i>	100K = sv. fr. 100 cour. = franc suiss. 1 sv. fr. = kor. 1 fr. suiss. = couronnes.	0.007255	0.007235	0.00725	0.007245	0.00726
		13.784	13.822	13.793	13.803	13.774
Postatakarékpénztári betétek — <i>Dépôts à la Caisse d'épargne post.</i>	millió kor. en millions de cour.	1,331.328	1,344.952	1,288.175	1,285.635	1,074.248
13 legnagyobb pénzint. betétáll. — <i>Dépôts des 13 établ. de crédit les plus importants</i>	"	5,179.657	6,570.424	6,920,674	6,937.738	4,385.023
Magyar Nemzeti Bank — <i>Banque Nationale de Hongrie</i> : Érckészlet — <i>Encaisse métall.</i> (devizák és valuták — <i>devises et monnaies</i>)	pengő engős	267,242.447	235,731.707	251,773.937	250,148.552	238,158.080
Leszámitolt váltók, és előlegek — <i>Traites escomptées et avances</i>	"	134,181.302	161,528.059	159,138.518	181,857.134	138,743.280
Jegyforg. — <i>Billets de banque en cir.</i>	"	415,514.996	424,311.012	431,529.499	441,332.064	408,200 560
Kamatláb — <i>Taux en banque</i>	‰	7	7	6	6	9
Részvényindex sz. — <i>Indice d'act.</i> ⁴⁾	sv. fr. franc suiss.	10.2	10.3	12.0	12.5	11.2
Nagyker. index sz. — <i>Ind. des prix de gros</i>	papír K.	18.832	17.750	17.562	17.608	19.521
Megélh. index sz. — <i>Ind. du coût de la vie</i>	cour. p.	14.743	14.823	14.538	14.593	15.253
5. Külkereskedelmi forgalom. Commerce extérieur.						
Behozatal — <i>Importations</i>	drb — pièces	752.098	21.094	56.297	77.609	110.873
	q	44,756.933	4,306.937	4,727.928	5,550.941	4,582.441
	ezer ar. kor. en milliers de couronn.-or	739.680	64.520	68.008	77.227	77.579
Kivitel — <i>Exportations</i>	drb — pièces	335.739	28.260	30.898	37.082	29.787
	q	21,859.600	1,555.104	2,537.103	2,907.301	2,681.493
	ezer ar. kor. en milliers de couronn.-or	700.058	47.395	70.426	78.685	80.131

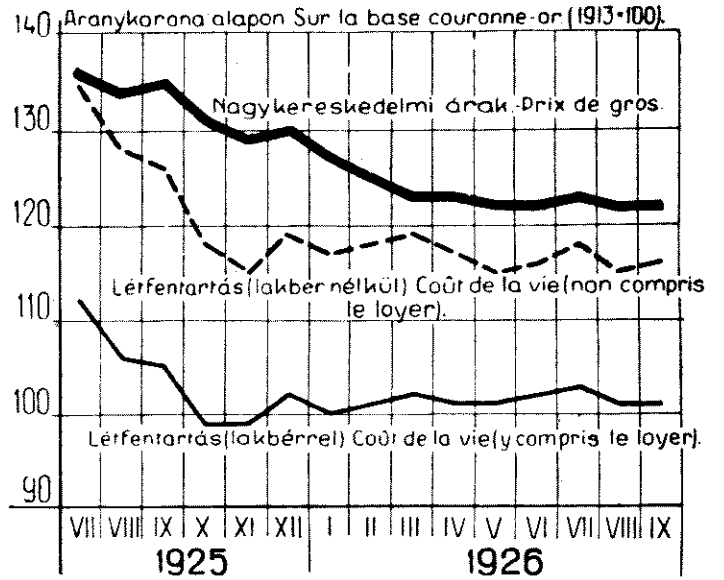
¹⁾ Az 1926. évi adatok a bruttó, a többiek a nettó termelésre vonatkoznak. — *Les données de 1926 se rapportent à la production brute et les autres, à la production nette.* — ²⁾ A feltüntetett évvel végződő gazdasági év adatai. — *Données de la campagne finissant dans l'année indiquée.* — ³⁾ Átdolgozás következtében előállott csökkenés. — *Diminution résultant de raffinage.* — ⁴⁾ Év-, illetve havi adatok — *Fin de l'époque.* — ⁵⁾ Az 1913. évi részvényállományt érintő tőkeváltozások számbavételével. — *En tenant compte des changements de capitaux affectant l'effectif d'actions de 1913.*

MUNKAPIAC. MARCHÉ DU TRAVAIL.

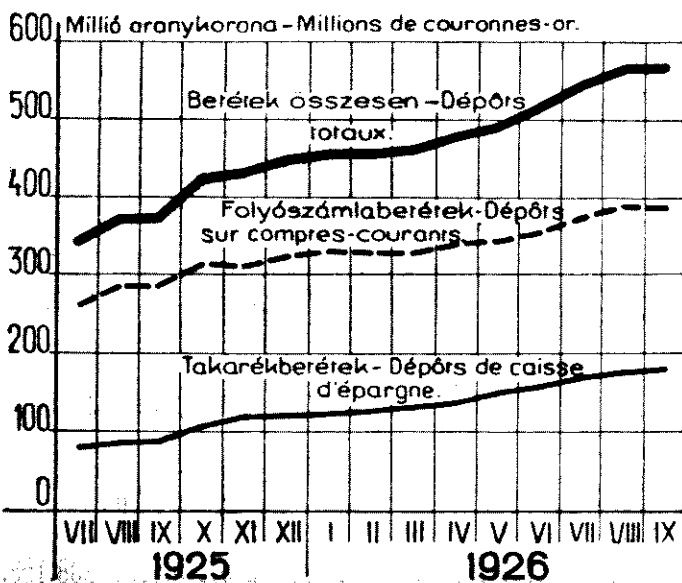

Drágulási INDEXSZÁMOK.

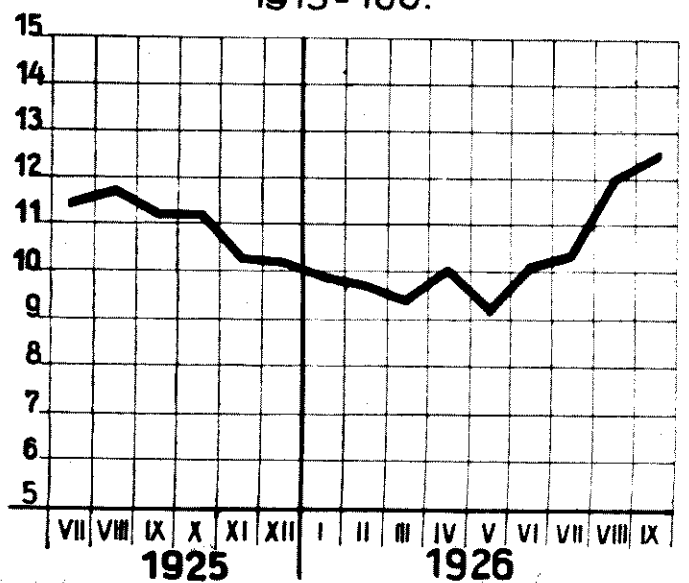
Nombres-indices de la cherté de la vie.

BETÉTEK. Dépôts.

TŐZSDEINDEX. INDICE DE LA BOURSE. 1913 = 100.

MAGYAR NEMZETI BANK.

Banque Nationale de Hongrie.

